

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**AB SÜRECİNDE SIM DİREKTİFİ BAĞLAMINDA
TÜRKİYE'DE MİMARLIK MESLEK
UYGULAMALARI**

Mimar Çiğdem AKBULUT

**FBE Mimarlık Anabilim Dalı Yapı Programında
Hazırlanan**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı: Prof. Hakkı ÖNEL (Yıldız Teknik Üniversitesi)

İSTANBUL, 2009

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**AB SÜRECİNDE SIM DİREKTİFİ BAĞLAMINDA
TÜRKİYE'DE MİMARLIK MESLEK
UYGULAMALARI**

Mimar Çiğdem AKBULUT

**FBE Mimarlık Anabilim Dalı Yapı Programında
Hazırlanan**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı: Prof. Hakkı ÖNEL (Yıldız Teknik Üniversitesi)

İSTANBUL, 2009

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÇİZELGE LİSTESİ	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	vii
1. GİRİŞ	1
2. AVRUPA BİRLİĞİ LİZBON STRATEJİSİ SÜRECİ	2
2.1 Avrupa Birliği Lizbon Stratejisi'nin Boyutları	2
2.2 Avrupa Birliği Lizbon Stratejisi Son Durumu	3
3. LİZBON STRATEJİSİ KAPSAMINDA AB TARAFINDAN YAPILAN VE MİMARLIK ALANI ÜZERİNDE ETKİLİ OLABİLECEK DÜZENLEMELER .	4
3.1 Yeterlikler Direktifi	5
3.2 SIM (Services in the Internal Market-Sınırlar Arası Hizmet Dolaşımı) Direktifi...	6
4. SIM DİREKTİFİ VE YAPILAN ÇALIŞMALAR	8
4.1 SIM Direktifi Bağlamında Evrensel Ölçekte Yapılan Çalışmalar	8
4.1.1 SIM Direktifinin Gerekliklik ve Amacı	8
4.1.2 SIM Direktifi'nin Arka Planı	9
4.1.3 Direktifin Ana Özellikleri	11
4.1.4 SIM Direktifi'nin Topluluğun Diğer Politikaları ile Uyumluluğu	16
4.1.5 Direktif'e Yasal Bakış	20
4.1.5.1 Yasal Dayanaklar Ve Topluluk Aracı Seçimi	20
4.1.5.2 Yetki İkamesi	21
4.1.5.3 Oransallık	22
4.1.6 ACE Tarafından Yapılan Düzenleme ve Öneriler	23
4.1.6.1 ACE'nin SIM Direktif Önerisi Hakkındaki Görüşleri – 2004 (ACE Pozisyon Raporu)	23
4.1.6.2 ACE'nin SIM Direktif Önerisi Hakkındaki Görüşleri – 2005 (ACE Genel Kurulu Toplantı Raporu)	28
4.1.6.3 ACE'nin SIM Direktif Önerisi Hakkındaki Görüşleri – 2006 (ACE Genel Kurulu Toplantı Raporu – SIM Çalışma Grubu)	28
4.1.6.4 ACE'nin SIM Direktif Önerisi Hakkındaki Görüşleri – 2007 (ACE Genel Kurulu Toplantı Raporu – Genel Koordinasyon Toplantısı Raporu I ve II)	29
4.1.6.5 ACE'nin SIM Direktif Önerisi Hakkındaki Görüşleri – 2008 (ACE Genel Kurulu Toplantı Raporu)	30
4.2 SIM Direktifi Bağlamında Ülkemizde Mimarlık Meslek Uygulaması Sorunsalı ve Yapılan/Yapılması Gereken Çalışmalar	31

4.2.1	Yasal Gereklik	31
4.2.1.1	Mevcut Yasaların Düzenlenmesi	31
4.2.1.2	Oluşturulması Gereken Yasalar	32
4.2.2	Kurumsal Altyapı.....	36
4.2.2.1	Mesleki Niteliklerin Artırılması	37
4.2.2.2	Kalite Güvence Sistemi - Öz Değerlendirme ve Denetim.....	39
5.	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	41
KAYNAKLAR.....		43
EKLER		46
Ek 1 2006/123 EC Direktifi (SIM Direktifi) 12.12.2006		47
Ek 2 Mimarlık Hakkında Kanun Tasarısı (Taslak 30 Mart 2006).....		73
Ek 3 Mesleki Yeterliklerin Düzenlenmesi Ve Tanınması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı .		77
Ek 4 İmar Kanunu		88
Ek 5 Mühendislik Ve Mimarlık Hakkında Kanun.....		108
Ek 6 Türk Mühendis Ve Mimar Odaları Birliği Kanunu		110
ÖZGEÇMİŞ.....		120

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 3.1: Mimarlık alanıyla ilgili AB konularını kategorize eden ACE organizasyon şeması5

ÖNSÖZ

Öncelikle tez çalışmam süresince yardımlarını ve değerli bilgilerini esirgemeyen Sn. Prof. Hakkı ÖNEL'e ,

Nerede olursa olsun, gerçekte her zaman yanımda olan canım dostum; Deniz ATLI'ya,

Hayatımın her döneminde sevgi ve destekleri hep arkamda olan canım aileme,

sonsuz teşekkürler...

Merhum Prof. Dr. Günhan DANIŞMAN'a saygıyla...

Ağustos 2009

Çiğdem AKBULUT

ÖZET

Küreselleşme sürecinde Avrupa Birliği; birçok hizmet alanında, ticaretin önündeki engellerin kaldırılmasını amaçlayan bir yaklaşım içindedir. Bunun için yapılan çalışmalardan biri de Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından hazırlanan SIM Direktifi'dir. SIM Direktifi, AB sınırları dâhilinde, hizmetlerin serbest bir şekilde dolaşabilmesini sağlamayı hedeflemektedir.

Bu çalışma kapsamında; hizmetlerin serbest dolaşımı ile ilgili, Avrupa Birliği'nin mesleğin uygulanması konusunda yaptığı çalışmalar incelenmiş olup; bunlardan özellikle SIM Direktifi ve Direktif'in Türkiye'deki mimarlık meslek uygulamaları üzerindeki olası etkileri ele alınmıştır.

AB süreci ve bu süreçte mimarlık meslek alanı üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak etkili olabilecek düzenlemelerin incelenmesini sağlamak ve konuyla ilgili yapılan uluslararası müzakereler esnasında, mimarlığın kendine özgü özelliklerinin ve çıkarlarının göz önünde bulundurulmasının önemini vurgulamak amacıyla yapılan bu çalışmanın ilk bölümünde, SIM Direktifi'nin oluşum aşamaları incelenmiş, sonrasında ise Direktif'in ortaya koyduğu gerekler ana hatlarıyla tanımlanmıştır. İkinci bölümde ise; bu gereklerin olası etkileri ile ilgili, ulusal ve uluslar arası ölçekte yapılmış olan çalışmalar örneklenmiştir.

Genel geçer bir takım kurallar ve düzenlemeler ortaya koyan Direktif'in; farklı meslek dallarının kendilerine özgü niteliklerinin çeşitliliği ve bu mesleklere ait ulusal sektörlerin farklı özellikler göstermesi nedeniyle; malların, kişilerin ve sermayenin serbest dolaşımına göre daha zorlu bir yol izlediği göz önünde bulundurulmalıdır.

SIM Direktifi'nin olumsuz etkilerini ortadan kaldırabilmek için; yabancı meslektaşların ülkemizde mesleklerini icra etmelerinde, ulusal mevzuatla barışıklığı, yerel koşullara uyumu; tarihi ve kültürel miras ile kentsel ve kırsal çevreye karşı tutumu denetim altında olmalı; bu denetimde "meslek odasının" yetki ve sorumluluğu açıkça ortaya konmalıdır.

Anahtar sözcükler: SIM Direktifi, Avrupa Birliği, Lizbon Stratejisi.

ABSTRACT

During the globalization process of the world, European Union's approach aims the abolition of obstacles to freedom of trade. One of the steps taken in order to maintain this aim is; the SIM Directive which has been constituted by European Parliament and Council. The purpose of this directive is to provide services' free movement in the internal market.

Within the scope of this research, the regulations about the free movement of services, which have been constituted by European Union, and particularly SIM Directive and its possible effects on the professional practice area of architecture in Turkey were examined.

The purpose of this study is to analyze the EU process and the related regulations which may effect professional practice area of architecture directly or indirectly; and emphasize the need of considering the spesific characteristics of architecture during the negotiations. In the first part of this study, the phases of development of the Directive and its main provisions are observed. And in the second part, gives examples of some studies about the provisions' possible effects on both national and international areas.

The Directive, which contains provisions generally accepted, should consider the spesific characteristics of the needs of professions and the conditions of the related sectors. Therefore freedom of movement is a more complicated process for services; rather than for goods, persons or capitals.

In order to abolish the negative impacts of the Directive; the professional practices of foreign service providers should be compatible with the national legislation, local, historical and cultural conditions. In order to maintain the supervision of these; the authority and liability of the chambers should be indicated clearly.

Key words: SIM Directive, European Union, Lizbon Strategy.

1. GİRİŞ

Küreselleşme sürecinde dünya, tek bir pazar olmaya doğru ilerlemektedir. Bu süreçte Avrupa Birliği de; birçok hizmet alanında, ticaretin önündeki engellerin kaldırılmasını amaçlayan bir yaklaşım içindedir. Bunun için de birçok kural ve uluslararası standart oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Bu amaçla, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından oluşturulan SIM (Services in the Internal Market-Sınırlar Arası Hizmet Dolaşımı) Direktifi (2006/123/EC), 27 Aralık 2006 tarihli AB Resmî Gazetesi'nde yayımlanmıştır. Bu direktif; AB sınırları dahilinde, mimarlık gibi birçok hizmetin, serbest bir şekilde dolaşabilmesini sağlamayı hedeflemektedir. Uluslararası düzeyde bir rekabet ortamını desteklemesi nedeniyle, mimarlık meslek alanını da büyük oranda etkileyen bu direktifin doğru bir şekilde incelenmesi; konu hakkında Türkiye'de yapılan yasal düzenlemelerin bu bakış açısıyla ele alınması ve diğer ülkeler ile Türkiye arasındaki *"...eşitsizliğin giderilmesi, başta eğitim olmak üzere koşulların, uluslararası rekabetle başa çıkılabilecek bir düzeye..."* getirilmesi çok önemlidir. (KAYNAK-1)

Bu tezin amacı; AB süreci ve bu süreçte mimarlık meslek alanı üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak etkili olabilecek düzenlemelerin incelenmesini sağlamak ve konuyla ilgili yapılan uluslararası müzakereler esnasında, mimarlığın kendine özgü özelliklerinin ve çıkarlarının göz önünde bulundurulmasının önemini vurgulamaktır.

Tez kapsamında; Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecinde bulunması nedeniyle; hizmetlerin serbest dolaşımı ile ilgili, Avrupa Birliği'nin mesleğin uygulanması konusunda yaptığı çalışmalar incelenmiş olup; bunlardan özellikle SIM Direktifi ve Direktif'in Türkiye'deki mimarlık meslek uygulamaları üzerindeki olası etkileri ele alınmıştır.

Çalışmanın ilk bölümünde, SIM Direktifi'nin oluşum aşamaları incelenmiş, sonrasında ise Direktif'in ortaya koyduğu gerekler ana hatlarıyla tanımlanmıştır. İkinci bölümde ise; bu gereklerin olası etkileri ile ilgili, ulusal ve uluslar arası ölçekte yapılmış olan çalışmalar örneklenmiştir.

2. AVRUPA BİRLİĞİ LİZBON STRATEJİSİ SÜRECİ

Avrupa Birliği Konseyi tarafından 2000 yılında “Lizbon Stratejisi” adıyla bir plan oluşturulmuştur. Bu plan, Avrupa Birliği’nin genel perspektifini ve on yıllık politik değişimini ortaya koyacak bir şekilde hazırlanmıştır. Lizbon Stratejisi kapsamında; on yıl süresince doğru ekonomik düzenlemeler yapılarak, Avrupa Birliği’ni “...2010 yılında dünyanın en rekabetçi ve dinamik bilgi ekonomisi...” haline getirmek hedeflenmiştir. Bu hedefe ulaşmak için de 2000 yılından bu yana bazı düzenlemeler yapılmaktadır. (2)

Nihai hedeflere ulaşmak için ara dönemde gerçekleştirilmesi gereken amaçlar şunlardır:

- *“Yapısal reformların hızlandırılması ve iç pazarın bütünleştirilmesi,*
- *Bilgiye dayalı bir ekonomiye ve topluma geçişin hazırlanması amacıyla, AR-GE yatırımlarının ve politikalarının geliştirilmesi,*
- *Avrupa sosyal modelinin modernleştirilmesi, insanlara yatırım yapılması ve toplumsal dışlanmaya karşı mücadele edilmesi suretiyle istihdam oranının %70 seviyesine taşınması,*
- *Uygun bir makroekonomik politika bileşimi uygulanarak sağlıklı bir ekonomik görünüm ve olumlu büyüme perspektiflerinin sürdürülmesi.” (MO, 2007a)*

2.1 Avrupa Birliği Lizbon Stratejisi’nin Boyutları

Lizbon Stratejisi ekonomik, sosyal ve çevre olmak üzere üç boyuttan oluşturulmuştur. Strateji’nin ekonomik ve sosyal boyutları Lizbon Zirvesi’nde belirlenmiş, çevre boyutu ise, Haziran 2001 tarihinde gerçekleştirilen Göteborg Zirvesi’nde eklenmiştir.

- *Ekonomik boyut kapsamında, Avrupa’nın dinamik ve rekabet gücü yüksek bilgi toplumuna geçişini hazırlaması öngörülmüştür. Bu çerçevede Avrupa ekonomisinin değişen koşullara ayak uydurması amacıyla kendini sürekli olarak ortaya çıkan değişikliklere uyarlanması üzerinde durulmaktadır.*
- *Sosyal boyut başlığı altında, üye ülkelerin eğitim ve profesyonel formasyon konularında yatırım yapmaları gerektiği vurgulanmıştır. İş gücünün hareketliliği de bu başlık altında değerlendirilmektedir.*
- *Göteborg Zirvesi’nde Lizbon Stratejisi hedeflerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması*

için çevre politikasına bazı maddeler eklenmesi konusunda görüş birliğine varılmış ve ekonomik büyüme ile doğal kaynakların kullanımı arasındaki ilişkiye dikkat çekilmiştir.”(MO, 2007a)

2.2 Avrupa Birliği Lizbon Stratejisi Son Durumu

Lizbon Stratejisi'nin ele alındığı son Avrupa Konseyi Zirve Toplantısı 13–14 Mart 2008 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Zirve toplantısında alınan kararlar ile Lizbon Stratejisi'nin 2008–2010 yılları arası sürdürülecek olan üçüncü evresine geçilmiştir. Zirve toplantısında, “Büyüme ve İstihdama Yönelik Yenilenmiş Lizbon Stratejisi” kapsamında 2008–2010 döneminde, bilgi ve inovasyona yatırımın artırılması, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin teşvik edilmesi, insan kaynaklarına yatırımın artırılması, işgücü piyasalarının modernleştirilmesi, idari çerçevenin basitleştirilmesi ve iyileştirilmesi konuları temel öncelikler olarak belirlenmiştir.

Özetle, AB'nin başlıca küresel rakibi olan ABD ekonomisine kıyasla rekabetçilikte geri kaldığını fark etmesi ve buna çözüm olarak geliştirdiği Lizbon Stratejisi, ortaya çıkmasından bugüne kadar geçen sekiz yılı aşkın sürede, hedefinin büyük ölçüde gerisinde kalmıştır. Stratejinin dönem dönem revize edilmiş olması, esasen bu başarısızlığın üye ülkeler tarafından da kabul edildiğine işaret etmektedir. (Başbakanlık Dış Tic. Müs., 2006)

3. LİZBON STRATEJİSİ KAPSAMINDA AB TARAFINDAN YAPILAN VE MİMARLIK ALANI ÜZERİNDE ETKİLİ OLABİLECEK DÜZENLEMELER

AB süreci konusunda; profesyonellerin de, komisyon veya komitelerin de yaptığı çalışmalarda ağırlıklı olarak şu konular ön plana çıkmaktadır: "...mimarlık hizmeti ve mesleğinin dönüşüm süreci, mimarlık eğitiminde ortak bir kurgu arayışı (akreditasyon-validasyon), mesleki yeterliklerin tanınması, AB'de rekabet ve pazara ilişkin düzenlemelerin etkileri, yabancı mimarların çalışması ve iş kurması, yapı malzemeleri ve inşaat sürecinde standartlar ve kentsel çevre..." (MO, 2005)

Bunun yanı sıra; AB'de önemle üzerinde durulan konulardan biri de "akreditasyon" ve "validasyon" konularıdır. Akreditasyon, hizmet sağlayıcı bireylerin; validasyon ise konu hakkında eğitim veren kurumların, niteliksel olarak eş düzeye getirilmesini hedeflemektedir. (MO, 2003)

ACE'nin AB Sürecinde oluşturduğu bir organizasyon şeması (Şema 1), mimarlık alanında yapılan düzenlemelerin çalışma alanlarına yönelik bir sınıflandırma ortaya koymaktadır. ACE, oluşturduğu bu şemada, yapılan düzenlemeleri; "Mimarlık Meslek Pratiğine Giriş", "Mimarlık Meslek Uygulaması" ve "Mimarlık ve Toplum" olmak üzere üç temel çalışma alanında sınıflandırmıştır. (TAĞMAT, T. S., DANIŞMAN, G., 2006)

Bu tez kapsamında; ağırlıklı olarak "Mimarlık Meslek Uygulaması"nın alt başlıklarından "Sınırlar Arası Hizmet Dolaşımı" konusu üzerinde durulmaktadır.

Çünkü "...engelleri kaldırmayı ve sistemleri ortaklaştırmayı hedefleyen bir iç pazar stratejisi ve rekabet politikası ile yapılan AB düzenlemeleri içinde, en zorlu yol izleyenlerden biri, gerek hizmet tanımlarının birbirinden farklı olması, gerekse ulusal sosyal politikalara etkisi nedeniyle; hizmetlerin serbest dolaşımıdır." (Avrupa Komisyonu, 2004b)

Avrupa içinde 'Sınırlar Arası Hizmet Dolaşımı' konusundaki uygulamaları kolaylaştırmak için; Yeterlikler Direktifi ve SIM Direktifi adları altında iki düzenleme yapılmıştır. Bu direktifler, birbirlerini tamamlayıcı nitelikte hazırlanmıştır.

"...mesleki yeterliklerin tanınması konusunda Yeterlikler Direktifi esas alınmakta, onun hüküm vermediği ve daha çok hizmet sağlanmasıyla ilgili konularda SIM Direktifi devreye girmektedir." (MO, 2005)

Çizelge 3.1: Mimarlık alanıyla ilgili AB konularını kategorize eden ACE organizasyon şeması

MESLEK PRATIĞİNE GİRİŞ	MİMARLIK PRATIĞI VE MİMARLIK HİZMET TİCARETİ	MİMARLIĞIN TOPLUMDAKİ ROLÜ
<p>A) Eğitim ve Staj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pratik Deneyim ve staj • Sürekli mesleki gelişim • Bolonya Süreci • Yeterliliklerin tanınması (validasyon, akreditasyon) • Meslek profili • Eğitim kuruluşlarıyla işbirliği <p>B) Kayıt ve Lisans</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meslek Kartı <p>C) Araştırma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avrupa ve Yapı Teknolojisi Platformu (ECTP) • Proje Danışmanlığı • Avrupa Yapı Araştırması ve Buluşları Konseyi (ECCREDI) 	<p>A) Rekabet Politikası ve Hukuku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ücretlendirme sistemleri • Reklam ve tanıtım • Pazara giriş • Mesleği uygulama biçimleri <p>B) Düzenleyici Kurallar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etik kurallar • Sürekli mesleki gelişim • Kalite güvencesi • Sertifikalandırma • Anlaşmazlıkların çözülmesi <p>C) Mimarlık Hizmetlerinin Temin Edilmesi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tasarım & İnşaat • Kamu-Özel Ortaklığı • Mimarlık yarışmaları • Kamu ihaleleri • Proje ekibi ortaklıkları <p>D) Sınırlar Arası Hizmet Dolaşımı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avrupa pazarı (SIM Direktifi, Yeterlilikler Direktifi) • Dünya pazarı (Karşılıklı tanıma anlaşmaları) 	<p>A) Mimarlık Politikaları</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politikaları oluşturanlar • Kamusal ve özel işverenler • İnşaat sektörünün diğer aktörleri • Kullanıcılar ve vatandaşlar gibi diğer ilgi grupları • Kentler ve yerel yönetimler <p>B) Mimarlık ve Kamu Yararı</p> <p>C) Mimarlık ve Çevre</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yapıların enerji performansı • Çevresel etki değerlendirmesi • Kentsel çevre tematik stratejisi <p>D) Tanıtım Etkinlikleri</p> <p>E) Kentsel Mekan Politikaları</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kentsel çevre tematik stratejisi

3.1 Yeterlilikler Direktifi

Yeterlilikler Direktifi'nin amacı; mimarlık mesleğinin uygulamasında karşılaşılan bazı sorunların giderilmesini sağlamaktır. Bu "...direktifle;

- Bir ülkede alınan mesleki yeterliliğin, diğer ülkelerde de tanınması konusunda yaşanan zorluklar ve prosedürlerin yoğunluğu,
- Sınırlar arası hizmet sunmak isteyen bir hizmet sağlayıcının, diğer üye ülkelerde

hizmet vermesi için kendi ülkesinde, hali hazırda gerçekleştirdiği koşulları yeniden o ülkelerde de gerçekleştirmesini öngören zorlaştırıcı ulusal düzenlemeler... gibi zorlukların aşılması hedeflenmektedir.” (MO, 2005)

Kısacası, Yeterlikler Direktifi; mesleki eğitimler, mesleğe sahip olan bireylerin nitelikleri ve meslek uygulamalarını standart hale getirebilmek amacıyla; bireylerin yetenek, bilgi ve farkındalık düzeylerini ortak bir noktaya getirmeye odaklı oluşturulmuş bir direktiftir.

3.2 SIM (Services in the Internal Market-Sınırlar Arası Hizmet Dolaşımı) Direktifi

Hizmetlerin sınırlar arası dolaşımı konusunda; hizmet sağlayıcıların yeterliklerinin standartlaştırılmasını sağlamak amacıyla oluşturulan Yeterlikler Direktifi'nin yanı sıra; hizmet sağlayıcıların farklı ülkelerde serbest bir şekilde hizmet verebilmelerini kolaylaştırmak amacıyla da SIM Direktifi oluşturulmuştur.

“SIM Direktifi ’yle:

- *AB üyesi bir ülkede yerleşik bulunan hizmet sağlayıcıların başka bir üye ülkede hizmet sunması için o ülkede de yerleşme şartı;*
- *Bir hizmet sağlayıcının başka bir üye ülkede hizmet vermek üzere tüm çalışanlarını o ülkeye götürmesinin önündeki engeller;*
- *Başka bir üye ülkeden hizmet almak isteyen hizmet alıcılar için vergi konusunda teşvik edici hükümlerin olmaması ... gibi zorlukların aşılması hedeflenmektedir.”(MO, 2005)*

Bu tez kapsamında SIM Direktifi, Direktifle ilgili farklı kurumların yaptığı çalışmalar ve bunların Türkiye’deki mimarlık meslek uygulamaları üzerindeki olası etkileri incelenmiştir.

SIM Direktifi, her ne kadar üzerinde yapılan düzenlemeler henüz tamamlanmış olsa da, *“...genel olarak şu esasları içermektedir:*

- *Yönetimde basitleştirme sağlamak için, özellikle hizmet sağlayıcıların etkinlikleriyle ilgili tüm yönetsel prosedürleri tamamlayabilecekleri Tek Merkezli Başvuru Kurumları'nın kurulması;*
- *Özellikle yetki verme prosedürlerinin düzenlenmesi açısından, belirli hizmet etkinlikleri için kullanılan yetkilendirme şemalarının izleyeceği ortak ilkelerin belirlenmesi;*

- Üye Ülke'lerde yürürlükte olan birtakım kısıtlayıcı yasal koşulların ortadan kaldırılması;
- Menşe Ülke İlkesi;
- Başka bir Üye Ülke'de yerleşik olan bir uzman tarafından sağlanan hizmetten yararlanan hizmet alıcılara yardımcı olmak üzere bir mekanizma kurulması;
- Hizmetlerin sağlanması kapsamında çalışanların istihdam edilmesinde, gelinen Üye Ülke ile varılan Üye Ülke arasında görevlerin paylaşımı ve gerekli denetim prosedürlerinin belirlenmesi;
- Tüketicinin korunması, hizmet sağlayıcıyı bilgilendirme, mesleki sigorta, çok disiplinli etkinlikler ve anlaşmazlıkların çözülmesi gibi konularda yasaların uyumlu hale getirilmesi;
- Hizmet etkinliklerinin etkili bir şekilde denetimini sağlamak üzere ulusal yönetimler arasında daha güçlü bir işbirliği kurulması;
- Gönüllü sertifikalandırma etkinlikleri, kalite beyannameleri veya ticaret ve zanaat odaları arasında işbirliği yoluyla daha yüksek hizmet kalitesi için önlemler alınması;
- Özellikle düzenlenmiş mesleklerin ticari davranışlarını kapsayacak bazı konular üzerinde Topluluk bağlamında ilgili taraflar arasında belirlenen etik kuralların desteklenmesi." (MO, 2005)

4. SIM DİREKTİFİ VE YAPILAN ÇALIŞMALAR

4.1 SIM Direktifi Bağlamında Evrensel Ölçekte Yapılan Çalışmalar

4.1.1 SIM Direktifinin Gereklik ve Amacı

Günümüzde gayrisafi milli hâsıla miktarının, mevcut iş olanaklarının ve bunların yanı sıra, ekonomi ve iş olanaklarındaki potansiyel büyümenin yaklaşık %70'i hizmet sektöründen elde edilmektedir. Bu potansiyel; Avrupa Birliği'nin Lizbon stratejisi kapsamında oluşturduğu ekonomik reformun en önemli noktasında bulunmaktadır. Ancak hizmetlerin Üye Ülkeler arasında yer değiştirmesinin önünde bazı engeller ve zorluklar bulunmaktadır. (Avrupa Komisyonu, 2004c)

Komisyon'un bir raporunda; bu engeller tanımlanmış, sınıflandırılmış ve “...öngörülen iç pazarın tamamlanmasından on yıl sonra; AB Üye Ülkeleri'nde yaşayan vatandaşlar ve servis sağlayıcıların mevcut durumları ile AB'nin ekonomi vizyonu arasında büyük farklar olduğu...” sonucuna varılmıştır. (Avrupa Komisyonu, 2002) Bu engeller; inşaat hizmetleri, emlak ofisleri, zanaat endüstrisi, turizm gibi birçok alandaki hizmetleri kapsamaktadır. Ancak, bu engellerden en çok etkilenenler, hizmet sektöründe baskın rol oynayan küçük ve orta ölçekli işletmelerdir. Bu işletmeler; büyük sermayelere sahip olmamaları, sınır ötesi hizmetler sürecinde oluşabilecek yasal risklere karşı kendilerini koruyamamaları ve idari karmaşıklıklar ile baş etmede yaşadıkları zorluklar nedeniyle; çoğunlukla Üye Ülkeler arasında hizmet verme konusunda geri planda kalmaktadırlar. SIM Direktifi ve etkilerinin değerlendirilmesi; bu işlev bozukluğunun ekonomi üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır. (Avrupa Komisyonu, 2004c)

Üye Ülkeler arasındaki hizmet alışverişinin önündeki bu engeller, genel olarak iki durumda görülmektedir:

- *Bir Üye Ülke'de yerleşik bulunan hizmet sağlayıcı, bir başka Üye Ülke'de yerleşik bir düzen oluşturmak istediğinde. (Örneğin, karmaşık yetkilendirme sistemleri, bürokratik süreçlerin zorluğu, ayrımcılıklar... vb. sorunlar.)*
- *Bir hizmet sağlayıcı, yerleşik bulunduğu Üye Ülkeden, bir başka Üye Ülkeye geçici olarak giderek, orada hizmet vermek istediğinde. (Bu gibi durumlarda genellikle; hizmet sağlayıcının; hizmet vereceği ülkede yerleşik olma şartı, o ülkede yetki sahibi olma şartı, personelini yerleşik bulunduğu ülkeden gönderme konusunda karşılaşılan*

prosedürlerin yoğunluğu gibi engellerle karşılaşmaktadır.)

Bunlara bağlı olarak; SIM Direktifi'nin genel amacı; *“hizmet sağlayıcıların Üye Ülkeler’de yerleşmeleri ve Üye Ülkeler arasında özgürce hareket etmesine yönelik bir yasal çerçeve oluşturmak”* olarak belirlenmiştir. (Avrupa Komisyonu, 2004c) Bu direktif ile; iç pazarda hizmet alanının gelişimi hedeflenmekte ve hizmet sağlayıcılar ile hizmet alıcıların hukuksal güvenliğinin önündeki engellerin kaldırılması amaçlanmaktadır.

4.1.2 SIM Direktifi’nin Arka Planı

SIM Direktifi, 2000 yılında Avrupa Konseyi tarafından başlatılan politik sürecin bir parçası olarak oluşturulmuştur:

2000 yılının Mart ayında, Lizbon Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği’ni 2010 yılında dünyanın en rekabetçi ve dinamik bilgi ekonomisi haline getirme amacıyla bir ekonomik reform programı oluşturmuştur. Bu kapsamda, AB ülkelerinin başkan ve hükümetleri; Avrupa Komisyonu’nu ve Üye Ülkeleri; hizmetlerin serbestçe dolaşımının önündeki engelleri ortadan kaldırmaya yönelik bir strateji tasarlamaya davet etmişlerdir. (Lizbon Konseyi, 2000)

2000 yılının Aralık ayında, bu çağrıya karşılık Lizbon Zirvesi düzenlenmiş ve Üye Ülkelerin, Avrupa Parlamentosu’nun (Avrupa Konseyi, 2001a), Ekonomik ve Sosyal Komitelerin ve Bölgeler Komitesi’nin tam desteği ile “Hizmetler için bir İç Pazar Stratejisi” (An Internal Market Strategy for Services) ‘ni (2) oluşturmuşlardır. Bu strateji; hizmetlerin, AB sınırları dahilinde, Üye Ülkeler’in sınırlarını geçerek, diğer üye ülkeler arasında, kendi ülke sınırları içinde olduğu kadar özgür şartlarda dolaşımının sağlanmasını hedeflemektedir. Her şeyden önce; tüm ekonomik sektörleri ve iki adımlı bir çözüm yaklaşımı ile ele alınmaktadır. Birinci adımda; sistemin sorunsuz bir şekilde işlemesinin önündeki zorluklar tanımlanmakta; ikinci adımda ise, tanımlanmış problemler için uygun çözüm önerileri geliştirilmektedir. (Avrupa Komisyonu, 2004c)

2002 yılının Temmuz ayında; Komisyon stratejinin ilk adımı için, hizmetlerin serbest dolaşımının önündeki mevcut engelleri detaylı bir şekilde tanımlamış ve bunları “Hizmet Sektörü için İç Pazarın Durumu” (The State of the Internal Market for Services) adlı raporunda sunmuştur. Bu raporda, aynı zamanda tanımlanan engellerin ana hatları analiz edilmiş ve bunların ekonomik etkileri değerlendirilmiştir. (Lizbon Konseyi, 2000)

2002 yılının Kasım ayında; Komisyonun raporundan Konsey’in çıkardığı sonuçlarda; *“...tasarlanan iç pazarın oluşturulmasından on yıl sonra bile, hizmet sektöründe iç pazarın*

gerçek anlamda olması gereken hale getirilmesi için hala atılması gereken bazı adımlar olduğu...” kabul edilmiştir. Bunun yanı sıra, “*...politik olarak önceliğin; Lizbon Avrupa Konseyi tarafından oluşturulan ana hedefin bir parçası olan, hizmetlerin önündeki hukuksal ve/veya hukuksal olmayan engellerin ortadan kaldırılması konusuna verilmesinin önemi...*” vurgulanmıştır. Konsey, Komisyon’u; stratejinin ikinci adımında öngörülen yasa teklifleri ve özellikle yasama organları hakkındaki çalışmaları hızlandırmaya davet etmiştir. (Avrupa Konseyi, 2002a)

2003 yılının Şubat ayında, Avrupa Parlamentosu, Komisyon’un raporunu olumlu karşılamıştır. Avrupa Parlamentosu’nun açıklamasına göre, Komisyon’un raporunda “*...Rekabetçilik Konseyi’nin de ifade ettiği gibi; Üye Ülkeler’in, üretim ve hizmet sektörlerindeki iç pazarın oluşturulması sürecindeki temel gerekliliğin; ‘menşe ülke’ ve ‘ortak tanıma’ ilkeleri olduğu...*” vurgulanmış ve raporun “*...ortak tanıma ilkelerinin belirlenmesi, elektronik ortamda uzaktan tanıma sistemlerinin oluşturulması, yetkilendirme konusunda işbirliğinin ve mevcut sisteme uyumun sağlanması; dolayısıyla da hizmetlerin dolaşımının serbestleştirilmesi...*” konularına odaklandığını ifade edilmiştir. (Avrupa Komisyonu, 2003a)

2003 yılının Mart ayında, Lizbon stratejisini ekonomik anlamda desteklemek amacıyla, AB Bahar Konseyi; komisyon tarafından oluşturulan entegre bir rekabetçilik yaklaşımı taslağının geliştirilmesi konusunda, Rekabetçilik Konseyi’nin etkinliğini artırmaya yönelik çalışmalar yapmıştır. Hizmetlerin iç pazarda serbest dolaşımı konusunda net ve dengeli bir hukuksal çerçeve çizmek, bu yeni entegre rekabetçilik stratejisinin başarılı olması için en gerekli konulardan biridir. (Avrupa Komisyonu, 2004c)

2003 yılının Mayıs ayında, Komisyon’un oluşturduğu İç Pazar Stratejisi’nde: “*Komisyon 2003 yılının sonuna kadar, iç pazarda hizmetler ile ilgili bir direktif önerisi oluşturacaktır. Bu direktif; hizmet temini ve hizmetlerin sınırlar arası geçişi için mevcut şartların kolaylaştırılmasını hedefleyen; net ve dengeli bir hukuksal çerçeve oluşturacaktır. Ayrıca; ortak tanıma, yönetsel işbirliği, uyumun sadece gerçekten gerekli olması halinde sağlanması ve Avrupa’nın idari/mesleki mevzuatlarının dengeli bir kombinasyonuna dayalı olarak oluşturulacaktır.*” ifadesi yer almaktadır. (Avrupa Komisyonu, 2003b)

2003 yılının Ekim ayında, Avrupa Konseyi; iç pazarın, Avrupa ekonomisinin rekabetçiliğini artırmak ve bunun ötesinde büyüme ve istihdam şartlarını yaratmak için kilit bölge olduğunu belirtmiştir. Konsey; “*...iç pazarın tamamlanması; potansiyelinin sonuna kadar kullanılması; girişimciliğin teşvik edilmesi ve doğru bir iç pazarda hizmet anlayışının sağlanması konuları*

için... ” herhangi bir öneri hazırlanmasının gerektiğini belirtmiş ve Komisyonu bunu yapmaya davet etmiştir. (Avrupa Konseyi, 2003a)

Hizmetlerin dolaşımında serbestliğe ulaşma konusunda köklü düzenlemeler içeren ve sosyal politikalarda yaratacağı olumsuz etkiler nedeniyle tüm hazırlık süreci boyunca sert eleştirilerle karşı karşıya kalan SIM Direktifi'nin hazırlık dönemi oldukça uzun sürmüştür ancak 2004 yılı Mart ayında, Avrupa Komisyonu tarafından sunulmuştur.

Direktif önerisinin Avrupa Parlamentosu'nun İç Pazar ve Tüketici İşleri (IMCO) Komitesi'nde 5 Ekim 2005 tarihinde oylanması öngörülmüş, fakat yoğun eleştiriler sonucunda ilk öneri metninde 1.608 değişiklik yapılmasının ardından bu oylama 22 Kasım 2005 tarihine ertelenmiştir. Kasım ayında yapılan komite oylaması sonucunda direktif önerisi Parlamento'ya gönderilmiştir.

Aradan geçen süreçte yapılan yorumlar, eleştiriler ve detaylı analizler sonucu bazı değişiklikler yapılmasına karar verilen SIM Direktifi'nin son hali 27 Aralık 2006 tarihli AB Resmî Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

4.1.3 Direktifin Ana Özellikleri

Direktif; belli istisnalara tabi hizmetleri kapsayan, tüm ekonomik etkinlikler için, genel geçer bir yasal çerçeve kurmak amacıyla hazırlanmıştır. Hizmetlerde iç pazarın sağlanmasının önündeki yasal engellerin, genellikle birçok farklı etkinlik için ortak olması ve çok sayıda ortak özelliklerinin bulunması, bu yaklaşımın haklılığını kanıtlamaktadır. (Avrupa Komisyonu, 2002)

2004 yılında oluşturulan taslak direktif, bir öneri olmakla beraber, Üye Ülkelerin hizmet etkinlikleri için var olan kuralları uyumlu hale getiren, detaylı kanunlar ortaya koymak gibi bir amacı yoktur. Çünkü bu durum; hizmetleri düzenleyen ulusal sistemlerin belirli özelliklerini aşırı derecede düzenleyen bir standardizasyon yaratılmasına neden olur. Bunun yerine, taslak; belirli noktaların uyumluluğunu hedeflemeye önem vererek, hizmet iç pazarının sorunsuz işlemesi için hayati olan sorularla ilgilenmektedir. Direktif aynı zamanda, yasal yöntemlere önyargısız bir şekilde yaklaşarak, açık sonuçlara ulaşmayı sağlamak amacıyla, yükümlülüklerden kaynaklanan dayatmaları ele almaktadır. Bunun yanı sıra, bir hizmetin gerçekleştirildiği Üye Ülke ile menşe Üye Ülke'nin rollerini açıklığa kavuşturur. Direktif önerisi bunlarla beraber, belirli yükümlülüklerin uygulanması sürecinde Komisyon'un aldığı önlemlerden de söz etmektedir.

Direktif, genel bir yasal çerçeve oluştururken, mesleklerin ve etkinlik alanlarının kendilerine

özgü niteliklerini göz önünde bulundurmaktadır. Örneğin, Direktif Önerisi'nin 17'nci maddesinde belirli etkinliklerin kendilerine özgü özelliklerine bağlı olarak, menşe ülke ilkesinden yapılması gereken bazı derogasyonlar öngörülmüştür. Aynı zamanda, belirli etkinlikler için bazı tanımlanmış yükümlülükler içermektedir. Bunlar; mesleki sigorta ve garantiler (27. madde); düzenlenmiş mesleklerin (29. madde) veya birden çok disiplin içeren etkinliklerin (30. madde) ticari ilişkileri olarak sıralanabilir.

Son olarak Direktif; düzenlenmiş olan meslekler için etik kurallar gibi bazı etkinliklere özgü, düzenleme yöntemleri önermektedir.

Bu direktif önerisi, hizmet etkinliklerinin düzenlenmesi için kullanılacak yöntemlerin, bir kombinasyonuna dayalı oluşturulmuştur. Bu yöntemler aşağıdaki gibidir:

- Menşe ülke ilkesi: Bu ilkeye göre hizmet sağlayıcılar yalnızca yerleşik buldukları ülkenin yasalarına tabi olacak ve böylece bir Üye Ülke, diğer bir Üye Ülke'de yerleşik olan bir sağlayıcının hizmetlerini kısıtlayamayacaktır. Bu ilke; bir Üye Ülke'nin kendi sınırları içinde yerleşik bulunan bir hizmet sağlayıcıyı denetleme sorumluluğunu da beraberinde getirmektedir. Bu durumda hizmet sağlayıcı, sadece diğer Üye Ülkeler'de hizmet veriyor olsa bile, denetlenme sorumluluğu yerleşik bulunduğu Üye Ülke'ye aittir.
- Menşe ülke ilkesinde yapılan derogasyonlar: Menşe ülke ilkesinde birtakım genel, geçici veya belirli durumlara özel derogasyonlar bulunmaktadır. Özellikle direktifin 17'nci maddesinde belirtildiği üzere, belirli alanlarda kamu yararının korunması; topluluk çapında sağlanacak uyumun boyutları; yönetsel işbirliği düzeyi veya belirli topluluk araçları gibi konulardaki gerekliliklerin birbirinden farklı düzeyde olması göz önünde bulundurularak, Menşe ülke ilkesinde bazı derogasyonlar yapılmıştır. Bu derogasyonların bir kısmı, belirli bir geçiş süreci ile 2010 yılına kadar uygulanacak, belirli konularda tam uyumun sağlanması konusunda ek zaman tanınacak şekilde tasarlanmıştır. Ayrıca direktifte; durum bazında derogasyon uygulamalarının mümkün olması ve bunların bazı özel durum usulleri ile çözülmesi önerilmektedir.
- Ulusal makamlar arasındaki karşılıklı yardımlaşma konusunda yükümlülüklerin belirlenmesi: Bu konu, Üye Ülkeler'in, menşe ülke ilkesi uygulaması esnasında, aralarındaki güvenin en üst düzeyde tutulması açısından yaşamsal önem taşımaktadır. Etkin bir denetimin sağlanması için; direktif, makamlar arasında yüksek düzeyde bir yönetsel işbirliği olması gerektiğini ve bunun da; denetim görevlerinin, bilgi

alışverişinin ve karşılıklı yardımlaşmanın sağlanması ile mümkün olacağını öngörmektedir.

- Hedeflenen uyum: Hakların korunması konusunda Üye Ülkeler'in göstereceği hassasiyetler arasındaki fark, karşılıklı güvene zarar verebilecek önemli etmenlerden biridir. Bu yöntemle, özellikle tüketicinin korunması gibi, belirli temel alanlarda kamu yararının korunmasını sağlamak hedeflenmiştir. Uyumun sağlanması aynı zamanda; yönetsel sürecin basitleştirilmesi ve bazı gereklerin ortadan kaldırılmasını da öngörmektedir.
- Alternatif düzenleme yöntemleri; Hizmet etkinliklerinin düzenlenmesi konusunda önemli rol oynamaktadır. Direktif önerisi, konu hakkındaki rolünün farkında olması nedeniyle; tarafları, topluluk düzeyinde öngörülmesi gereken etik kuralların hazırlanması konusunda teşvik etmektedir.

Direktif Önerisi, iç pazarda hizmet etkinliklerini düzenleyen ulusal sistemlerin, topluluk çapında çağdaşlaşmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Rapor, çeşitli ulusal hukuk çerçevelerinin çağdaşlaşmasının önündeki zorlukları vurgulamaktadır. Rapora göre: *“Antlaşma'nın temel ilkeleri, Divan'ın bu ilkeler ile ilgili hükümleri, 1962 ve 1985 programlarının takibi; beklenenin tersine, ulusal mevzuatın düzenlenmesi şeklinde sonuçlanmamıştır.”* (Avrupa Komisyonu, 2002)

Komisyonun belirlediği Antlaşma'nın ihlal hali prosedürleri izlenirken; mevzuatın, durum ve Üye Ülke bazında uyumlu hale getirilmesi süreci; çağdaşlaşmanın gereklerine yanıt verme konusunda etkisiz kalabilmektedir. Bunun yanında bu süreç, tamamen ortak bir politik amacın benimsenmesinden de yoksun olabilmektedir. Mevzuatın, tüm Üye Ülkeler tarafından, ortak ilkelere ve ortak bir zaman çizelgesine göre uyumlu hale getirilmesi yaklaşımı, birçok yarar sağlayabilir. Bunlar; Avrupa ölçeğinde ekonomik büyüme sağlanması; Üye Ülkeler arasındaki rekabetin neden olacağı bozulmadan kaçınılmasını; bu amaçlar uğruna, hem ulusal hem de Topluluk çapında yönetsel kaynakların seferberliğinin geliştirilmesini mümkün kılmak olarak sıralanabilir. (Avrupa Komisyonu, 2004c)

Direktif'in Üye Ülkeler'e aktarılması konusunda yapılması gereken bir takım eylemler bulunmaktadır. Bunlar şu şekilde ifade edilebilir:

- Hizmet etkinliklerinin tabi olduğu yönetsel süreç ve formalitelerin basitleştirilmesi gerekmektedir. Bu da özellikle; tek merkezli başvuru kurumlarının oluşturulması

(Madde 6); yönetsel sürecin elektronik yöntemlerle (Madde 8) tamamlanmasının sağlanması ve hizmet etkinliklerine ulaşma veya bu etkinliklerin yerine getirilmesi evrelerinde yönetsel sürecin basitleştirilmesi (Madde 10–13) aracılığı ile yapılabilir. Bu konuda; bilgi iletişimi ile ilgili yükümlülüklerin (Madde 7) ve elektronik yöntemlerin uygun hale getirilmesinin; Üye Ülkeler'in diğer mevcut iletişim yöntemlerini de bir yandan kullanamayacağı anlamına gelmediği unutulmamalıdır.

- Mevcut mevzuatlarından; hizmet etkinliklerine ulaşma ve bu etkinliklerin uygulanma süreçlerinde aksamalara neden olan; Direktif'te de listelenmiş birçok gerekliliğin çıkarılması gerekmektedir. (Madde 14, 21)
- Üye Ülkelerin; diğer Üye Ülkeler'den gelen hizmet sağlayıcıların serbestçe hareket etmesini garanti edecek şekilde, mevzuatlarını düzenlemeleri gerekmektedir. (Madde 16, 20, 23, 25)
- Direktif'te listelenmiş olan, hizmet etkinliklerinin gelişimini sınırlandıracak zorunluluklar konusunda, Üye Ülkeler'in haklı nedenlerini ve bu nedenlerin orantılılıklarını değerlendirmeleri gerekmektedir (Madde 9, 15, 30). Bu değerlendirmeler, haklı nedenlere sahip olmayan zorunlulukların elenmesini sağlayacaktır. Haklı nedenlere sahip olmayan zorunluluklar ortak değerlendirmeye tabi olacak ve bu sayede, gerektiğinde, Topluluk düzeyinde öncelikler belirlenecektir.

Raporda da belirtilmiş olan engeller nedeniyle, hizmetler için hiçbir iç sınır bulundurmeyen bir bölge yaratmak için belirli bir süreç gerekmektedir. Üye Ülkeler tarafından uygulanan kuralların çağdaşlaşması için; tek merkezli başvuru kurumlarının oluşturulması ve elektronik yöntemlerin kullanılması gibi bazı temel değişiklikler yapılması gerekmektedir. Bunun yanı sıra, bazı belirli etkinlikler ve Üye Ülkeler'in bütünleşmesi için, ilave uyumlaştırma çalışmaları da gerekmektedir. Direktif önerisinde; 2010 yılında hizmetler için gerçek bir iç pazar geliştirilmesi amacıyla; sadece tek bir soruna odaklanıp diğerlerini bir kenara bırakan, statik bir çözüm yaklaşımından kaçınmak için; evrelerden oluşan bir çözüm yaklaşımı uygulanmaktadır. Bundan dolayı bu direktif önerisi şunları sağlamaktadır:

- Direktifin hükümlerinin evre evre uygulanması. (Örneğin; Madde 6 ve 8'de belirtilen Tek Merkezli Başvuru Kurumları ve Elektronik Ortamda İletişim konularının evre evre uygulanması.)
- Belirli konularda ilave uyumlaştırma çalışmaları yapılması. (Örneğin, para nakliye

hizmetleri, borçların adli yollar ile tazmini (Madde 38) gibi, menşe ülke ilkesi konusunda geçici derogasyonlara (Madde 18) tabi olan konular). Bunun ötesinde; tüketicinin korunması ve sınır ötesi sözleşmeler gibi konularda da, ilave bir uyumlaştırma çalışması yapılması gerekebilir. (Madde 38)

- Kuralların belirli alanlarda uyumlaştırılması sayesinde, menşe ülke ilkesi uygulamasının kapsamının geliştirilmesi. (Madde 18)
- Hükümlerin uygulamaya konması sürecinde, Komisyon'un önlem alma olanağının sağlanması. (Madde 40)
- Karşılıklı değerlendirme çalışmaları ile, yeni öncelik gereksinimlerinin belirlenmesi. (Madde 38) (Avrupa Komisyonu, 2004c)

Direktifin belirttiği üzere; doğru bir iç pazarın olmamasından en olumsuz etkilenenler; başta tüketiciler olmak üzere tüm hizmet kullanıcıları ve KOBİ'lerdir. Onlar genellikle; iç sınırların olmadığı bir bölgeden beklenen daha iyi yaşam şartlarından ve rekabetçi bir yaklaşımla belirlenen, çeşitliliği yüksek fiyatların olduğu bir ortamdan yararlanamamaktadırlar.

Üye Ülkeler arasındaki hizmet etkinliklerinin gelişimi için gerekli olan şartların yaratılması ve bunun dolayısı ile hizmet kapsamının genişletilmesi; Direktif'in hizmet alıcılara doğrudan yarar sağlaması anlamına gelmektedir. Direktif, Topluluk çapında tüm hizmet etkinliklerinin daha etkili bir şekilde denetlenmesini sağlayarak, hizmetlerde aynı zamanda daha iyi bir kalite düzeyini de garanti etmiş olacaktır.

Direktif önerisi aynı zamanda şu konuları öngörmektedir:

- Hizmet Alıcıların Hizmetleri Kullanma Hakları: Direktif önerisi; hizmet alıcıların, diğer Üye Ülkeler'deki hizmet sağlayıcılardan hizmet alma haklarının; yaşadıkları ülkenin dayattığı bazı kısıtlayıcı önlemler (Madde 19) veya kamu yönetimlerinin ya da özel işletmelerin ayrımcı yaklaşımları (Madde 20) nedeniyle zorlaştırılmasını engellemektedir.
- Özel Destek: Direktife göre; kendi ülkesinde bulunan hizmet alıcılar için özel destek sağlanması garanti edilmektedir. Bu Özel destekler; diğer Üye Ülkeler'deki mevzuatlar ve uygun tazminat yöntemleri hakkında bilgi verme ve uygulamalı destek sağlayan kurumlar/organizasyonlar oluşturulması (Madde 22) gibi şekillerde olabilmektedir.

- Hizmet Alıcıların Bilgi Edinme Hakları: Hizmet alıcıların hizmetler konusunda tam anlamıyla bilgilendirilmelerini sağlamak amacıyla, bilgi alma haklarının sağlanması öngörülmektedir. Mevcut durumda, bazı hizmet etkinlikleri Topluluk kurallarına göre zaten şeffaflık gereklerine tabidirler. Ancak birçoğu da, tüm hizmet etkinliklerini (Madde 22, 23, 25, 26, 27) kapsayan hükümlerin eksikliğinden dolayı, şeffaflık gereklerine tabi değildirler.
- Hizmet Alıcıların Korunması: Direktif, hizmet sağlayıcıların hizmet kalitesini artırma amaçlı gerekler ortaya koyarak, hizmet alıcıların korunmasını amaçlamaktadır. Hizmet alıcının sağlık, güvenlik veya finans konularında (Madde 23) risk altında olduğu hizmetler için, meslek sigortası yapma zorunluluğunu getirmektedir. Birden çok disiplini içeren etkinlikler ile ilgili hükümler (Madde 25) ve anlaşmazlıkların çözümü (Madde 27) konularında da hizmet alıcıyı korumaya yönelik bir takım gerekler ortaya konmaktadır.

4.1.4 SIM Direktifi'nin Topluluğun Diğer Politikaları ile Uyumluluğu

Hizmetlerde iç pazar yaratılması, sadece yasal düzenlemeler ile gerçekleştirilebilecek bir hedef değildir, beraberinde başka önlemler alınması da gerekmektedir. Yasal olarak değerlendirildiğinde, Direktif önerisi Topluluğun diğer araçları ile uyumludur. Herhangi bir hizmet etkinliği bir veya daha fazla Topluluk aracı tarafından kapsandığında; SIM Direktifi ve bu diğer araçlar bir bütün olarak uygulanacaktır. Bunların dışında; Direktif önerisi, tüketicinin korunması konusunda herhangi bir mevzuata veya Topluluğun diğer inisiyatiflerine zarar vermeden uygulanır.

Devam etmekte olan birbirini tamamlayıcı birçok Topluluk inisiyatifi mevcuttur:

- Faaliyetlerle İlgili Olan Hizmetlerin Rekabetçiliği: İç pazarda hizmetler ile ilgili bu direktif önerisine paralel olarak; Komisyon, faaliyetler ile ilgili hizmetler ve bu hizmetlerin Avrupa işletmelerinin performanslarına yaptığı katkılara yönelik, rekabetçilik konulu bir bildiri yayımlamıştır. Bu bildiri, Avrupa Birliği'nde rekabetçilik için hizmetlerin önemi vurgulanmaktadır. Bunun yanı sıra, özellikle Avrupa Forumu'nun oluşturulmasını da içeren bir dizi destekleyici önlem ortaya konmaktadır. Direktif yasal ve yönetsel engellerin ortadan kaldırılmasını amaçlamaktadır ancak hizmet sektörü; bunların dışında, bildiriye belirtilmiş olan birçok tamamlayıcı ekonomik önlem ile ilişki içindedir. (Avrupa Komisyonu, 2003c)

- Mesleki Nitelikler: SIM direktif önerisi mesleki niteliklerin tanınması konulu bir direktifi tamamlayıcı bir direktiftir. SIM direktifi, mesleki nitelikler dışında kalan; mesleki sigortalar, ticari ilişkiler ve birden çok disiplini içeren etkinlikler gibi konularla ilgilidir. Bu iki direktif önerisi, tam anlamıyla uyumlu hale getirilmiştir. Bu direktiflerle; yerleşimin serbestliği düşünüldüğünde, hizmet sağlayıcılara yerleşim kolaylığı sağlamak amaçlanmıştır; hizmetlerin serbest dolaşımı düşünüldüğünde ise, menşe ülke ilkesine dayalı bir yaklaşım izlenmiştir.
- Çalışanların Başka Bir Ülkede Görevlendirilmesi: Çalışanların başka bir ülkede görevlendirilmesi halinde uygulanacak olan kurallar 96/71/EC adlı Direktif'te belirtilmiştir. (Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, 1996). Bu Direktif ile uyumun sağlanması adına, SIM Direktif önerisinin 17. Madde'sinde menşe ülke ilkesinde bazı derogasyonlar öngörülmüştür. 96/71/EC adlı Direktifin uygulanması ve hizmetlerin serbest dolaşımını kolaylaştırmak amacıyla; SIM Direktifi, bu konudaki görevleri; menşe ülke ile çalışanların görev yapacağı üye ülke arasında bölüştürmekte ve yönetim/denetim süreçlerini açıklamaktadır.
- Hizmetlerin Güvenliği: Komisyon; hizmetlerin güvenliği ve taşıdığı riskler hakkında bilgi eksikliğini vurgulamak amacıyla, tüketiciler için hizmetlerin güvenliği konulu bir rapor hazırlamıştır. (Avrupa Komisyonu, 2003d) Bu raporda, aynı zamanda Üye Ülkeler'in sistemleri arasındaki bazı boşlukların veya koruma yaklaşımları arasındaki düzey farklarının tanımlanmasının imkânsız olduğuna dikkat çekilmektedir. Ayrıca; Topluluk içinde hizmetlerin güvenliği konusundaki ulusal kuralların ülkeden ülkeye farklılık göstermesinin, ticareti zorlaştırdığı vurgulanmaktadır. Bunların yanı sıra, Topluluğun öncelik vermesi gereken eylemin; bu alandaki temel verilerin toplanması ve izlenecek politika ve yapılan düzenleme çalışmaları hakkında bilgi alışverişinin sağlanması ile ilgili bir sistem oluşturulması olduğu ortaya konmaktadır. Eğer bu konular raporda belirtildiği gibi gerekli hale gelirse, Avrupa standartlarında belirtilen süreçlerde alınan önlemler; bu gereklere göre uyarlanacaktır. Bu durum göz önünde bulundurularak raporda; Topluluğun izlemesi için belirli bir çerçeve önerilmiştir. Raporda yapılmış olan analizler, SIM Direktif Önerisi'ni tamamlayıcı özellik taşımaktadır. Bunun ötesinde; rapor, hizmetlerin güvenliğini sağlama amacıyla, olay bazında bazı derogasyonlar uygulama olanağı sağlamaktadır. (Madde 19). Konsey de, 01 Aralık 2003'te yayımladığı hizmetlerin güvenliği ile ilgili resmi yazıda, Komisyon'un raporunu olumlu karşıladığını belirtmiştir. (Avrupa Konseyi, 2003b).

- Kamu yararına yapılan hizmetler: Komisyon tarafından; Avrupa Birliği'nin, kamu yararı güden hizmetlerin kalitesine dair hükümlerin geliştirilmesi üzerindeki rolü, konulu genel bir müzakere başlatılmıştır. (Avrupa Komisyonu, 2003e). SIM Direktifi önerisinde, Avrupa Birliği'nin bu konudaki rolü veya kamu yararı güden hizmetlerin rekabete açılması ile ilgili bir konu bulunmamaktadır. Kamu yararı güden hizmetlerden ekonomik olmayanları kapsamamaktadır. Direktif, sadece ekonomik etkinlikler ile ilişki içinde olan hizmetleri kapsamaktadır. Direktif'te ele alınan, kamunun ekonomik yararını gözetilen hizmetlere bağlı olan bazı etkinliklerin; kendilerine özgü durumları değerlendirilerek, buna göre düzenlendiği ve menşe ülke ilkesinden muaf tutulduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Bunlar; posta hizmetlerinin yanı sıra, elektrik, doğalgaz ve su dağıtım sistemlerini de kapsamaktadır. Buna karşın; radyo ve televizyon yayıncılığı, elektronik iletişim konuları ve ulaşım hizmetleri de yer almamaktadır. Bu direktif kapsamında ele alınan alanlarda da; Üye Ülkeler'in, kamu yararına olan hizmetleri tanımlama ve bunların işlevlerini hangi yollarla yerine getireceğine karar verme özgürlükleri, olumsuz yönde etkilenmemektedir.
- Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) Müzakereleri: Direktif önerisi; bir iç pazar aracıdır ve sadece Üye Ülkeler'de yerleşik bulunan, onların yasalarına göre kurulmuş olan hizmet sağlayıcıları bağlamaktadır. Bunun dışındaki durumları içermemektedir. Kapsam dışında kalan şu konularda SIM Direktifinden yararlanılamaz:
 - Üçüncü ülkelerden bir hizmet sağlayıcının, Üye Ülkeler'den birinde tesis kurması durumu. (Hizmet sağlayıcının, AB ülkeleri içinde ilk tesisini kurması durumu),
 - Üçüncü ülkelerden bir hizmet sağlayıcının, bir Üye Ülke'de hizmet vermek istemesi durumu,
 - Üçüncü ülkelerden bir hizmet sağlayıcı firmanın alt kollarının, Üye Ülkeler'den birinde bulunması; ancak firmanın, Üye Ülke'nin mevzuatlarına uygun bir yapıya sahip olmaması durumunda,
- Uluslar arası hizmet ticareti; uluslar arası müzakereler, ağırlıklı olarak da GATS tarafından ele alınmaktadır. Bu bağlamda, ticari birlik ile karşılaştırıldığında, Avrupa Birliği'nin çok daha açık bir pazar olduğu vurgulanabilir. Direktif önerisi, hizmet ticaretini kolaylaştırmayı amaçlayan ve AB'nin doğru bir iç pazarı, hızlı bir şekilde oluşturmasını destekleyen bu müzakere süreçlerini etkilemez. (Avrupa Komisyonu,

2004c)

- E-Avrupa: E-Avrupa İnisiyatifi ve E-Avrupa 2005 Eylem Planı; Avrupa Birliği'nde modern kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve elektronik ticaret için dinamik bir çevre oluşturulmasını amaçlamaktadır. E-Devlet; E-Avrupa'nın uygulanmasındaki anahtar öğelerden biri olmakla beraber, aynı zamanda Lizbon Stratejisi'nin göz önünde bulundurulmasında da önemli rol oynamaktadır. (Avrupa Konseyi, 2002b). SIM Direktifi, yönetsel süreçlerin basitleştirilmesini amaçlamakta; dolayısıyla da E-Devlet İnisiyatifi'nin amacı ile tutarlı bir yol izlemektedir.
- Haksız Ticari Uygulamalar: Doğrudan son kullanıcıya verilen hizmetler ile ilgili, tüketiciye ekonomik zarar verebilecek haksız durumlar ve bunlarla ilgili ticari etkinlikleri düzenleyen bir direktif önerisi bulunmaktadır. (Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, 2003a). SIM Direktifi, ekonomik etkinliklerin yerleşim koşulları gibi detaylı düzenlemeleri içermemektedir. Sadece iç pazarda yatırımcıların; müşterilerine karşı göz boyamak veya saldırgan satış yöntemleri kullanmak gibi tutumlarını düzenleme konusunda bütüncül bir yaklaşımın olmamasından kaynaklanan engelleri azaltmayı amaçlamaktadır.
- Ulusal makamlar ile İşbirliği: Ulusal makamlar, tüketici hukukunun uygulanmasından sorumludur. Komisyon'un, tüketicinin korunması alanında yapılması gereken işbirliği ile ilgili oluşturduğu bir Düzenleme Önerisi'nde; sınır ötesi durumlarda, tüketicinin korunmasından sorumlu bir yetkili makamlar ağı oluşturulması önerilmektedir. (Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, 2003b) Bu direktif önerisi, her bir Üye Ülke'nin; kendi sınırları içindeki tüm Avrupa Birliği tüketicilerini, kötü niyetli kişilerden etkili bir şekilde korunmasını sağlamayı öngörmektedir. Bu Düzenleme Önerisi; sınır ötesi durumlar için etkili bir destek sağlanması amacıyla; Üye Ülkeler'deki bazı yetki ve yöntemleri, birbirleriyle uyumlu hale getirmektedir. Bunun yanı sıra, Üye Ülkelerdeki yabancı uyruklu tüketicilerin korunmasının önündeki engelleri de ortadan kaldırmaktadır. SIM Direktifi'nde işbirliği ile ilgili olan hükümler, aynı sorunlara işaret etmese de, tüketicinin korunması konusunda bu Düzenleme Önerisi ile desteklenmektedir.
- Uluslararası özel hukuk, yasalar ihtilafı ile ilgili kurallar konusunda Komisyon, iki adet inisiyatif oluşturmuştur:
 - Bu inisiyatiflerden biri; sözleşmeden doğmayan yükümlülüklerde uygulanacak

yasalar ile ilgili olan ve kanunlar ihtilafındaki ana kuralları belirlemeyi amaçlayan bir Düzenleme  nerisi'dir. (Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, 2003c). SIM Direktif  nerisi'nde, bu konu ile ilgili olarak Topluluk Araçları ile uyumu sağlamak amacıyla bazı düzenlemeler yapılmıştır.

- o İnisiyatiflerden ikincisi; sözleşmeden doğan yükümlülüklerde uygulanacak yasalar ile ilgili olan ve 1980 yılı Roma Kongresi'nde oluşturulan Yeşil Kitap'tır. Komisyon bu Yeşil Kitap'ta "*...böyle bir Topluluk Aracı'nın, Antlaşma'da veya ikincil hukukunda bulunan iç pazar ilkelerinin olumsuz etkilenmemesini sağlamasının gerekliliğinin Komisyon için açıkça görülür bir konu olduğunu...*" belirtmektedir. (Avrupa Komisyonu, 2003f)

Belirtilmiş olan tüm bu Topluluk Araçları, sadece Direktif kapsamında ele alınan etkinlikler hakkında değil; aynı zamanda menēe ülke ilkesindeki derogasyonlara tabi olan konular hakkında da önemli rol oynamaktadır. Bu derogasyonlar özellikle; tüketicilerin doğrudan içinde olduğu sözleşmeler ve bir bireyin, yer aldığı  ye ülke'de ziyaretçi olarak bulunan bir hizmet sağlayıcının etkinliği esnasında oluşabilecek bir kazada zarar görmesi durumunda, sözleşmeden doğan bir sorumluluğun da var olmaması hali gibi konuları da kapsamaktadır.

Bunların dışında; mahkemelerin yargı yetkisi, SIM Direktif  nerisi kapsamında yer almayan bir konudur. Ancak Konsey'in yayınladığı bir başka Düzenleme ile, sivil ve ticari konulardaki mahkemelerin yargı yetkileri, tanıma koşulları ve yasaların uygulanması gibi konular ele alınmıştır. (Avrupa Konseyi, 2001b)

4.1.5 Direktif'e Yasal Bakış

4.1.5.1 Yasal Dayanaklar Ve Topluluk Aracı Seçimi

Direktif  nerisi, genel olarak; Antlaşma'nın 47(2) ve 50 numaralı maddelerine dayanmakla birlikte; diğer Topluluk Araçları tarafından düzenlenmemiş olan ulaştırma konularında 71 ve 80(2) numaralı maddelere dayanmaktadır. (Avrupa Komisyonu, 2004c) Bu yasal dayanak, direktifin amaç ve içeriğinden kaynaklanmaktadır:

- Amaç: SIM Direktifi de dâhil olmak üzere; Antlaşma'nın 47(2) numaralı maddesi kapsamında kabul edilen tüm Direktifler, "*...serbest çalışan insanların, çalışmaya başlama süreçlerini ve faaliyetlerini sürdürebilmelerini kolaylaştırma...*"yı hedeflemelidir. (Avrupa Birliği, 2006)

- İçerik: SIM Direktif Önerisi'nin içeriği; bazı gereklerin yasaklanması yoluyla, hizmetlerin serbest dolaşımının garanti edilmesi; yerleşme özgürlüğü ve hizmetlerin serbest dolaşımını önündeki engellerin etkili biçimde ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Diğer hükümler, belli hedeflerle bazı konuları uyumlu hale getirir veya engellerin ortadan kaldırılması için gerekli ölçüde idari işbirliğini garantiye alır. (Avrupa Komisyonu, 2004c)

Topluluk aracının seçimi ile ilgili; 47(2) numaralı maddede Direktifin nasıl kullanılacağı tanımlanmıştır.

4.1.5.2 Yetki İkamesi

SIM Direktif Önerisi; hizmet sağlayıcıların yerleşme özgürlüğü ve hizmetlerin serbest dolaşımının önündeki yasal engelleri ortadan kaldırmayı hedefler. Konu ile ilgili engeller; Avrupa Parlamento'su, parti görüşmeleri ve çalışmalar/analizlerdeki; dilekler, şikâyetler ve sorulara dayanarak açıkça tanımlanmıştır.

Bu hedef Üye Ülkeler'in bir kısmının tek taraflı hareketiyle başarılamaz. Adalet Divanı içtihatlarına uygun olarak, bazı engeller, Topluluk araçlarının eksikliğinde, kabul edilebilir olabilir ve bundan dolayı, eğer bu engellerin kaldırılması gerekirse, ulusal programların, idari işbirliğini de kapsayacak şekilde, önceden koordinasyonu gerekir. Hâlihazırda Antlaşma'nın 43 ve 49'uncu maddeleriyle bağdaşmayan; Üye Ülkelerin kendi girişimleriyle henüz kaldırılmamış olmakla birlikte; çok sayıda ihlal prosedürü nedeniyle; her bir olayda ayrı olarak değerlendirilmesi gereken diğer engeller; etkisiz olduğu kadar, bunların yönetimi de güçtür.

Buna ek olarak, ulusal rejimlerin karakteristik özelliklerine yapılan müdahaleleri en alt düzeyde tutma kaygısı, yasama ile ilgili bazı tercihleri haklı çıkarmaktadır:

- Öneri, hizmetler için bütün ulusal kuralların detaylı ve sistematik bir şekilde düzenlemesi ile sonuçlanmamaktadır. Hizmetlerin yerleşim özgürlüğünü ve serbest dolaşımını garanti altına almak için, temel bakış açılarının düzenlenmesi gerekliliği ile kendi kendini sınırlamaktadır.
- Menşe ülkenin ilkesinin uygulanması; çeşitli ulusal rejimler ve bunların tüm farklı özellikleri ile bir arada bulunurken; hizmetlerin serbest dolaşımını garanti etme hedefine ulaşmayı da mümkün hale getirecektir. Ancak bu rejimler, hizmet temininin,

başka bir Üye Ülke’de yerleşik bulunan bir hizmet sağlayıcı tarafından kısıtlanmasına alışık olmayabilirler.

- Öneri, Üye Ülkeler’deki hizmetlerin, geleneksel organizasyonların girişimiyle düzenlenmesini önler. Örneğin; geleneksel özellikler dayatmaksızın, sadece Tek Merkezli Başvuru Noktaları’nın görevlerini belirler. Benzer olarak, Direktif Önerisi’nde (madde 4(9)), bulunduğu Üye Ülke’ye göre, belirli bir etkinlik için; bir mesleki birlik, bir hükümet makamı veya bir profesyonel kuruluşun “Yetkili Makam” olarak tanımlanabileceğini; ancak bunların birbirlerini etkilemediğini göz önünde bulundurulmaktadır

4.1.5.3 Oransallık

SIM Direktif Önerisi’ndeki yasamaya ilişkin birçok tercih, Antlaşma’nın 30 numaralı protokolünde açıklanan oransallık ilkesi ile ilişkilidir:

- Düzenleme türleri arasında tercih yapma: Yönetimsel işbirliği veya etik kuralların uyarlanması tam anlamıyla gerekli değilse; uyum sağlama yaklaşımı, ancak son başvuru noktası olmalıdır. Uyum; tüketicinin korunması gibi tam anlamıyla gerekli olan alanlar için uygulanmalıdır.
- Uyumun içeriği: Direktif Önerisi; hizmet sağlayıcının bilgi verme konusundaki yükümlülüğüne, mümkün olan en büyük oranda öncelik tanımaktadır. Bu sayede Hizmet Alıcı’nın, seçimlerini yaparken bilgi sahibi olmasını sağlamayı öngörmektedir.
- Çeşitli düzenleyici yöntemler arasında dengenin sağlanması: SIM Direktif Önerisi; menşe ülke ilkesinin kapsamı ile; uyumun, yönetimsel işbirliğinin ve etik kurallara güvenerek hareket etmenin sınırları arasında bir denge kurulması gerektiğini belirtmektedir. Bunun yanı sıra, menşe ülke ilkesinde uygulanacak olan derogasyonların sayısı ve kapsamı arasında da bir denge öngörmektedir. Bu denge ancak; ilgili tüm yararların irdelenmesine odaklı, seçici ve esnek bir yaklaşımla sağlanabilir.
- KOBİ’ler için uygun bir çerçeve sağlamak: KOBİ’lerin iç pazarda faaliyet göstermesinin kolaylaştırılması amacıyla; tek merkezli başvuru kurumlarının oluşturulması, elektronik yöntemler kullanılması, hizmet sağlayıcılara bilgi ve destek sağlanması, menşe ülke ilkesinin uygulanması, çalışanların başka Üye Ülkeler’e

gönderilmesi sürecinin basitleştirilmesi ve kalite politikası gibi isteğe bağlı önlemler alınması gibi eylemler uygulanmaktadır.

Yasamaya ilişkin tüm bu tercihler; iç pazarın oluşturulması için gereken niteliklerin aşırı ötesine geçmeyen hükümlerden oluşan, dengeli bir Topluluk Aracı tercihi yapılmasını mümkün hale getirmektedir.

4.1.6 ACE Tarafından Yapılan Düzenleme ve Öneriler

“AB politikalarında mimarlıkla ilgili gelişmeleri izleyen en etkin role sahip kuruluşlardan biri ACE (The Architects' Council of Europe – Avrupa Mimarlar Konseyi) ’dir.”

“ACE, AB üyesi olan 25 ülke ve aday olan ülkelerin tümünü ve ayrıca İsviçre ile Norveç’in de aralarında bulunduğu ülkeleri temsil eden; ulusal kayıt ve mimarlık meslek örgütlerini üye olarak kabul eden bir örgüttür. Bu anlamda da oldukça yetkili bir iradeye sahip bir kuruluş haline gelmiştir. Mimarlar Odası da ACE toplantılarına gözlemci statüsü ile katılmayı sürdürmektedir.” (MO, 2005)

Avrupa Birliği ülkelerinde; mimarlığın kamusal sorumluluk alanında olması dikkate alınarak, öngörülen standartların, genelde mimarların toplum içindeki konumunu da belirlenmeye yardımcı nitelikte olmasına yönelik çalışılmaktadır. Bunun için ACE; Mimarlık, Toplum, Ekonomik ve Siyasal Yaşam konularını içeren; bireyleri bilinçlendirmeye yönelik “Beyaz Kitap” adlı bir çalışma yapmıştır. (MO, 2003)

Mimarlık hizmetinin uygulanmasında; hizmetlerin serbest dolaşımı konusu ile ilgili olarak da; AB tarafından yapılan çalışmalar ile ilgili farklı tarihlerde yaptığı bazı değerlendirmeler şunlardır:

4.1.6.1 ACE’nin SIM Direktif Önerisi Hakkındaki Görüşleri – 2004 (ACE Pozisyon Raporu)

ACE, 2004 yılında oluşturulan SIM Direktif Önerisi üzerine bir rapor hazırlamıştır. (ACE, 2004) Bu raporda; direktifin, olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirmektedir. ACE, SIM Direktifi’nde kullanılan Antlaşma’nın 50. maddesinde belirtilen “hizmetler” tanımından yola çıkarak, çok kapsamlı bir tanım olduğunu vurgulamıştır. Hizmet tanımı, Direktif Önerisi’nde “...söz konusu bir hizmetin sağlanmasına dayanan herhangi bir serbest ekonomik etkinliktir” şeklinde ifade edilmiştir. Bu ifade nedeniyle ACE; “hizmet” tanımının bir şekilde mimarlık hizmetlerinin sağlanmasını da içerdiğini ve dolayısıyla da önerilen SIM Direktifi’nin

doğrudan mimarlık mesleğiyle ilgili olduğunu belirtmiştir.

Öncelikle ACE, Komisyon'un serbest meslekler üzerine yoğunlaşan ilgisinin, "hizmet" sözcüğünün tanımlanma şeklinden ötürü, temel bir eksikliğin bulunduğunu düşünmektedir. ACE bunu şu şekilde ifade etmiştir: *"Malların serbest dolaşımı ve AB içinde sınırlar arası ticaret konusunun üstesinden başarılı bir şekilde gelen Komisyon, önerilerinden öyle görülmüyor ki, hizmetler konusunun da aynı şekilde ele alınabileceğini düşünmektedir. Oysa ki durum böyle değildir ve eğer mevcut önerinin destek bulması bekleniyorsa –en azından serbest meslekler tarafından ve ayrıca mimarlık mesleği özelinde- Komisyonun hizmetlerin tanımı konusundaki anlayışını ciddi bir biçimde değiştirmesi gerekecektir"*.

ACE'ye göre, kendine özgü bir takım nitelikleri olan mimarlık mesleğinin tanımı için Avrupa Adalet Mahkemesi tarafından yapılan "serbest meslek" tanımının kullanılması daha uygundur: *"...Söz konusu serbest meslekler.....diğer özelliklerinin yanı sıra, çarpıcı entelektüel özellikleri olan, yüksek seviyede nitelikler gerektiren ve genellikle de net ve katı mesleki düzenlemelere tabi olan etkinliklerdir. Bu tür bir etkinliğin icrasında kişisel unsurların özel bir önemi bulunmaktadır ve mesleki etkinliklerin başarıyla tamamlanması için mesleğin icrası her zaman büyük ölçüde bağımsızlık içermektedir"*. (ACE, 2004)

ACE, SIM Direktif Önerisi'nin genel yaklaşımı ile ilgili görüşlerinin yanı sıra, maddeler bazında da çeşitli değerlendirmelerde bulunmuştur:

- Tek Merkezli Başvuru Noktası (Madde 6): SIM Direktifi, her Üye Ülke'de, hizmet sağlayıcının hizmet etkinliklerine erişim ve hizmet uygulamaları için gerekli tüm prosedürler ve formaliteleri tamamlaması için tek bir başvuru noktası kurulmasını şart koşmaktadır. ACE'ye göre; bu başvuru noktalarının tam olarak hangi işlevi göreceklerinin ve Yeterlikler Direktifi Önerisi'nde bahsedilen "başvuru noktaları" ile ne şekilde ilişki kuracakları netleştirilmelidir.

ACE, Mimarlık hizmetlerinin sağlanmasında yeterliğin veya unvanın tanınması ile mesleğin uygulanması arasındaki bağın önemini vurgulamakta ve Tek Merkezli Başvuru Noktaları'nın yalnızca bilgi merkezleri veya liste depoları olarak düşünülmemesi, aynı zamanda ilgili mesleğin uygulandığı kültürel bağlamı yansıtması gerektiğine inanmaktadır. Yani ACE'ye göre amaç; *"...pazara girmek için hizmet sağlayıcının ihtiyacı olan tüm bilgiyi sağlamak ve aynı zamanda hem tüketiciye hem de hizmet sağlayıcıya ev sahibi ülkede ilgili meslek tarafından sunulan her türlü hizmete ilişkin tamamen şeffaf bilgiyi vermek olmalıdır"*.

- Değerlendirilmesi Gereken Koşullar (Madde 15): Direktif Önerisi'nde; Üye Ülkeler'den kendi yasal sistemlerini kontrol ederek, hizmet etkinliklerine erişim konusunda eşitsizliğe neden olan veya bu etkinliklerin kendi bölgeleri içinde yürütülmesini engelleyen hükümler olup olmadığını gösterme yükümlülüğü beklenmektedir. ACE bu konuda bir olumsuzluk olduğunu düşünmektedir. Bu; Direktif'te yer alan bir listeyle belirtilmiş birtakım hükümlerin, ayrımcılığa neden olduğu varsayımdır. ACE bu varsayıma karşı çıkmaktadır. Buna neden olarak da, Üye Ülkeler'deki yasal düzenlemelerin genellikle kamu yararının korunmasına bağlı olan önemli gerekçeler üzerine kurulu oluşunu göstermiştir. Bunların sonucunda *"...Komisyon tarafından izlenen genelleştirilmiş türden böylesi bir yaklaşım, pazardaki hizmet sağlayıcılar ve tüketicilerin karşı karşıya olduğu gerçekleri yansıtmaktan uzaktır"* ifadesinde bulunmuştur. Kısacası ACE özellikle *"...ülkeler arasında kültürel farklılıkların olduğunun ve bu farklılıkların paylaşımı ve değişiminin Avrupa Birliği için çok önemli bir hazine olduğunun kabul edilmesi..."* nin gerekliliğini vurgulamıştır. Bu nedenle ülkeler arası farklılıkların, mutlaka göz önünde bulundurulması, ancak sadece hizmetlerin serbest dolaşımına bir engel teşkil etmeyecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.(ACE, 2004)
- Maliyet Bilgi Sistemleri (Madde 15(2)(g)): Direktif Önerisinde; hizmet sağlayıcının uyum sağlaması gereken sabit minimum ve/veya maksimum fiyat tarifleri bulunması gerektiği önerilmiştir. ACE; bu tariflerin, birbirlerine göre orantılı olması gerekliliğini onaylamakta; ancak bu durumun, sunulan hizmetin niteliğini olumsuz yönde etkilememesi için bazı önlemler alınması gerekliliğini vurgulamaktadır. Özellikle mimarlık alanında; hizmet sağlayıcı ve hizmet alan tarafların sahip olduğu bilgiler arasında belirgin bir fark bulunmasından dolayı, bu durum daha da önem kazanmaktadır. Tüm bu nedenlerle; söz edilen tarifeler belirlenirken, hizmet sağlayıcının hizmetin niteliğini düşürmesine neden olabilecek maddi kaynak yoksunluğundan korunmalı ve buna uygun bir fiyatlandırma sistemi kurulmalıdır.
- Menşe Ülke İlkesi (Madde 16): SIM Direktif Önerisi'nde belirtilmiş olan "Menşe Ülke İlkesi"; kendi ülkesinde belirli birtakım hizmetleri verebilmesi için tüm yasal koşulları sağlayan bir hizmet sağlayıcının, aynı hizmetleri başka bir Üye Ülke'de, kendi ülkesindeki kurallar ve şartlara bağlı olarak yapmasına izin verilmesini öngörmektedir. Yani Direktife göre bir hizmet sağlayıcı; Üye Ülkeler'den hangisinde hizmet vermekte olursa olsun, yerleşik bulunduğu ülkenin kurallarına tabidir. ACE,

Direktif Önerisi'nin bu hükmünü desteklememektedir. Buna gerekçe olarak da; Hizmet Sağlayıcı ile Hizmet Alıcı arasında “...bir sorun çıktığında, hizmet alıcının kendine ait olmayan ve uzak olduğu bir yasal çerçevede ve yabancı bir dilde hakkını araması gerekeceği için ayrımcılık getirecek nitelikte...” oluşunu göstermektedir. “ACE, bu uygulamanın tüketiciler arasında karmaşıklığa ve mimarlar arasında zorluklara neden olacağı ve mimarlık hizmetlerinin sınırlar arası dolaşımını engelleyeceği düşüncesindedir.”

Henüz olgunlaşmamış olan Menşe Ülke İlkesi'nin uygulanması, tamamıyla uyum sağlamamış bir pazarda, Üye Ülkeler'i en az yasal düzenlemeye sahip ülke olma yoluna itecek bir rekabete sokacaktır. Çünkü hizmet sağlayıcılar, yerleşik bulunacakları ülkeyi seçerken, daha özgür olabilecekleri, yani yasal düzenlemeler bakımından daha az kısıtlayıcı nitelik taşıyan ülkeleri tercih edeceklerdir. Bunun dolayısıyla, ülkeler arasında oluşacak olan rekabetin getirebileceği düşük yasal düzenleme düzeyi; tüketicinin korunması ve AB'nin çevresel/toplumsal bütünleşme hedefiyle tam zıt yönde sonuç verecek olumsuz etkiler doğuracaktır. Tüm bunların sonucunda “ACE, bu ilkenin yalnızca hali hazırda belirgin bir şekilde AB düzeyinde uyum sağlamış hizmetler için geçerli olması gerektiğini düşünmektedir. Bu nedenle, mimarlık hizmetleri bu kapsama girmemelidir” ifadesi kullanılmıştır. (ACE, 2004)

- Hizmet Sağlayıcılar ve Hizmetleri Üzerine Bilgi (Madde 26): ACE, raporunda, bu maddedeki hükümlerin, meslek örgütleri açısından ağır yükümlülükler içermekte olduğunu ve ciddi miktarda çaba gerektirdiğini belirtmiştir. Üye Ülkelerin, Direktif Önerisi'nde belirtilen bilgi şartlarına nasıl ulaşabilecekleri konusunun net olmadığını dile getirmiştir. ACE'nin düşüncesine göre, bu maddenin etkilerinin ve ayrıca Madde 6 ve Madde 33'te belirtilen; Tek Merkezli Başvuru Noktaları ve Hizmet Sağlayıcıların İtibarına İlişkin Bilgiler'deki şartlarla ilişkisinin daha iyi ortaya konması gerekmektedir.
- Mesleki Tazminat Sigortası (Madde 29): ACE'nin bu madde ile ilgili dikkat çekmek istediği nokta, Mesleki Tazminat Sigortası uygulaması için zorunlu şartlar getirilmesi ihtimalidir. ACE'ye göre böyle bir durumda dikkate alınması gereken bazı gerekler vardır. Bunlar;
 - bir inşaat projesinin gerçekleştirilmesinde görev alan tüm aktörlerin kendi katkılarıyla ilgili sorumluluğu taşımaları,

- sigortanın kabul edilebilir bir fiyatlandırma dahilinde sağlanması,
- sigorta pazarında gerçek bir rekabet bulunması,
- kişilerin kendi ülkelerinde edindikleri sigortayı diğer ülkelerde hizmet verirken de kullanabilmeleri
- kişilerin yerleşik buldukları ülkeler dışındaki ülkelerde de sigorta alabilmelerinin olanaklı olması şeklinde sıralanmıştır.

Fakat bu etkenlerden birçoğu; SIM Direktifi'nin ana hedefi olan serbestleştirilmenin önünde ciddi engeller oluşturmaktadır. ACE'ye, Komisyon'un bu maddedeki hedeflerini ilerletebilmesi için, öncelikle reasürörlerin tekelleşmesini engelleyecek adımlar atması gerekmektedir.

- Anlaşmazlıkların Çözülmesi (Madde 32): ACE'ye göre Direktif'teki Anlaşmazlıkların Çözülmesi bölümü, meslekler için hem önemli, hem de çok zaman harcanan konulardandır. Anlaşmazlık halinde, *"...yeterli, hızlı ve eşitlikçi tazminat prosedürlerinin sağlanması, tüketici güveninin sürdürülmesi için ne kadar önemliyse, temsilci örgütler için o kadar önemlidir"*. ACE; özellikle mimarlık alanında; hizmet sağlayıcı ve hizmet alan tarafların sahip olduğu bilgiler arasında belirgin bir fark bulunmasından dolayı, bu durum daha da önemli olduğunu belirtmiştir. Kısacası ACE; bu maddenin daha ayrıntılı etki değerlendirmesinin karşılıklı karar sürecinde gerçekleştirilmesi gerektiğine inanmaktadır.
- Birleştirme Programları (Bölüm IV): ACE, SIM Direktifi'nde özel olarak belirtilmese de, tartışıldığı bilinen Meslek Kartı Uygulaması'nın başlatılarak; menşe ülkeler kapsamında mesleki kötü davranışların kaydedildiği bir sicil kurumunun oluşturulması önerisini büyük bir istekle desteklemektedir. Bunun, tüketici güvenini artıracak olması açısından, sınırlar arası hizmet dolaşımına katkıda bulunacağına işaret etmektedir.
- Etik Kurallar (Madde 39): Direktif'in 39'uncu maddesinde; Etik Kurallar'ın, ticari ilişkiler, meslek etiği ve meslek adamlarının davranışları konularını içermesi gerektiğinin özellikle altı çizilmektedir. ACE, pozisyon raporunda, bu yaklaşımı olumlu karşıladığını ve bu konuda 1997 yılında kabul etmiş olduğu "Etik Kurallar" adlı bir çalışma olduğunu belirtmiştir. Ayrıca raporda konuyla ilgili; *"ACE, bu tür önlemlerin tamamen tüketiciler ve toplum genelinin yararına olduğunu düşünmektedir"* ifadesi de bulunmaktadır.

- Meslek Örgütlerinin Rolü: ACE'ye göre; meslek örgütlerinin çalışmaları, Direktif'in ana hedeflerine yönelik birçok alanda destekleyici nitelikte olmasına rağmen; SIM Direktif Önerisi, iç pazarda hizmetlerin verimli ve etkili yürütülmesi için meslek örgütlerinin görevlerinden bahsetmemiştir. Mimarlık meslek örgütleri, Öneri'nin kapsadığı hedeflere ulaşmak yolunda, Komisyon ve Üye Ülkeler'e destek olmak açısından uygun konumda bulunmaktadır. Bu nedenle ACE, Komisyon'u meslek örgütlerinin rollerini belirlemek amacıyla, detaylı tartışmalar ve karşılıklı görüş alışverişi yapmaya çağırmaktadır.

4.1.6.2 ACE'nin SIM Direktif Önerisi Hakkındaki Görüşleri – 2005 (ACE Genel Kurulu Toplantı Raporu)

ACE, 2005 yılı Genel Kurul Toplantısı'nda Hizmetlerin Serbest Dolaşımı ve SIM Direktifi ile ilgili konulara değinmiştir. Yaptığı açıklamada ACE; gelişmeleri yakından izlediğini ve özellikle de Mesleki Sorumluluk Sigortası ve Etik Kurallar ile ilgili çalışmalarla ilgilendiğini belirtmiştir.

Ayrıca ACE; Yeterlikler Direktifi'nde belirtilen koşullar doğrultusunda, SIM Direktifi'nde mimarlık alanında bazı derogasyonlar sağlanması konusunda ve ayrıca Mesleki Sorumluluk Sigortası'na ilişkin mevcut bakış açısının; güncel pazar koşulları içinde işleyebilir olmayacağı hakkında bir açıklama yapmıştır. Bunun yanı sıra toplantıda; bu konunun, mimarların gündelik yaşamını etkileyeceğini ve bu nedenle izlenmesinin ACE için büyük öneme sahip olduğu belirtilmiştir. Bunlara ek olarak raporda; hem meslek için kabul edilebilir olacak, hem de Komisyon açısından AB düzeyindeki politika çalışmalarına esas olabilecek niteliğe sahip bir sektör araştırması gerçekleştirebilmenin yollarını bulmanın önemini vurgulanmıştır. (ACE, 2006a)

4.1.6.3 ACE'nin SIM Direktif Önerisi Hakkındaki Görüşleri – 2006 (ACE Genel Kurulu Toplantı Raporu – SIM Çalışma Grubu)

ACE, 16 Şubat 2006 tarihinde SIM Direktif Önerisi'nin kabul edilmesinin ardından, 2006 ACE Genel Kurul Toplantısı'nda konu hakkındaki görüşlerini dile getirmiştir.

ACE Direktif Önerisi'nin kabulünün ardından yaptığı bu ilk değerlendirmede, SIM Direktifi'nin Parlamento'da ilk okumasının mimarlık mesleği açısından genel olarak olumlu olduğunu belirtmiştir. ACE'nin konuyla ilgili görüşlerinin, direktifin yeni metninde ciddi bir şekilde dikkate alınmış durumda olduğu açıklanmıştır. Ancak bu açıklamadan sonra geçen

süreç içinde, ACE daha detaylı bir inceleme yaparak “...mimarlık hizmetlerinin direktif kapsamından tamamen çıkarılması gerektiğini...” bir basın açıklaması ile bildirmiştir. Buna da gerekçe olarak; mimarlık hizmetleri ile karşılaştırıldığında, kamusal çıkarları çok daha az ölçüde etkileyen birçok hizmet dalının direktif kapsamından çıkarılmasını göstermiştir.

Toplantıda gelinen son durumda; çalışma grubunun Yasal Danışma Grubu ile ortaklaşa bir çalışma yürüterek, mimarlığın direktif kapsamından çıkarılmasının ortaya çıkarabileceği durumları değerlendireceği, fakat daha olası bir sonuç olarak, mimarlığın direktif kapsamında kalması halinde yapılması gereken değişiklik önerilerini Avrupa Komisyonu’na sunmak üzere yeni bir belge üreteceği belirtilmiştir.

Toplantıda, bu konuların yanı sıra; SIM Direktifi’nin görüşülmesi sırasında ortaya çıkan en önemli konulardan biri de, direktif içindeki Mesleki Sorumluluk Sigortası’na (Professional Indemnity Insurance-PII) ilişkin bölüm olmuştur. Direktif’in Parlamento’da görüşülmesinden önce, “PII zorunlu olmalıdır” ibaresi yer alırken, yeni metinde “PII yaptırılabilir” ifadesi kullanılmıştır. Toplantıda, Genel Kurul’un bu konudaki ortak eğilimi belirlenmeye çalışılmıştır. Ülkeler bazında yapılan değerlendirmeler sonucunda; yapılan oylamada, 16 delegasyon zorunlu PII uygulamasını desteklerken, 11 delegasyon reddetmiş, 6 delegasyon ise çekimser kalmıştır. Bu oylamanın acil eylem gerektiren konularda genel bir eğilim olarak kabul edilmesi; daha sonraki eylemler için ise konunun daha ayrıntılı incelenmesine karar verilmiştir. (ACE, 2006b)

4.1.6.4 ACE’nin SIM Direktif Önerisi Hakkındaki Görüşleri – 2007 (ACE Genel Kurulu Toplantı Raporu – Genel Koordinasyon Toplantısı Raporu I ve II)

ACE 2007 yılı Genel Kurul Toplantısı’nda diğer yıllar kadar detaylı bir değerlendirme yapılmamıştır. Sadece SIM Direktifi’nin ulusal yasalara yansıtılması konusunda Avrupa Komisyonu’nun bir kılavuz belge hazırlaması beklendiği ve buna paralel olarak ACE’nin de bir kılavuz oluşturacağı ifade edilmiştir. (ACE, 2007a)

Genel Kurul Toplantısı’nın yanı sıra; ACE’nin çalışma grupları arasında koordinasyon sağlama ve farklı ülkelerde AB uyumu konusundaki güncel çalışmaları paylaşma amacıyla, 29 Haziran 2007 tarihinde Brüksel’de bir Genel Koordinasyon Toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda; farklı AB ülkelerinin katılımcılarından, Yeterlikler ve SIM Direktifleri’nin uyumu konusunda bilgi alınmıştır. Türkiye de Mimarlar Odası’nın temsilciliği ile toplantıya katılmıştır. Bu toplantıda bunun yanı sıra; SIM ve Yeterlikler Direktifleri’nin öngördüğü, AB

Ülkeleri arasında idari işbirliği mekanizmaları konusunda yapılan güncel çalışmalara değinilmiştir. (ACE, 2007b)

29 Haziran 2007 tarihindeki Genel Koordinasyon Toplantısı'ndan sonra 21 Eylül 2007 tarihinde bu toplantının ikincisi gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda; daha önce ACE Genel Kurul Toplantısı'nda yapılacağı ifade edilen ACE SIM Direktifi Kılavuzu'nun taslak metni okunmuştur.

Bunun yanı sıra yine daha önce oluşturulmuş olan Kalite Şartı Taslağı değerlendirilmiştir. ACE; SIM Direktifi konusundaki tüm değerlendirmelerini mimarlık hizmetlerinde kalite konusuyla da bağdaştırdığını belirtmiş ve SIM Direktifi'nde hizmetlerin geneli hakkında tanımlanan hükümlerin yanı sıra, her mesleğin kendine özgü bir kalite şartı belgesiyle mesleki hizmetlerde kalite için gerekli ek koşulları tanımlaması gerektiğini ifade etmiştir. Bu doğrultuda Kalite Şartı'nın daha da geliştirilmiş bir biçimde bir sonraki ACE Genel Kurulu'nda sunulacağı belirtilmiştir.

Toplantıda ele alınan konulardan biri de Tek İletişim Noktası ile ilgili yapılan ankettir. ACE, üye örgütlerinden hangilerinin SIM Direktifi'nde ifade edilen iletişim noktası görevini yürüteceğini veya yürütme eğiliminde olduğunu belirlemek ve farklı ülkelerdeki iletişim noktaları konusundaki durumu tespit etmek amacıyla bir anket çalışması yürütmüştür. (ACE, 2007c)

4.1.6.5 ACE'nin SIM Direktif Önerisi Hakkındaki Görüşleri – 2008 (ACE Genel Kurulu Toplantı Raporu)

2008 yılı ACE Genel Kurul Toplantısı'nda SIM Direktifi ile ilgili olarak; ACE'nin üye örgütleri tarafından kullanılmak üzere, AB'nin İç Pazarda Hizmetler Direktifi ile birlikte mimarlık hizmetleri konusunda gündeme gelecek tüm düzenlemeleri içerecek bir referans dosyası hazırlamakta olduğu bildirilmiştir.

Bunu yanı sıra; Mesleki Sorumluluk Sigortası ile ilgili olarak da; ACE'nin sigorta şirketleri ile yaptığı görüşmeler sonucu, 2009 yılının ilk aylarında sigorta şirketlerinin mimarlık mesleğine özel bir mesleki sorumluluk sigortası önerisi getireceği açıklanmıştır. (MO, 2008)

4.2 SIM Direktifi Bağlamında Ülkemizde Mimarlık Meslek Uygulaması Sorunsalı ve Yapılan/Yapılması Gereken Çalışmalar

4.2.1 Yasal Gereklilik

SIM Direktifi bağlamında Türkiye’de sağlanması gereken şartlara ulaşılması yolundaki sürecin ve yöntemlerin doğru belirlenebilmesi için, öncelikle ülke durumunun yasal bir bakış açısı ile ele alınması gerekmektedir. Bu bağlamda öncelikle mimarlık meslek uygulama alanları üzerinde bağlayıcılığı bulunan, ülkemizdeki mevcut yasaların incelenmesi; bu yasaların küreselleşme sürecinde dönüşen dünya ve ülkemiz şartlarına ne derece uygun olduğunun iyi analiz edilmesi; sonrasında da konu ile ilgili gerekli güncellenmelerin saptanması gerekmektedir. Yasal çerçevenin belirlenmesinde ikinci adım da, henüz ülkemizde oluşturulmamış olan, ancak içinde bulunduğumuz süreçte eksikliği artık yadsınamaz hale gelen bazı yasaların oluşturulması olmalıdır.

4.2.1.1 Mevcut Yasaların Düzenlenmesi

1985 yılında kabul edilmiş olan 3194 no.lu İmar Yasası’nda; *“Yapıların, mimari, statik ve her türlü plan, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların uygulanmasıyla ilgili fenni mesuliyetleri, uzmanlık konularına ve ilgili kanunlarına göre mühendisler, mimarlar ile görev, yetki ve sorumlulukları yönetmelikle düzenlenecek olan fen adamları deruhte ederler”* ifadesi yer almaktadır.

1938 yılında kabul edilmiş olan 3458 no.lu Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa’da ise, Türkiye’de mühendislik veya mimarlık unvan ve yetkisi ile mesleğini icra edecek olan kişilerin sahip olması gereken belgeler ortaya konmuştur. Bunlar:

- *“...Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteblerinden verilen diplomalar;*
- *Programlarının yüksek mühendis veya mimar mektepleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfi kan verilecek ruhsatnameler;*
- *Türk Teknik Okulu mühendis kısmı ile programlarının buna muadil olduğu kabul edilen memleket dahilindeki diğer mühendis veya mimar mekteblerinden verilen diplomalar;*

- *Programlarının Türk Teknik Okulu Mühendis kısmı programlarına muadil olduğu kabul olunan bir ecnebi mühendis veya mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfikan verilecek ruhsatnameler... ”dir.*

1954 yılında kabul edilen 6235 no.lu Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası'nın üçüncü bölümündeki 34.–39.maddelerde, Türkiye’de mühendislik ve mimarlık meslekleri üyelerinin, mesleklerini icra etmeleri için uzmanlıklarına uygun bir odaya kaydolma ve üyelik vasıflarını devam ettirme zorunluluğu ortaya konmuştur. Bu yasa çerçevesinde, yabancı mühendis/yüksek mühendisler ve mimar/yüksek mimarlar ile ilgili olarak da “...*Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Odalar Birliğinin görüşleri alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen çalışma izni ile çalışabilecekleri...*” ifade edilmektedir.

Özetle bu yasalarda, mühendis ve mimarların yetki ve sorumlulukları ortaya konmuştur. Ancak yasalarda çerçevesi çizilen meslek yetkilerinin; küreselleşme sürecindeki ülkemiz mimarlık ortamı için yetersiz kaldığı görülmektedir. Türkiye, coğrafi ve kültürel yapısından dolayı eşsiz özelliklere sahiptir. Bu nedenle Türkiye’de mesleğini icra edecek olan mimar/mühendislerin standart yetilerinin dışında, ilave bir takım donanımlara sahip olmaları gerekmektedir. Özellikle dikkat edilmesi gereken konuların başında, ülkenin tarihi dokusunun korunması gelmelidir. Bu tarihi doku içerisinde yapı üretecek mimar/mühendislerin; mevcut dokuyu, yapıyı, sosyal ve kültürel özellikleri iyi analiz etmesi çok önemlidir. Bunun yanı sıra, deprem kuşağında yer alan ülkemizde yapı tasarım ve üretim süreçlerinde bölgenin zemin yapısı ve davranış özelliklerinin incelenmesi de büyük önem taşır. Her iki konuda da atılan küçük ölçekli adımların, büyük ölçekte değerlendirilmesi ve denetlenmesi, sürecin doğru yönetilmesi için kaçınılmazdır. Tüm bu nedenlere bağlı olarak sözü edilen yasalarda bazı güncellemelerin yapılması gerekmektedir. Bu güncellemeler ile Türkiye’deki mimar/mühendislerin hem eğitim hem de mezuniyet sonrası sürekli mesleki gelişim süreçlerinde yeterlik kazanmaları; yabancı mimar/mühendislerin de gerekli yeterliklere sahip olup olmadıklarının denetlenmesi sağlanmalıdır.

4.2.1.2 Oluşturulması Gereken Yasalar

Mevcut yasalarda yapılması gereken düzenlemelerin yanı sıra, bazı alanlarda yeni yasaların da oluşturulması gerekmektedir. Bunlardan biri mimarlık mesleğini düzenleyen ve mesleğin uygulama alanlarını da içeren mimarlık meslek yasasıdır. Bu konuda TMMOB Mimarlar Odası tarafından 30 Mart 2006 yılında Mimarlık Hakkında Kanun Tasarısı oluşturulmuştur. Bu tasarı; mimarlık hizmetlerinin topluma sunulmasında ve edinilmesinde teknik, mali,

hukuki, yönetsel ve sanatsal açıdan taraf olan kamu ile özel, gerçek ve tüzel kişilerin tüm mimarlık faaliyetlerini düzenlemeye yönelik bir yasa tasarısıdır. 2006 yılında oluşturulmuş olan ve Ek 2’de tam metni verilen yasa tasarısı günümüzde henüz yasalaşmamıştır. Mimarlığın düzenlenmesinde önemli bir aşama olacak bu tasarının T.B.M.M. tarafından benimsenmesi ve gündeme alınarak yasalaşması için hala çaba gösterilmesi gerekmektedir.

Mimarlık Hakkında Kanun Tasarısı’nın yanı sıra, oluşturulması gereken yasalardan bir diğeri de Mesleki Yeterliklerin Düzenlenmesi ve Tanınması Hakkında Kanun’dur. Bu bağlamda 2004 yılında AB Genel Sekreterliği tarafından Mesleki Yeterliklerin Düzenlenmesi ve Tanınması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı oluşturulmuştur. Bu taslağın amacı, ülkemizde belirli mesleklerde o mesleğin edinilmesi ve icrası için sahip olunması gereken mesleki yeterlikleri düzenlemek ve düzenlemeye tabi mesleklerde Avrupa Birliği üyesi ülkelerde kazanılmış mesleki yeterlikleri tanımak için aranacak şartları ve düzenlemeye tabi mesleklerde yabancıların mesleklerini ülkemizde icra edebilmesi için mesleki yeterliklere ilişkin gerekli düzenlemeleri ortaya koymaktır. Taslağın 47 ve 48. Maddelerinde mimarlık meslek alanı ile ilgili eğitim sürecinin niteliği ve meslek üyelerinin sahip olması gereken bilgi ve beceriler tanımlanmaktadır.

TMMOB Mimarlar Odası’nın konu hakkındaki değerlendirmesinde; yasa taslağında, Türkiye’nin tarihi ve kültürel mirası bakımından “eşsiz” özelliklere sahip oluşunun üzerinde yeteri kadar durulmadığı belirtilmiştir. Değerlendirme Raporu’nda, yasa tasarısı taslağının birinci bölümündeki “Genel Hükümler” başlığı altında yapılan saptama ve tanımların, meslek özeline girildiğinde, yetersiz kaldığı ifade edilmektedir. Mimarlar Odası’nın görüşüne göre; mesleklerin kendilerine özel tanımları yapıldığında muğlaklık ve karmaşa ortadan kalkacak ve yasa daha anlaşılır bir hale gelecektir. Bu konuda raporda; “...bu çerçevede, ACE önerisinde olduğu gibi, Türkiye özelinde, meslek gruplarının komisyon olarak çalışmaları ve meslek tanımlarını, yetki ve sorumluluklarını, mesleki Davranış Kodlarını önermeleri beklenmelidir” ifadesi yer almaktadır. Ayrıca Mimarlar Odası, raporunda; yasa tasarısı hazırlanırken, yerel koşullar ve yerel kurumların yeterince dikkate alınmadığını ve Türkiye’deki meslek alanına ilişkin mevzuatın değerlendirilmediğini ifade etmiştir (MO, 2004). Mimarlık da dâhil olmak üzere hekimlik, hemşirelik gibi yedi meslek dalı ile ilgili olarak oluşturulmuş taslak üzerinde; Mimarlık Eğitim Kurultayları ile bazı düzenlemeler yapılmış ancak taslak henüz yasalaşmamıştır. En kısa sürede gerekli düzenlemelerin yapılması ve taslağın yasalaştırılmasının sağlanması, ülkemiz mimarlık mesleğinin niteliklerinin artırılması için çok önemli bir adımdır.

AB Sürecinde Türkiye için önem taşıyan bir diğer çalışma da; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın üzerinde çalıştığı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı'dır. Bu tasarının 14'üncü maddesinde, 4817 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesi; başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Yabancı Teknik Personel;

MADDE 23 – Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden veya Bakanlar Kurulu'nca belirlenecek diğer ülkelerden gelecek yabancı mimar ve mühendislerin çalışma izinlerinin verilmesinde, diploma ve ilgili meslek odasına kayıtlı olduğuna dair belgenin ibrazı halinde, 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 34 üncü ve 35 inci maddeleri ile 17/6/1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 1'inci ve 7'nci maddeleri uygulanmaz.

Diploma ve meslek odalarına kayıt konusunda yapılacak tespit, Avrupa Birliği mevzuatında ve söz konusu ülkelerin mevzuatında öngörülen ve ilgili kurumlarınca verilmiş belgelerin asıllarının veya tasdikli suretlerinin Bakanlığa sunulması esastır.

Birinci fıkraya göre çalışma izni verilen yabancı mimar ve mühendisler, Bakanlık tarafından verilen çalışma izin belgesini ibraz etmeleri halinde, 6235 sayılı Kanunun 36'ncı maddesine göre başkaca bir işleme gerek kalmaksızın ilgili meslek odasına geçici üye olarak kaydedilir.”

Kanun Tasarısı Taslağı'nın gerekçesi şu şekilde ifade edilmiştir:

“Madde ile Avrupa Birliğine üye ülkelerden veya Bakanlar Kurulunca belirlenecek diğer ülkelerden gelecek yabancı mimar ve mühendislerin çalışma izinlerinin verilmesinde akademik ve meslekî yeterliliğin tespitine ilişkin süreç kolaylaştırılmaktadır. Bu kişilerin, sahip oldukları diploma ve kendi ülkelerinde ilgili meslek odasına kayıtlı olduklarını gösteren belgenin asıllarını veya onaylı suretlerini ibraz etmeleri halinde, çalışma izinlerinin verilmesinde uygulanan akademik ve meslekî yeterliliğe ilişkin olarak yapılacak denetimde, kendi ülkelerinden aldıkları diploma ve oda kayıt belgesine göre işlem yapılması öngörülmektedir.

Ayrıca bu şekilde çalışma izni verilen kişilerin, izin verilmesini müteakip başkaca bir belge ve bilgiye ihtiyaç olmadan ilgili odaya geçici üyelik kaydının yapılması imkânı getirilmektedir”.

Yabancı mimarların Türkiye'deki meslek uygulamalarında en önemli konu; Türk mimarlar ile yabancı mimarlar arasında koşulların eşitliğinin sağlanmasıdır. (MO, 2003)

Bu bağlamda; önerilen taslak ile ilgili Mimarlar Odası Hukuk Bürosu tarafından önemli değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmede; Türkiye'de mühendislik ve mimarlık unvan ve yetkisiyle mesleği icra edebilmek için YÖK tarafından denkliği kabul edilmiş diplomaların sunulması gerektiği vurgulanmıştır. Yabancı ülkelerdeki akademik eğitimin yeterliliği Türkiye'de bu şekilde tespit edilebilmekte iken, Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun Taslağı ile Türkiye'ye gelen yabancı mimar ve mühendislerin; böyle bir tespit yapılmadan mesleği serbestçe icra etmelerine imkân tanınmış olacağı belirtilmiştir. Niteliksiz hizmet sunumuna yol açacak bu düzenlemenin ayrıca, Türk vatandaşının mesleği icrasında diploma denklik belgesi isterken yabancı mimar ve mühendislerden istenmemesi nedeniyle Anayasa'nın "kanun önünde eşitlik" ilkesine de aykırılık teşkil edeceği belirtilmiştir.

Taslak'la ilgili bir başka eleştiri de, yabancı mimar ve mühendislerin Türkiye'deki meslek kuruluşuna kayıt olmadan mimarlık ve mühendislik hizmeti sunmalarına imkan tanınması ile serbest meslek icrasının kurallarının belirlenmesi ve meslek mensuplarının meslek kuruluşları tarafından denetlenmesinin engellenmesidir. Ayrıca değerlendirmede “... *çalışma izni alan yabancıların müracaatı halinde meslek kuruluşuna başka hiçbir işleme gerek kalmadan kayıt zorunluluğu getirilmiştir. Bu düzenleme öncelikle yetki yönünden tartışmalıdır...*” ifadesi yer almaktadır. Kanun Taslağı ile ilgili en önemli eleştirilerden biri de; mimar ve mühendislere çalışma izni verilmesinde TMMOB ve Bayındırlık Bakanlığı'nın devreden çıkarılarak; izinlerin doğrudan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın inisiyatifine bağlanmasıdır. Bu durumun sadece “çalışma izinlerinin verilmesinin sadeleştirilmesi ve kolaylaştırılması” gerekçesine bağlanmış olmasının da yetersiz bir gerekçe olduğu belirtilmiştir.

Mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınması ilkelerini içeren Konsey Direktifi'ne göre; karşılıklı tanınma mevzuatı tam olarak uyumlaştırılmadan bir mesleğin icrası ve bir iş kolunun başka bir ülkede hizmet sunabilmesi mümkün değildir. Ancak Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanununun 23. maddesinde getirilen düzenlemeyle; Avrupa Birliği üye ülkeleri için geçerli olan hizmet sunumu şartları, Türkiye'nin henüz Avrupa Birliği üyeliği söz konusu değilken bile aranmayacaktır.

Yapılan eleştiride; bu düzenlemenin; Türkiye'nin AB üyeliği için hazırlanan Ulusal

Program'daki "Türkiye ile AB arasında sürdürülmekte olan hizmetlerin serbestleştirilmesi müzakerelerinin seyrine bağlı kalmak kaydıyla, özel kanunlarla düzenlenmiş olan ve mesleğin icrasında "Türk Vatandaşlığı" şartı içeren hükümler, bazı meslek gruplarında, AB üyesi ülke vatandaşları için karşılıklılık ilkesi çerçevesinde tam üyeliğe kadar aşamalı olarak, bazı meslek gruplarında ise yine karşılıklılık ilkesi çerçevesinde üyelikten sonra kaldırılacaktır" ifadesinde yer alan "karşılıklılık" ilkesine dahi aykırı olduğu belirtilmiştir.

Düzenleme ile ilgili en önemli tespitlerden biri de; yabancı mimar ve mühendislerin denetimsiz olarak hizmet sunabilecekleri bir ulusal pazarda Türk mühendis ve mimarların rekabet etme şansı kalmayacak olmasıdır. Son olarak; akademik ve mesleki yeterlilik aranmadan yabancı işgücününün girişine olanak tanınmasının, yerli hizmet sunucuları bakımından haksız rekabet ortamı yaratacağı üzerinde durulmuştur.

Yapılan değerlendirme sonucu şu şekilde açıklanmıştır:

"Sonuç olarak; Türk mimar ve mühendisler karşısında yabancı mimar ve mühendislere ayrıcalık getiren, meslek kuruluşlarının denetimini ortadan kaldıran, denetimsiz, kural dışı hizmet sunumunu öngören, mesleki standartlar ve kurumsal alt yapı oluşturulmadan yabancı mimar ve mühendislerin Türkiye'de serbestçe hizmet sunumlarına akademik ve mesleki yeterlilik kriterleri aranmaksızın, karşılıklılık ilkesi gözetilmeksizin olanak tanıyan, haksız rekabet ortamı yaratacak bu düzenlemenin kabulü mümkün değildir." (MO, 2006a)

4.2.2 Kurumsal Altyapı

Hem Yeterlilikler Direktifi hem de SIM Direktifi ile Avrupa Birliği üye ülkeleri genelinde ortak bir kalite düzeyi sağlanması hedeflenmiştir. Bu nedenle, direktiflerde ortaya konan gerekler; genel olarak hizmetlerin standartlaştırılması ve kalitelerinin yükseltilmesini amaçlamaktadır. Ülkemiz düşünüldüğünde ise; bu sürecin, Türkiye Avrupa Birliği'ne üye bir ülke haline gelse de gelmese de, ülkemizdeki meslek alanlarının kalitesinin artırılmasında önemli bir etken olduğu görülmektedir. Bu nedenle, meslek alanlarının kalitesinin artırılması amacıyla adımlar atılırken ana hedef; Avrupa Birliği'ne girmeye değil, toplam kalitenin artırılmasına odaklı olmalıdır. Ancak ülkemizde bu sürecin sağlıklı işleyebilmesi için, her şeyden önce ilgili kurumsal altyapının oluşturulması gerekmektedir. Kurumsal altyapının oluşturulması için ise hem mesleki niteliklerin artırılması hem de öz değerlendirme ve denetim konularında ilgili kurumların oluşturulması, mevcut kurumların ise bu bakış açısı ile yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

4.2.2.1 Mesleki Niteliklerin Artırılması

Ülkemizde, mimarlık meslek alanı üzerinde etkili olan ana kurumlar; TMMOB Mimarlar Odası ve Serbest Mimarlar Derneği'nin yanı sıra; Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'dır. Bunların yanında, son yıllarda mesleki niteliklerin artırılmasına yönelik kurumsal altyapının oluşturulması ile ilgili pek çok adım atılmıştır.

Bunlardan biri, 2001 yılından bu yana her iki yılda bir gerçekleştirilen Mimarlık Eğitim Kurultayları'dır. Mimarlık Eğitim Kurultayları'nda genel olarak; mimarlık eğitim sürecinin standartlaştırılması ve kalitesinin yükseltilmesi, mimarlık meslek pratiğinin iyileştirilmesi ve mimarlık hizmetlerinde kalite güvencesinin sağlanması gibi konular üzerine; mimarlık mesleğinin toplam kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Bu süreçte atılan adımlardan bir diğeri, 1994 yılında kurulan Mimarlık Okulları Bölüm Başkanları İletişim Grubu (MOBBİG) 'dur. Temel amacı; mimarlık eğitiminin sorunlarını tartışmak ve mimarlık eğitiminin kalitesinin yükseltilmesi için değerlendirmeler yapmaktır. MOBBİG'in, 2010 yılında 30'uncusu gerçekleştirilecek olan toplantıları, yılda iki kez farklı bir okulun mimarlık bölümünde düzenlenmektedir.

Mimarlık eğitiminde kalite güvencesi sisteminin paydaşları olan MOBBİG ve TMMOB Mimarlar Odası tarafından 2006 yılında Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MİAK) kurulmuştur. Mimarlık Akreditasyon Kurulu'nun temel amacı; *"...mimarlık eğitimini değerlendirme ve yetkinlik çalışmaları aracılığı ile geliştirmektir. Böylece, daha iyi eğitilmiş ve kalitesi yükseltilmiş mimarlar yetiştirilerek toplum refahının ileri götürülmesi hedeflenmiştir. Bir eğitim kurumunun ister kendisi tarafından gönüllü talep edilmiş, ister yetkili kuruluşlar tarafından zorunlu tutulmuş olsun, toplum yararı açısından; öncelikle eğitim programını başarıyla tamamlayarak mezun olanların edindiği standartların yetkin bir mesleki pratik için gerekli tasarım, teknik ve mesleki becerilerinin ve kazanılan etik formasyonun yeterli olmasını garanti altına almayı..."* amaçlamaktadır (MO, 2006b). Kısacası, Türkiye'deki tüm mimarlık okullarını içeren, ulusal düzeyde bir akreditasyon sistemi oluşturmayı hedeflemektedir.

Mesleki niteliklerin artırılmasına yönelik kurumsal altyapının oluşturulması ile ilgili atılan adımlardan biri de; 2006 yılında oluşturulan Mimarlık Okulları Dekanları Konseyi (MİDEKON) 'dir. Bu konseyin temel amacı; *"Ülkemizde mimarlık fakülteleri bünyesinde ve diğer fakülteler bünyesinde yer alan mimarlık temel alanı (mimarlık, tasarım, planlama) disiplinleri ile ilgili yönetim eğitim ve araştırma sorunları üzerinde AB ve küresel boyuttaki gelişmeleri de dikkate alarak görüş alış –verişinde bulunmak, , mimarlık fakültesi*

bünyesinde yer alan bölümlerin oluşturduğu iletişim grupları (MOBBİG, TUBOP gibi) arasında eşgüdümü sağlamak ve birbirlerini anlama bağlamında çalışmalar yapmak...” tır.

2004 yılında yönetmeliği kabul edilen Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi (SMGM) de mimarlık meslek üyelerinin dolayısıyla da mimarlık mesleğinin niteliklerinin artırılmasına yönelik oluşturulmuş bir kurumdur. Temel amacı; *“Mimarlık mesleği ve mesleki hizmetin; etkinliğini, verimliliğini ve gelişimini sürekli kılmak amacıyla; meslek mensuplarına değişen dünya koşulları, bilimsel-teknolojik gelişmeler ve toplumsal gereksinimler çerçevesinde, mesleki formasyonlarını sürekli geliştirme ortamlarını, olanaklarını ve fırsatlarını sunmak, edindiği yeni bilgi ve becerilerini değerlendirmek ve referansları haline getirmektir”.*

Mesleki niteliklerin artırılmasına yönelik kurumsal altyapının oluşturulması ile ilgili; son yıllarda kurumsal yapılanma alanında atılmış pek çok adım olduğu gibi; hala da oluşturulması gereken bazı kurumlar bulunmaktadır. Bunlardan biri; Mimarlık Hakkında Kanun Tasarısı’nda belirtilen Mesleğe Kabul Kurulu’dur. Bu tasarının yasalaşması halinde, okullardan mezun olan meslek adaylarının, meslek pratikleri öncesinde gerekli yeterlikleri sağladığının onaylanması ve mesleğe bundan sonra kabul edilmesi sağlanacaktır. Oluşturulması önerilen Mesleğe Kabul Kurulu, Mimarlık Hakkında Kanun Tasarısı’ndaki koşulları yerine getirmiş olan aday mimarlara, mimar unvanının verilmesi için gerekli incelemeleri yapmak ve karar üretmek amacını taşımaktadır.

Bu kurumların oluşturulması ve güncellenmesi süreci ile birlikte ele alınması gereken bir konu da bu süreçlere meslek adaylarının/öğrencilerin de dâhil edilmesidir. Mimarlık mesleğinin toplam kalitesinin yükseltilmesi amacıyla, bu süreçte mimarlık öğrencilerinin ulusal ölçekte örgütlenmesinin sağlanması gerekmektedir. Bu bağlamda 10 Ekim 2009 tarihinde, Mimarlık ve Eğitim Kurultayı-V Kapsamında Öğrenci Forumu gerçekleştirilmiştir. Sonuç bildirisinde; Öğrenci Forumu katılımcılarının, yapmış oldukları tartışmalarda öğrenci birliğinin kurulması ihtiyacını ortaya koyduğu ve forum katılımcısı olan 24 üniversiteden 75 öğrenci temsilcisinin, kendilerini “Türkiye Mimarlık Öğrencileri Birliği Girişim Grubu” olarak ilan ettiği belirtilmiştir. Bu kararın uygulanmasında Mimarlar Odası Şube Öğrenci Komisyonları ile ortak çalışma yapılarak birliğin kurulması yönünde çalışma esaslarının oluşturulması ve tüm mimarlık bölümlerine çağrıda bulunulmasına karar verilmiştir.

Tüm bu kurumlar ile sağlanması hedeflenen kurumsal altyapının oluşturulması, şüphesiz belirli bir zaman gerektirecektir. Ancak bu sürecin hızlı ve sağlıklı işlemesi için; her bir kurumun, diğer kurumların yetki ve sorumluluk alanları gözetilerek şekillendirilmesi ve

konunun bütünsel bir bakış açısı ile ele alınması önemlidir.

4.2.2.2 Kalite Güvence Sistemi - Öz Değerlendirme ve Denetim

Ülkemizde hem eğitim hem de mesleğin uygulanma sürecine dair bir kalite güvence sistemi henüz bulunmamaktadır. Bir kalite güvence sistemi oluşturulması, daha nitelikli bir meslek ortamının sağlanması için atılması gereken ilk adımlardan biri olmalıdır. Ancak bunun öncesinde ele alınması gereken konu, ülkemizde böyle bir sistemin oluşturulması için yasal dayanağın da bulunmamasıdır. Bu nedenle öncelikle bir akreditasyon sistemi oluşturulmalıdır. Bu akreditasyon sistemi; hem eğitim sürecini hem de eğitimi tamamlamış olan mezunları akredite edecek, iki ayaklı bir sistem olmalıdır. A.B.D.'de 1940 yılında mimarlık okullarının akreditasyonu gerçekleştirmek amacıyla, National Architectural Accrediting Board (NAAB) kurulmuştur. NAAB'ın görevi; mimarlık eğitiminin geniş bilgi ve beceri ihtiyaçlarının belirlenmesi ve karşılanmasında eğitim programlarına yardımcı olmak; farklı programların özel koşullarına uygun uygulamaların gelişimini sağlamak ve desteklemek; yani kısaca mimarlık eğitimi veren okulların eğitim programlarının akreditasyonunu sağlamaktır. A.B.D.'deki NAAB'a benzer nitelikte, İngiltere'de de ulusal akreditasyon kurumu olarak Royal Institute of British Architects (RIBA) kurulmuştur. Bu bağlamda ülkemizde de tüm mimarlık okullarını içeren, ulusal düzeyde bir akreditasyon sistemi oluşturmayı hedefleyen MİAK kurulmuştur. Henüz Mimarlık Hakkında Kanun Tasarısı'nın yasalaşmamış olması nedeniyle şu an eğitim kurumlarının akredite edilmek için MİAK'a başvurmaları isteğe bağlı olarak devam etmektedir. Her yıl eğitim kurumları öz değerlendirmelerini yaparak, MİAK'a akredite edilmek için başvurmaktadırlar. Akreditasyon sürecini başlatmış olan mimarlık okulu sayısı şu an itibariyle dört okul olmakla birlikte, tasarının yasalaşması halinde bu sayının hızla artacağını söylemek doğru olabilir.

Eğitim kurumlarının akreditasyonunun yanı sıra, bu kurumlardan mezun olan meslek üyelerinin de akredite edilmesi için kurumsal bir düzenleme yapılması gerekmektedir. Ancak her iki alanda da akreditasyon konularında yapılacak çalışmalarda temelde yatan amaç, ulusal ölçekli bir kalite güvence sisteminin kurulması olmalıdır. Bu sayede, hem mesleki eğitim hem de meslek uygulama alanlarında toplam kalitenin yükseltilmesi ve hizmet alıcıların korunması sağlanmış olacaktır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Temel olarak hizmetlerin belirli standartların üzerinde olmasını da temin edecek bir biçimde, hizmet sağlayıcıların yerleşme özgürlüğünden faydalanmalarını ve hizmetlerin serbest dolaşımını kolaylaştırmak amacıyla genel hükümler içeren SIM Direktifi; mimarlık hizmetlerini de kapsamına alması nedeniyle, mimarlık hizmetlerinin sınırlar arası dolaşımını da doğrudan etkilemektedir.

Ancak, genel geçer bir takım kurallar ve düzenlemeler ortaya koyan Direktif; farklı meslek dallarının kendilerine özgü niteliklerinin çeşitliliği ve bu mesleklere ait ulusal sektörlerin farklı özellikler göstermesi nedeniyle; malların, kişilerin ve sermayenin serbest dolaşımına göre daha zorlu bir yol izlemektedir. Özellikle insan hayatına direkt etkileri yadsınamaz olan mimarlık mesleğinin, her ne kadar bazı özel özerklikler tanınmaya çalışılsa da, belli kalıplar içinde değerlendirilmesi çok kolay değildir. Türkiye'nin stratejik konumu, coğrafi yapısı, tarihi ve kültürel mirası ve doğal zenginlikleri bakımından özgün yapısı; bu ülkede mimarlık mesleğinin uygulanmasında göz önünde bulundurulması gereken önemli etmenlerdir. Dolayısıyla Türkiye'de mimarlık mesleğini belli kalıplara sokmak daha da zordur.

Buna ek olarak, SIM Direktifi kapsamında Türkiye Mevzuatları'nda yapılan düzenlemelerde; henüz Avrupa birliği üyesi olmayan ülkemizde, yabancı mimar ve mühendislerin serbestçe çalışabilmesine izin verilirken; benzer özgürlüklerin Türk vatandaşı olan mimar ve mühendisler için sağlanamaması nedeniyle doğacak olan haksız rekabet ve eşitsizlik ortamı yaratacaktır.

SIM Direktifi'nin reddedilemez olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak için; yabancı meslektaşların ülkemizde mesleklerini icra etmelerinde, ulusal mevzuatla barışıklığı, yerel koşullara uyumu; tarihi ve kültürel miras ile kentsel ve kırsal çevreye karşı tutumu denetim altında olmalı; bu denetimde "meslek odasının" yetki ve sorumluluğu açıkça ortaya konmalıdır. Bu konularda uluslararası mimarlık örgütlerinin görüş ve önerilerinin, AB platformlarını etkilemesi için çaba harcanmalıdır. Buna rağmen eğer Direktif'in olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılamaması halinde, doğacak sakıncaların giderilmesi için ulusal düzenlememizde özel düzenlemeler yapılması sağlanmalıdır.

Yabancı mimar ve mühendislere tanınan özgürlüklerin; eşitlik ilkesine dayanarak, yerli mimar ve mühendisler için de sağlanması bu konudaki ana hedef olmalıdır. Bunun için; sadece meslek uygulamalarının değil, mimarlık mesleğinde aktif rol alacak aktörleri yetiştiren eğitim kurumlarının da validasyonunun sağlanması gerekmektedir.

Genel olarak; SIM Direktifi bağlamında Türkiye’de sağlanması gereken şartlara ulaşılması yolundaki sürecin ve yöntemlerin doğru belirlenebilmesi için, ülke durumunun yasal bir bakış açısı ile ele alınması gerekmektedir. Bu bağlamda hem mimarlık meslek uygulama alanları üzerinde bağlayıcılığı bulunan, mevcut yasaların incelenmesi; hem de henüz ülkemizde oluşturulmamış olan, ancak içinde bulunduğumuz süreçte eksikliği artık yadsınamaz hale gelen bazı yasaların oluşturulması gerekmektedir. Bu; ülkemizde mimarlık mesleğinin toplam kalitesinin artırılması için büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKLAR

ACE, (2004), “ACE Position Paper – Services in Internal Market (SIM Directive) Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council”, The Architects' Council of Europe, Aralık 2004.

ACE, (2006a), “ACE Genel Kurulu Toplantı Tutanağı – 18-19 Kasım 2005”, Çeviri: TAĞMAT Tuğçe Selin (Mimarlar Odası), Lüksemburg, Şubat 2006.

ACE, (2006b), “ACE Genel Kurulu Toplantı Raporu – 28-29 Nisan 2006”, TAĞMAT Tuğçe Selin, DANIŞMAN Günhan, TMMOB Mimarlar Odası, Mayıs 2006.

ACE, (2007a), “ACE Genel Kurulu Toplantı Raporu – 20-21 Nisan 2007”, TAĞMAT Tuğçe Selin, TMMOB Mimarlar Odası, Haziran 2007.

ACE, (2007b), “ACE Genel Koordinasyon Toplantısı I – 29 Haziran 2007”, TAĞMAT Tuğçe Selin, TMMOB Mimarlar Odası, Ekim 2007.

ACE, (2007c), “ACE Genel Koordinasyon Toplantısı II – 21 Eylül 2007”, TAĞMAT Tuğçe Selin, TMMOB Mimarlar Odası, Ekim 2007.

ACE, (2005), “ACE Stratejisi: 2006-2008 Politik Gündemi”, ACE Genel Kurul Belgeleri, Kasım 2005.

Avrupa Birliği, (2006), “European Union, Consolidated Version of the Treaty Establishing the European Community”, Official Journal of the European Union, C 321E, 29.12.2006.

Avrupa Komisyonu, (2002), “The State of the Internal Market for Services”, COM(2002)441 final, 30.07.2002.

Avrupa Komisyonu, (2003a), “2002 Review of the Internal Market Strategy – Delivering the promise” COM(2002) 171 - C5-0283/2002 - 2002/2143(COS), A5-0026/2003, European Parliament Resolution of 13 February 2003 on the Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 13.02.2003.

Avrupa Komisyonu, (2003b), “Internal Market Strategy - Priorities 2003-2006” Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, COM(2003) 238, 07.05.2003.

Avrupa Komisyonu, (2003c) “The Competitiveness Of Business-Related Services And Their Contribution To The Performance Of European Enterprises”, Communication From The Commission to the Council, The European Parliament, The European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, COM(2003) 747, 04.12.2003.

Avrupa Komisyonu, (2003d) “Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the Safety of Services for Consumers”, COM(2003) 313 final, Brüksel, 06.06.2003.

Avrupa Komisyonu, (2003e), “Green Paper on Services of General Interest”, COM(2003) 270 final, Official Journal of the European Union No:76, Brüksel, 21.05.2003.

Avrupa Komisyonu, (2003f), A Green Paper on the conversion of the Rome Convention of 1980 on the law applicable to contractual obligations into a Community instrument and its modernisation, COM(2002) 654 final, 14 January 2003.

Avrupa Komisyonu, (2004a), “An Internal Market Strategy for Services” (Hizmetler İçin İç Pazar Stratejisi), COM(2000)888, 29.12.2004.

Avrupa Komisyonu, (2004b), “Avrupa Komisyonu Bildirim Belgesi: Mesleki Hizmetlerde Rekabete Dair Rapor”, COM(2004)83 final, 09.02.2004.

Avrupa Komisyonu, (2004c), “Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on Services in the Internal Market”, COM(2004)2 final/3, 05.03.2004.

Avrupa Konseyi, (2001a), “2336th Council meeting on the Internal Market, Consumer Affairs and Tourism of 12 March 2001”, 6926/01 (Presse 103) 12.03.2001.

Avrupa Konseyi, (2001b) “Council Regulation (EC) No 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters”, Official Journal of the European Communities No:12, 16.01.2001.

Avrupa Konseyi, (2002a), “Conclusion on obstacles to the provision of services in the internal market at the 2462nd Council meeting on Competitiveness (Internal Market, Industry, Research)”, 13839/02 (Presse 344), Brüksel, 14.11.2002.

Avrupa Konseyi, (2002b), “eEurope 2005: An information society for all - An Action Plan to be presented in view of the Sevilla European Council”, COM(2002) 263 final, Brüksel, 28.05.2002.

Avrupa Konseyi, (2003a), Presidency Conclusions, Brussels European Council, 16-17.10.2003.

Avrupa Konseyi, (2003b), “Council Resolution of 1 December 2003 on Safety of Services for Consumers”, 2003/C 299/01, Official Journal of the European Union No:299, 01.12.2003.

Avrupa Konseyi, (2004), “İç Pazarda Hizmetler (Services in the Internal Market – SIM) Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktif Önerisi”, COM(2004)002 Nihai Metin, Brüksel, 05.03.2004

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, (1996), “Directive 96/71/EC of the European Parliament and of the Council, concerning the posting of workers in the framework of the provision of services” The European Parliament And The Council of the European Union, 16.12.1996.

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, (2002), Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the recognition of professional qualifications, COM(2002) 119 final, 07.03.2002.

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, (2003a), “Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council concerning unfair business-to-consumer commercial practices in the Internal Market and amending directives 84/450/EEC, 97/7/EC and 98/27/EC (the Unfair Commercial Practices Directive)”, COM(2003) 356 final, Brüksel, 18.6.2003.

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, (2003b) Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on cooperation between national authorities responsible for the enforcement of consumer protection laws ("the Regulation on consumer protection cooperation") COM(2003) 443 final of 18.7.2003

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, (2003c), Proposal for a European Parliament and Council Regulation on the law applicable to non-contractual obligations (“Rome II”). COM(2003) 427 final.

Başbakanlık Dış Tic. Müs., (2006), “Lizbon Stratejisi'nin Gelişimi ve Halihazırda Bulunduğu Aşama”, T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı, 01.06.2006.

Lizbon Konseyi, (2000), “Presidency Conclusions”, Lisbon European Council, 24.3.2000.

MO, (2003), “AB-GATS Sürecinde Meslek Pratiği Atölye Grubu 1. Toplantı Notları”, TMMOB Mimarlık ve Eğitim Kurultayı II, 20.02.2003, İstanbul.

MO, (2004), “Mesleki Yeterliliklerin Düzenlenmesi ve Tanınması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı Üzerine Değerlendirmeleri”, TMMOB Mimarlar Odası, 26.04.2004.

MO, (2005), Mimarlık ve Eğitim Kurultayı-III, AB ve GATS Sürecinde Meslek Pratiği Çalışma Grubu Raporu, Aralık 2005.

MO, (2006a), “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Hakkında Mimarlar Odası Hukuk Bürosu Değerlendirmesi”, TMMOB Mimarlar Odası, 27.06.2006.

MO, (2006b), Mimarlar Odası Mimarlık Akreditasyon Kurulu Yönetmeliği, Madde 3.

MO, (2007a), “SIM Direktifi AB Resmî Gazetesi'nde Yayımlandı” , Uluslararası Belgeler Föyü No:9, TMMOB Mimarlar Odası, Haziran 2007.

MO, (2007b), “AB-GATS Sürecinde Mimarlık Uygulamaları Çalışma Grubu Raporu”, TMMOB Mimarlık ve Eğitim Kurultayı IV, Ankara, 7-8-9.11.2007.

MO, (2008), “ACE Genel Kurulu Toplantı Raporu – 21-22 Kasım 2008”, TAĞMAT Tuğçe Selin, TMMOB Mimarlar Odası, Aralık 2008.

TAĞMAT, T. S., DANIŞMAN, G., (2006), “ACE Genel Kurulu 28-29 Nisan 2006 Tarihli Toplantı Raporu”, Mimarlar Odası, Mayıs 2006.

EKLER

- Ek 1 2006/123 EC Direktifi (SIM Direktifi) 12.12.2006
- Ek 2 Mimarlık Hakkında Kanun Tasarısı
- Ek 3 Mesleki Yeterliklerin Düzenlenmesi Ve Tanınması Hakkında Kanun Tasarısı
Taslağı
- Ek 4 İmar Kanunu
- Ek 5 Mühendislik Ve Mimarlık Hakkında Kanun
- Ek 6 Türk Mühendis Ve Mimar Odaları Birliği Kanunu

Ek 1 2006/123 EC Direktifi (SIM Direktifi) 12.12.2006**BÖLÜM I****GENEL KOŞULLAR***Madde 1***Konu**

Bu Direktif, hizmet sağlayıcıları için kuruluş serbestliğinin uygulanmasını ve bir yandan yüksek kaliteli hizmet vermeyi sürdürürken, bu hizmetlerin serbest hareketini kolaylaştıran genel koşulları belirler.

Bu Direktif, özel veya kamu kuruluşlarına özel, genel ekonomik yarar hizmetlerinin serbestleştirilmesi veya hizmet sağlayan kamu kuruluşlarının özelleştirilmesini kapsamaz.

Bu Direktif, Topluluğun rekabetle ilgili kuralları kapsamına giren, Üye Devletler tarafından verilen yardımları veya hizmet sağlayan tekellerin kaldırılmasını da içermez.

Bu direktif, Üye Devletlerin, Topluluk kanunları uyarınca, neyi genel ekonomik yarar hizmetleri olarak kabul ettiklerini, Devlet yardımı kurallarına göre bu hizmetlerin nasıl organize ve finanse edilmesi gerektiğini ve hangi özel yükümlülüklere tabi olmaları gerektiğini tanımlamaları konusundaki özgürlüklerini etkilemez.

Bu Direktif Topluluk kanunları uyarınca, Topluluk veya ulusal düzeyde alınan ve kültürel veya dilsel çeşitlilik veya medya çoğulculuğunu korumak veya ilerletmek amacını güden önlemleri etkilemez.

Bu Direktif Üye Devletlerin ceza kanunları kurallarını etkilemez. Ancak, Üye Devletler, bu Direktifte belirtilen kuralları aradan çıkartarak, özellikle bir hizmet faaliyetine erişim veya böyle bir faaliyetin icra edilmesini etkileyen veya düzenleyen ceza kanunu koşullarını uygulayarak, hizmet sağlamak özgürlüğünü kısıtlayamazlar.

Bu Direktif, Topluluk kanunlarına uyan bir ulusal kanun ile Üye Devletlerin uyguladığı, çalışanlar ve işçiler arasındaki ilişkiler ve iş yerinde sağlık ve güvenliği de kapsayan, çalışma koşulları ve işe alma koşullarını kapsayan anlaşma koşulları veya yasal koşullara sahip iş kanunlarını etkilemez. Aynı şekilde, bu Direktif Üye Devletlerin sosyal güvenlik tüzüklerini de etkilemez.

Bu Direktif Topluluk Kanunları ile ve Üye Devletlerde tanınan temel hakların uygulanmasını etkilemez. Bu Direktif ayrıca, Topluluk kanunlarına saygılı ve ulusal kanun ve uygulamalara uygun endüstriyel eylemleri ve toplu anlaşmalar yapma ve yürürlüğe sokma ve müzakerelerde bulunma hakkını da etkilemez.

*Madde 2***Kapsam**

Bu Direktif bir Üye Devlette kurulmuş hizmet sağlayıcıların temin ettiği hizmetlere uygulanır.

Bu Direktif aşağıdaki faaliyetler için geçerlidir:

Genel yarara yönelik ekonomik olmayan hizmetler;

Bankacılık, kredi, sigorta ve reasürans, işyeri bazlı ve bireysel emeklilik, menkul kıymetler,

yatırım fonları, ödeme ve yatırım önerileri, 2006/48/AB sayılı Direktif Ek I'de listelenen hizmetler;

2002/19/AB, 2002/20/AB, 2002/21/AB, 2002/22/AB ve 2002/58/AB Direktifleri kapsamındaki konulara ilişkin olarak elektronik iletişim hizmetleri ve ağları ve ilgili tesis ve hizmetler;

Anlaşma Başlık V kapsamına giren, liman hizmetleri dahi, taşımacılık alanındaki hizmetler;

Geçici çalışma ajansları hizmetleri;

İster kamu ister özel olsun, ulusal düzeyde nasıl organize ve finanse edildiklerine bakılmaksızın ve sağlık hizmetleri tesisleri aracılığıyla sağlanıp sağlanmadığı dikkate alınmaksızın, sağlık bakım hizmetleri,

Üretim, dağıtım ve iletim şekilleri ne olursa olsun, sinematografik hizmetler ve radyo yayını dahil, görsel ve işitsel hizmetler,

Piyango, casinoda kumar ve bahis işlemleri dahil, şans oyunlarında maddi değeri olan çeşitli bahisleri içeren kumar aktiviteleri;

Anlaşma Madde 45 ile belirtilen resmi bir yetkinin uygulanmasıyla bağlantılı faaliyetler;

Devlet tarafından, devletin görevlendirdiği hizmet sağlayıcılar veya Devlet tarafından tanınan hayır kuruluşları tarafından geçici veya kalıcı olarak ihtiyaç sahibi olan kişi veya ailelere verilen destek, çocuk bakımı ve sosyal konutlandırmaya ilişkin sosyal hizmetler,

Özel güvenlik hizmetleri;

Resmi görevle atanmış noter ve icra memurları tarafından verilen hizmetler;

Bu Direktif vergilendirme alanında uygulanmaz.

Madde 3

Topluluk kanununun diğer koşullarıyla ilişkisi

Bu Direktifin koşulları özel meslekler veya özel sektörlerdeki hizmet faaliyetlerine erişim veya bu faaliyetlerin uygulanmasını kapsayan özel koşulları yöneten başka bir Topluluk anlaşmasının bir koşulu ile tezat oluşturursa, diğer Topluluk anlaşması koşulu geçerli kabul edilir ve bu özel sektör veya mesleklere o koşul uygulanır. Bunlar:

Direktif 96/71/AB;

Yönetmelik (AET) No 1408/71;

Televizyon yayıncılığı faaliyetlerinin takibine ilişkin Üye devletlerde kanunlar, yönetmelik veya idari eylem ile ortaya konuna bazı koşulların koordine edilmesine ilişkin 3 Ekim 1989 tarihli 89/552/AET Konsey Direktifi;

Direktif 2005/36/AB.

Bu Direktif özellikle de, kendi Üye Ülkelerinde yürürlükte bulunan tüketici kanunları ile öngörülen tüketici koruma kuralları ile tüketicilere sunulan korunmadan tüketicilerin yararlanmasını garanti altına alan yükümlülükler de dahil olmak üzere, sözleşmeden doğan ve sözleşmeyle ilgisi olmayan yükümlülüklere uygulanan kanunu yöneten kurallar başta olmak üzere, özel uluslar arası kanunun kurallarıyla ilgilenmez.

Üye Ülkeler bu Direktifin koşullarını, hizmetlerin serbest dolaşımı ve kuruluş hakkı ile ilgili Anlaşma kuralları uyarınca bu Direktifin koşullarını uygulayacaktır.

Madde 4

Tanımlar

Bu Direktifin içinde geçen aşağıdaki tanımlar şunlardır:

“hizmet”, Anlaşmanın 50. Maddesinde belirtildiği gibi, normal olarak ödeme karşılığı temin edilen her türlü bağımsız çalışan ekonomik faaliyetleri anlamına gelir;

“hizmet sağlayıcı” hizmet sunan veya sağlayan, bir Üye Devlette kurulmuş ve Anlaşmanın 48. Maddesine göre herhangi bir tüzel kişi veya bir Üye Ülke vatandaşı olan bir gerçek kişi anlamına gelir;

“alıcı”, mesleki veya meslek dışı amaçlarla bir hizmeti kullanan veya kullanmak isteyen, bir Üye Devlette kurulmuş ve Anlaşmanın 48. Maddesinde belirtilen bir tüzel kişi veya bir Üye Devlet vatandaşı olan ya da Topluluk kurallarına göre kendisine verilen haklardan yararlanan gerçek bir kişidir,

“Üye Kuruluş Devleti” ilgili hizmet sağlayıcının kurulduğu bölgeyi kapsayan Üye Devlet anlamına gelir;

“Kuruluş”, hizmet sağlama işinin gerçekte yürütüldüğü yerden tutarlı bir altyapı aracılığıyla ve belirsiz bir dönem için hizmet sağlayıcı tarafından, Anlaşma Madde 43 ile belirtildiği gibi, bir ekonomik faaliyetin sürdürülmesi anlamına gelir;

“yetkilendirme şeması”, bir hizmet sağlayıcının veya bir alıcının, bir hizmet faaliyetine erişim veya bir hizmet faaliyetinin uygulanmasına ilişkin olarak, resmi bir karar veya örtük bir kararı yetkili bir makamdan almak amacıyla, atması gereken adımları kapsayan prosedürler anlamına gelir;

“gereklilik”, Üye Devletlerin kendi yasal özerklikleri içinde benimsedikleri kanunları, yönetmelikleri veya idari koşulları ile belirtilen veya içtihat hukuku, idari uygulama, mesleki kuruluşların kuralları veya mesleki birliklerin veya diğer mesleki organizasyonların toplu kuralları ile öngörülen her türlü yükümlülük, yasal, koşul veya sınır anlamına gelir; sosyal ortaklar tarafından müzakere edilen toplu anlaşmalarda belirtilen kurallar, bu Direktifin anlamı doğrultusunda gereklik olarak kabul edilmez;

“kamu yararına ilişkin ağır basan nedenler”, kamu düzeni, kamu güvenliği; asayiş, kamu sağlığı, sosyal güvence sisteminin finansal dengesinin korunması; tüketicilerin, hizmet alıcılarının ve çalışanların korunması; ticari işlemlerin adilliği, kentsel çevre ve çevre koruma, hayvan sağlığı, fikri mülkiyet, ulusal tarihi ve sanatsal mirasın korunması, sosyal politika hedefleri ve kültürel politika hedefleri de dahil olmak üzere; Avrupa toplulukları adalet divanının içtihat hukukundakiler gibi tanınan nedenler anlamına gelir;

“Yetkili makam”, yasal özerklikleri çerçevesinde, toplu olarak hizmet faaliyetlerine erişimi veya bu hizmetlerin uygulanmasını düzenleyen mesleki kuruluşlar ve mesleki birlikler veya diğer mesleki organizasyonlar ile ilgili mahkemeler dahil, özellikle idari makamları kapsayan, hizmet faaliyetlerine ilişkin olarak bir Üye Devlette denetim veya düzenleme rolü olan herhangi bir kurum veya makam anlamına gelir;

“Hizmetin verildiği Üye Devlet”, başka bir Üye Devlette kurulmuş bir hizmet sağlayıcının hizmetini sağladığı Üye Devlet anlamına gelir;

“düzenlenmiş meslek”, Direktif 2005/36/AB Madde 3(1)(a) ile belirtilen mesleki faaliyetler grubu veya bir mesleki faaliyet anlamına gelir;

“ticari iletişim”, düzenlenmiş bir meslek icra eden veya bir ticaret, sanayi veya zanaat faaliyetiyle iştigal eden bir teşebbüs, organizasyon veya kişinin mallarını, hizmetlerini veya imajını doğrudan veya dolaylı olarak tanıtmaya yönelik her türlü iletişim anlamına gelir. Aşağıdakiler kendi içlerinde ticari iletişim oluşturmaz:

Özellikle bir alan adı veya bir elektronik posta adresi de dahil, bir teşebbüs, organizasyon veya bir kişinin faaliyetine doğrudan erişimi sağlayan bilgiler;

Özelikle finansal amaçla sağlanmadığında, bağımsız şekilde toplanan, bir teşebbüs, organizasyon veya kişinin malları, hizmetleri veya imajına ilişkin iletişim.

BÖLÜM II

İDARİ BASİTLEŞTİRME

Madde 5

Prosedürlerin Basitleştirilmesi

Üye Devletler, bir hizmet faaliyetine erişim ve bu faaliyetin icrasında geçerli prosedür ve formaliteleri inceleyeceklerdir. Bu paragrafta göre incelenen prosedür ve formaliteler yeterince basit değilse, Üye Devletler bunları basitleştirecektir.

Komisyon, Madde 40(2) ile belirtilen prosedüre göre, Topluluk düzeyinde uyumlulaştırılmış formları öngörebilir. Bu formlar, sertifikalar, onaylar ve bir hizmet sağlayıcıdan istenen diğer belgelere eşdeğer olacaktır.

Üye Devletlerin bir hizmet sağlayıcını veya alıcının, herhangi bir gerekliliğin yerine getirildiğini kanıtlayan bir sertifika, onay veya başka bir belge göstermesini istediği durumlarda, Üye Devletler, eşdeğer bir amaca hizmet eden veya söz konusu gerekliliğin yerine getirildiğini açıkça gösteren başka bir Üye Devlet belgesini de kabul edeceklerdir. Diğer Topluluk belgelerinde söz edilen vakalar veya gerekliliğin, kamu düzeni ve güvenliği de dahil olmak üzere, kamu yararına ilişkin ağır basan bir neden ile doğrulandığı durumlar hariç olmak üzere, Başka bir Üye Devletin verdiği belgenin orijinal veya onaylı kopya ya da onaylı tercüme olmasını istemeyebilirler.

İlk alt-paragraf, Üye Devletlerin, belgelerin onaylanmamış ancak kendi resmi dillerinden birine tercüme edilmiş halini talep etme hakkını etkilemez.

Paragraf 3, bayındırlık işleri, kamu tedariki ve kamu hizmet anlaşmalarının ihale edilmesine ilişkin prosedürlerin koordinasyonunu kapsayan 31 Mart 2004 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konsey 2004/18/AB Direktifi Madde 45(3), 46, 49 ve 50, 2005/36/AB Direktifi Madde 7(2), yeterliliğin alındığı Üye Ülke dışındaki bir Üye Ülkede kalıcı olarak avukatlık mesleğinin icrasını kolaylaştırmaya yönelik 16 Şubat 1998 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konsey 98/5/AB Direktifi Madde 3(2), Anlaşma Madde 58, ikinci paragrafı kapsamında, şirketlerin Üye Devletleri tarafından, ve bu teminatları tüm Topluluk içinde eşdeğer yapma amacıyla, üyelerin ve diğerlerinin çıkarlarını korumak amacıyla, teminatların koordinasyonuna ilişkin 9 Mart 1968 tarihli 68/151/AET sayılı ilk Konsey Direktifi, başka bir Devletin kanunlarına göre yönetilen bazı şirket türleri tarafından bir Üye Devlette açılan şubelere ilişkin olarak ifşa gerekliliklerine yönelik 21 Aralık 1989 tarihli ve 89/666/AET sayılı On Birinci Konsey

Direktifi ile belirtilen belgelere uygulanmaz.

Madde 6

Tek Başvuru noktaları

Üye Devletler, hizmet sağlayıcıların aşağıdaki prosedürleri ve formaliteleri tek başvuru noktalarından tamamlayabilmelerine imkan verilmesini sağlayacaktır:

Mesleki bir kuruluş veya birliğe tescil, bir sicile, deftere veya bir veritabanına girmeye yönelik başvurular dahil, yetkili makamlardan izin alınması için gerekli tüm beyanlar, bildirimler veya başvurular başta olmak üzere, kendi hizmet faaliyetlerine erişim için gerekli tüm prosedür ve formaliteler;

Kendi hizmet faaliyetlerini icra etmesi için gerekli izinleri almaya yönelik olarak yapılan başvurular;

Tek başvuru noktası kuruluşu, ulusal sistemlerdeki makamların arasındaki görev ve yetki tahsisine bakılmaksızın yapılacaktır.

Madde 7

Bilgi Edinme Hakkı

Üye Devletler, hizmet sağlayıcı ve alıcıların aşağıdaki bilgilere tek başvuru noktasından kolayca erişebilmelerini temin edecektir:

Hizmet faaliyetlerine erişmek ve bunları icra etmek için yapılması gereken prosedürler ve formalitelere ilişkin gereklilikler başta olmak üzere, kendi bölgelerinde kurulmuş hizmet sağlayıcılar için geçerli gereklilikler;

Hizmet faaliyetlerinin icrasına ilişkin hususlardan sorumlu makamların detayları dahil olmak üzere, doğrudan iletişim kurulmasını temin etmek üzere, yetkili makamların iletişim detayları;

Hizmet sağlayıcılar ve hizmetlere ilişkin kamu kayıtları ve veritabanlarına erişim yolları ve koşulları;

Yetkili makamlar ve hizmet sağlayıcı veya alıcı ya da hizmet sağlayıcı ve alıcı ya da hizmet sağlayıcılar arasındaki uzlaşmazlıklara çözüm bulma yolları;

Hizmet sağlayıcıların veya alıcıların pratik yardım alabilecekleri, yetkili makamlar dışındaki birlik veya organizasyonların iletişim detayları.

Üye Devletler, alıcıların ve hizmet sağlayıcıların, içinde 1. paragraf (a) maddesinde belirtilen gerekliliklerin genel olarak nasıl yorumlandığı ve uygulandığına ilişkin bilgileri içeren bir yardımı, talepleri üzerine, yetkili makamlardan almalarını sağlayacaktır. Uygun durumlarda, bu öneriler basit adım-adım açıklamalı bir kılavuzu içerecektir. Bilgiler açık ve anlaşılır bir dille verilecektir.

Üye Devletler 1. ve 2. paragrafta belirtilen bilgi ve yardımın çelişkisiz ve açık bir yöntemle sunulmasını, güncel tutulmasını ve elektronik yollar ve uzaktan da kolayca erişilebilecek durumda olmasını sağlayacaklardır.

Üye devletler, tek başvuru noktalarının ve yetkili makamların, 1. ve 2. parafalarda belirtilen bilgi ve yardım taleplerine mümkün olduğunca çabuk yanıt vermelerini ve talebin hatalı veya

dayanaksız olması halinde, gecikmeden başvuru sahibine haber verilmesini sağlayacaklardır.

Üye Devletler ve Komisyon, bu Maddede belirtilen bilginin diğer Topluluk dillerinde de temin edilmesi için tek başvuru noktalarını teşvik etmek amacıyla ek önlemler alacaklardır. Bu koşul, Üye Devletlerin dil kullanımına ilişkin kanunlarına müdahale etmez.

Yetkili makamların hizmet sağlayıcı ve alıcılara yardımcı olma yükümlülüğü, bu makamların bireysel vakalarda yasal öneri sağlamasını kapsamaz; ancak genel olarak gerekliliklerin yorumlanması ve uygulanmasına ilişkin bilgi sunulmasını kapsar.

Madde 8

Elektronik Ortamda Yapılan Prosedürler

Üye Devletler, bir hizmet faaliyetine ve bu faaliyetin icrasına ilişkin tüm prosedür ve formalitelerin, ilgili tek başvuru noktası ve ilgili yetkili makamlarla, elektronik yöntemler kullanılarak ve uzaktan kolayca tamamlanabilmesini sağlayacaklardır.

1. paragraf, hizmetin verildiği tesislerin veya hizmet sağlayıcının kullandığı ekipmanın denetlenmesi veya hizmet sağlayıcı ya da hizmet sağlayıcının sorumlu personelinin becerisi veya kişisel bütünlüğünün fiziksel olarak incelenmesini kapsamaz.

Komisyon, Madde 40(2) ile belirtilen süreç uyarınca, Topluluk düzeyinde geliştirilen ortak standartları göz önüne alarak, Üye Devletler arasında elektronik yolla prosedürlerin kullanımı ve bilgi sistemlerinin birlikte çalışabilirliğini kolaylaştırmak amacıyla, bu Maddenin 1. paragrafının uygulanmasına yönelik detaylı kurallar benimseyecektir.

BÖLÜM III

HİZMET SAĞLAYICILAR İÇİN KURULUŞ SERBESTLİĞİ

ALTBÖLÜM I

Yetkilendirmeler

Madde 9

Yetkilendirme şemaları

Üye Devletler, aşağıdaki koşullar yerine getirilmezse, bir yetkilendirme şemasına tabi olarak bir hizmet faaliyetine veya bu faaliyetin icrasına erişim sağlamayacaktır:

Yetkilendirme şeması söz konusu hizmet sağlayıcıya karşı ayrımcılık yapmaz;

Yetkilendirme şeması, kamu yararına ilişkin ağır basan bir nedenle doğrulanmıştır;

İzlenen hedefe, özellikle de sonradan yapılan bir denetimin gerçekten etkin olamayacak kadar geç meydana gelmesi nedeniyle, daha az kısıtlayıcı önlemler olarak ulaşılamayacaktır.

Madde 39(1)'da adı geçen raporda, Üye Devletler kendi yetkilendirme şemalarını tanımlayacak ve bu Maddenin 1. paragrafiyle uyumluluklarını gösteren nedenleri belirtileceklerdir.

Bu bölüm, doğrudan veya dolaylı olarak başka Topluluk belgeleri ile yönetilen, yetkilendirme

şemalarının diğer yönleri için geçerli değildir.

Madde 10

Yetkilendirme Koşulları

Yetkilendirme şemaları, yetkili makamların değerlendirme yetkilerini keyfi şekilde icra etmelerini engelleyen kriterlere dayanacaktır.

1. paragrafta sözü edilen kriterler şunlardır:

Ayrımcılık yapılmaması;

Kamu yararına ilişkin ağır basan bir nedenle doğrulanması;

Söz konusu kamu yararı hedefiyle orantılı olması;

Açık ve çelişkisiz olması;

Tarafsız olması;

Önceden halka duyurulmuş olması;

Şeffaf ve erişilebilir olması.

Yeni bir kuruluş için yetki verilmesine yönelik koşullar, hizmet sağlayıcının aynı veya başka bir Üye Devlette tabi olduğu ve amaçları bakımından eşdeğer veya benzer olan gereklilik ve kontrollerin aynısı olmayacaktır ve hizmet sağlayıcıya bunları tekrarlatmayacaktır. Madde 28(2) ile belirtilen bağlantı noktaları ve hizmet sağlayıcı yetkili makama, bu gerekliliklere ilişkin her türlü istene bilgiyi sağlayarak yardımcı olacaktır.

Yetkilendirme, ulusal bölge dahilinde hizmet sağlayıcıya, acenteler, bağlı şirketler, şubeler veya ofisler açmak da dahil olmak üzere, hizmet faaliyetlerine erişim veya bu faaliyetleri icra etme fırsatı verecektir. Ancak, her bir kuruluşa ilişkin bir yetkilendirme veya yetkilendirmenin bölgenin belli bir bölümüyle sınırlandırılması, kamu yararına ilişkin ağır basan bir neden ile doğrulanmış olmalıdır.

Yetkilendirme, uygun inceleme ışığında, yetkilendirme koşullarının yerine getirildiği tespit edilir edilmez verilecektir.

Ancak elbette ki yetkili makamların, bir yetkilendirmenin reddedilmesi veya geri çekilmesi de dahil vereceği her türlü karar iyice düşünülmüş ve mantıklı olmalı ve mahkemeler ve diğer temyiz makamları huzurunda tartışmaya açık olmalıdır.

Bu Madde, yerel veya bölgesel düzeyde, yetkilendirmeyi veren Üye Devlet makamlarının yetkilerinin tahsisini sorgulamaz.

Madde 11

Yetkilendirme Süresi

Bir hizmet sağlayıcıya verilen yetkilendirme aşağıdaki durumlar haricinde süreyle kısıtlanılmayacaktır:

Yetkilendirme otomatik olarak yenilenmektedir veya sadece gerekliliklerin sürekli yerine getirilmesine tabidir;

Mevcut yetkilendirmelerin sayısı, kamu yararına ilişkin ağır basan bir neden ile

sınırlandırılmıştır;

veya

Kısıtlı yetkilendirme dönemi, kamu yararına ilişkin ağır basan bir neden ile doğrulanabilir.

1. paragraf, yetkilendirmeyi alan hizmet sağlayıcının, bitişinden önce faaliyetlerine başlaması gereken maksimum süreyi kapsamaz.

Üye Devletler bir hizmet sağlayıcıdan, Madde 6'da belirtilen aşağıdaki değişikliklerden ilgili tek başvuru noktasını haberdar etmesini isteyeceklerdir:

Faaliyetleri yetkilendirme şemasının kapsamına giren bağlı şirketlerin oluşturulması;

Yetkilendirme koşullarının yerine getirilmemesine neden olan bir durum değişikliği.

4. Bu Madde, yetkilendirme koşullarının artık yerine getirilmediği durumlarda, yetkilendirmeyi geri çekme hakkını çığnemez.

Madde 12

Çok Sayıda Aday Arasında Seçim Yapma

Belli bir faaliyet için verilen yetkilendirmelerin sayısı, mevcut doğal kaynakların veya teknik becerinin yetersizliğinden dolayı kısıtlı ise, Üye Devletler, özellikle prosedürün başlatılması, yürütülmesi ve tamamlanması ile ilgili uygun reklamlar dahil olmak üzere, tarafsızlık ve şeffaflık ile ilgili tam garanti veren potansiyel adaylara bir seçim prosedürü uygulayacaklardır.

1. paragrafta belirtilen durumlarda, yetkilendirme uygun bir kısıtlı dönem için verilecektir ve otomatik yenilemeye tabi olmayabilecek veya yetkilendirmesi yeni sona eren hizmet sağlayıcıya veya bu hizmet sağlayıcı ile özel bağlantıları olan herhangi bir kişiye başka bir avantaj sağlamayabilecektir.

Paragraf 1 ve Madde 9 ve 10'a tabi olmak üzere, Üye Devletler, seçim prosedürü kurallarını belirlerken, kamu sağlığı, sosyal düzen hedefleri, çalışanların ve bağımsız çalışan kişilerin sağlık ve güvenlikleri, çevrenin korunması, kültürel mirasın korunması ve Topluluk kanunu uyarınca, kamu yararına ilişkin diğer ağır basan nedenleri göz önüne alabilirler.

Madde 13

Yetkilendirme Prosedürleri

Yetkilendirme prosedürleri ve formaliteleri açık olacak, önceden halka bildirilecek ve başvuru sahiplerine, başvurularının tarafsız ve objektif bir bakış açısıyla değerlendirileceği teminatını verecek şekilde yapılacaktır.

Yetkilendirme prosedürleri ve formaliteler caydırıcı olmayacak ve hizmetin sağlanmasını gereksiz yere karmaşıklaştırmayacak veya geciktirmeyecektir. Prosedürlere erişim kolay olacak ve başvuru sahiplerinin başvurularında karşılaştacakları her türlü masraf makul düzeyde ve söz konusu yetkilendirme prosedürü maliyetiyle orantılı tutulacaktır; ayrıca bu masraflar prosedür masraflarını aşmayacaktır.

Yetkilendirme prosedürleri ve formaliteler başvuru sahiplerine, başvurularının mümkün olduğunca hızlı ve her türlü durumda, sabit ve önceden halka bildirilen bir süre zarfında

işleme alınacağı konusunda teminat verecektir. Bu süre, tüm belgeler sunulduktan sonra başlayacaktır. Konunun karmaşıklığı gerektirirse, bu süre bir kereliğine, yetkili makamca ve sadece kısıtlı bir süre daha uzatılabilir. Uzatma ve uzatma döneminin süresi tam olarak gerekçelendirilmeli ve ilk verilen süre sona ermeden önce başvuru sahibine bildirilmelidir.

3. paragrafa göre belirlenen veya uzatılan süre içinde bir yanıt verilmemesi halinde, yetkilendirme verilmiş sayılacaktır. Ancak, üçüncü tarafların meşru hakkı da dahil olmak üzere, kamu yararına ilişkin ağır basan nedenlerle doğrulandığı sürece, farklı düzenlemeler de söz konusu olabilir.

Tüm yetkilendirme başvuruları mümkün olduğunca hızlı kabul edilecektir. Kabul işleminde aşağıdakiler belirtilecektir:

3. paragrafta belirtilen dönem;

Kullanılabilir uzlaşma yolları;

Mümkünse, belirtilen süre içinde bir yanıt verilmemesi halinde, yetkilendirilmenin verildiğini ifade eden bir beyan.

Bir başvurunun eksik olması halinde, başvuru sahibi mümkün olduğunca hızlı şekilde, ek belgeleri tamamlaması konusunda ve 3. paragrafta belirtilen dönem üzerinde bu durumun olası etkileri konusunda bilgilendirilecektir.

Bir talep gereken prosedür veya formalitelere uymadığı için reddedilirse, başvuru sahibi bu ret kararından da mümkün olduğunca çabuk haberdar edilir.

ALTBÖLÜM 2

Değerlendirmeye tabi veya yasaklanan gereklilikler

Madde 14

Yasaklanan gereklilikler

Üye Devletler, kendi bölgelerinde, aşağıdakilerin herhangi birine tabi olan bir hizmet faaliyetine veya böyle bir faaliyetin icrasına erişim sağlamayacaklardır:

doğrudan veya dolaylı olarak milliyete veya söz konusu şirketler ise, kayıtlı ofisin konumuna dayalı ve özellikle de aşağıdakileri içeren ayırım yapan gereklilikler:

hizmet sağlayıcı, personeli, sermayeyi elinde bulunduran kişiler veya hizmet sağlayıcının yönetimi veya denetim kurumlarının üyeleri için belli bir milliyet gerekliliği;

hizmet sağlayıcının, personelinin, sermayeyi elinde bulunduran kişiler veya hizmet sağlayıcının yönetimi veya denetim kurumlarının üyelerinin bölgede ikamet etmesine yönelik bir gereklilik;

birden fazla Üye Devlette kuruluş sahibi olmak veya birden fazla Üye Devlette mesleki kurumlar veya kuruluşlara kaydolmak veya sicillerine girmek ile ilgili bir yasak;

özellikle de, hizmet sağlayıcının ana kuruluşunun bölgede olması yükümlülüğü veya hizmet sağlayıcının bir acente, şube veya bağlı şirket şeklinde kuruluşlar arasında seçim yapma özgürlüğüne getirilen kısıtlamalar olmak üzere, hizmet sağlayıcının ana veya ikincil kuruluş arasında seçim yapma özgürlüğüne yönelik kısıtlamalar;

Enerji ile ilgili Topluluk belgelerinde belirtilen karşılıklılık koşulu durumu dışında, hizmet sağlayıcının zaten bir kuruluşunun yerleşik bulunduğu Üye Devlet ile mütakabiliyet şartları;

Yetkilendirmenin verilmesi kararını, bir ekonomik ihtiyaç veya pazar talebinin varlığına bağlayan bir ekonomik testin durum bazında uygulanması; faaliyetin, yetkili makamca öngörülen ekonomik planlama hedeflerine uygunluğunun değerlendirilmesi veya faaliyetin potansiyel veya mevcut ekonomik etkilerinin değerlendirilmesi; bu yasak, kamu yararına ilişkin ağır basan nedenlere hizmet eden ve ekonomik amaç gütmeyen planlama gerekliliklerini kapsamaz.

Yetkili makam olarak hareket eden organizasyonlar veya mesleki kurum veya birlikler hariç olmak üzere, yetkili makamların yetkilendirmenin verilmesinde veya diğer kararların benimsenmesinde, danışma kuruluşları içindekiler de dahil, rakip operatörlerin dolaylı veya doğrudan katılımı; bu yasak, genel anlamda kamu istişaresi veya yetkilendirme için bireysel başvurular dışındaki konularda, ticaret odaları veya sosyal ortaklar gibi, organizasyonların istişaresini içermez;

Bölgelerinde kurulmuş bir kurum veya bir hizmet sağlayıcıdan sigorta almak veya bir mali teminat sağlamak veya böyle bir mali teminata katılmak konusundaki bir yükümlülük. Bu koşul, Üye Devletlerin sigorta veya mali teminat isteme olasılığını ya da, mesleki kuruluşlar veya organizasyonların üyeleri gibi, toplu bir telafi fonuna katılıma ilişkin gereklilikleri etkilemez.

Bölgede tutulan sicile belli bir süre boyunca önceden kayıtlı olma veya kendi bölgelerinde daha önce belli bir süre boyunca faaliyeti yürütüyor olmak yükümlülüğü.

Madde 15

Değerlendirilmesi Gereken Koşullar

Üye Devletler, 2. paragrafta belirtilen gerekliliklerinin herhangi birinin kendi hukuk sistemlerinde öngörülüp görülmediğini inceleyecek ve bu tür gerekliliklerin 3. paragrafta öne sürülen koşullarla uyumlu olmasını sağlayacaktır. Üye Devletler kendi kanun, yönetmelik veya idari koşullarını, bu koşullarla uyumlu olacak şekilde adapte edecektir.

Üye Devletler kendi hukuk sistemlerinin, aşağıdaki ayırım yapmayan gerekliliklerin herhangi biriyle uyumluluğa tabi olmak üzere, bir hizmet faaliyeti veya bunun icrasına erişime izin verip vermediğini inceleyecektir.

Özellikle hizmet sağlayıcılar arasında asgari bir coğrafi mesafe veya nüfusa göre sabitlenen sınırlar şeklinde olmak üzere, sayısal veya bölgesel kısıtlamalar;

Bir hizmet sağlayıcının belli bir yasal şekli alması konusunda bir yükümlülük;

Bir şirketin hisse dağılımına ilişkin gereklilikler;

2005/36/AB Direktifinin kapsamındaki veya diğer Topluluk belgelerinde belirtilenler dışında, faaliyetin özel niteliği nedeniyle, hizmet faaliyetine erişimi belli hizmet sağlayıcılar ile sınırlayan gereklilikler;

Aynı Devletin bölgesinde birden fazla kuruluşa sahip olma yasağı;

Asgari bir çalışan sayısı öngören gereklilikler;

Hizmet sağlayıcının uyması gereken belirlenmiş asgari ve/veya azami tarifeler,

Hizmet sağlayıcının, bu hizmetiyle birlikte diğer spesifik hizmetleri de sağlamasını gerektiren bir yükümlülük;

Üye Devletler 2. paragrafta belirtilen gerekliliklerin aşağıdaki koşulları yerine getirdiğini teyit edecektir:

Ayrımcılık yapmama: gereklilikler ne doğrudan ne de dolaylı olarak milliyete bağlı ayrımcılık yapmayacaktır; eğer söz konusu olan şirketler ise, şirketlerin kayıtlı merkezinin konumu da ayrımcılık sebebi olmayacaktır:

İhtiyaç: gereklilikler, kamu yararına ilişkin ağır basan bir neden ile doğrulanmış olmalıdır;

Orantısallık: gereklilikler, takip edilen hedefe ulaşmanın garanti altına alınmasına uygun olmalıdır; bu amaca ulaşmak için gerekli olandan daha ileri gitmemeli ve bu gereksinimlerin yerine aynı sonuca ulaşan daha az kısıtlayıcı diğer önlemlerin getirilmesi mümkün olmamalıdır;

1., 2. ve 3. paragraf, bu paragrafların uygulanması, kendilerine atanan belirli görevin yerine getirilmesini hukuken veya fiilen engellemedikleri sürece, genel ekonomik yarar hizmetleri alanındaki yasalara da uygulanacaktır.

Madde 39(1) ile verilen karşılıklı değerlendirme raporunda, Üye Devletler aşağıdakileri belirtecektir:

Sürdürmek istedikleri gereklilikler ve bu gerekliliklerin, neden 3. paragrafta belirtilen koşullara uyması gerektiği;

Feshedilen veya bağlayıcılığı azalan gereklilikler.

28 Aralık 2006 tarihinden itibaren Üye Devletler, 3. paragrafta belirtilen koşulları yerine getirmediği, 2. paragrafta listelenen türden herhangi bir yeni gerekliliği yürürlüğe sokmayacaklardır.

Üye Devletler, 6. paragrafta belirtildiği gibi, gereklilikleri belirleyen her türlü yeni kanun, yönetmelik veya idari koşuldan ve bu gerekliliklerin nedenlerinden Komisyonu derhal haberdar edeceklerdir. Komisyon ilgili koşulları diğer Üye Devletlere iletacaktır. Bu bildirim, Üye Devletlerin söz konusu koşulları benimsemesini engellemeyecektir.

Bildirim alındığı tarihten itibaren 3 ay içinde, Komisyon yeni gerekliliklerin Topluluk kanunlarıyla uyumluluğunu inceleyecek ve gerekirse, söz konusu Üye Devletten, söz konusu gereklilikleri benimsememesi veya bunları iptal etmesini isteyen bir kararı benimseyecektir.

98/34/AET Direktifi ile uyumlu ulusal kanun taslağının bildirim, bu Direktifte belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılacaktır.

BÖLÜM IV

HİZMETLERİN SERBEST DOLAŞIMI

ALTBÖLÜM 1

Hizmet sağlama özgürlüğü ve istisnai durumlar

Madde 16

Hizmet sağlama özgürlüğü

Üye Devletler hizmet sağlayıcıların kuruldukları dışında bir Üye Devlette hizmet sağlama hakkına saygı gösterecektir.

Hizmetin verildiği Üye Devlet, kendi bölgesinde hizmet faaliyetine serbest erişimi ve bu faaliyetin serbest olarak yürütülmesini sağlayacaktır.

Üye Devletler, aşağıdaki ilkelere saygı göstermeyen herhangi bir gereklilik ile uyumluğa tabi olan, kendi bölgelerindeki bir hizmet faaliyetine erişim veya bunun icrasına izin vermeyeceklerdir:

ayrımcılık yapmama: gereklilik ne doğrudan ne de dolaylı olarak milliyet veya tüzel kişiler söz konusu ise kuruldukları Üye Devlete göre ayrımcılık içeremez;

ihtiyaç: gereklilik, kamu politikası, kamu güvenliği, kamu sağlığı veya çevrenin korunmasına yönelik nedenlerle doğrulanmış olmalıdır;

orantısallık: gereklilik, izlenen hedefe ulaşılmasına uygun olmalı ve o hedefe ulaşılması için ihtiyaç duyulanın ötesine gitmemelidir.

Üye Devletler, başka bir Üye Devlette kurulmuş bir hizmet sağlayıcının hizmet verme özgürlüğünü aşağıdaki gerekliliklerin herhangi birine dayanarak kısıtlayamazlar:

Hizmet sağlayıcının kendi bölgelerinde bir kuruluşu olmasını şart koşmak;

Bu Direktif veya Topluluk kanunlarının diğer belgelerinde öngörülmesi durumu hariç olmak üzere, kendi bölgelerindeki bir mesleki kurum veya birlikte bir sicile girme veya kaydolma da dahil, kendi yetkili makamlarından bir yetkilendirme alması için hizmet sağlayıcıya şart koşma;

Söz konusu hizmetleri sağlaması için ihtiyaç duyduğu bir ofis veya odalar da dahil, hizmet sağlayıcının, kendi bölgelerinde belli şekil veya türde bir altyapı kurmasına yasak getirme;

Bağımsız çalışanların hizmet vermesini kısıtlayan veya önleyen şekilde, alıcı ile hizmet sağlayıcı arasındaki özel anlaşma düzenlemelerinin uygulanması;

Hizmet sağlayıcını, özellikle bir hizmet faaliyetinin icrasına için, kendi yetkili makamlarınca düzenlenmiş bir kimlik belgesine sahip olmasını şart koşma;

İş sağlık ve güvenliği için gerekli olanlar dışında, sağlanan hizmetin ayrılmaz bir parçası olan malzeme ve ekipmanın kullanımını etkileyen gereklilikler;

19. Maddede belirtilen hizmet sağlama özgürlüğüne getirilen kısıtlamalar.

Hizmet sağlayıcının taşındığı Üye Devlet, 1. paragraf uyarınca çevre koruması, kamu sağlığı,

kamu asayışı, kamu politikası nedenleri ile doğrulandığı sürece, bir hizmet faaliyetinin sağlanmasına ilişkin gereklilikler öne sürmekten men edilemez. Üye Devletin, Topluluk kanunları uyarınca, toplu sözleşmelerde öne sürülenler dahil, işe alma koşullarına ilişkin kurallarını uygulaması da engellenemez.

28 Aralık 2011 itibarıyla, Komisyon Üye Devletlere ve Topluluk düzeyindeki sosyal ortaklara danıştıktan sonra, Avrupa Parlamentosu ve Konseye, bu Maddenin uygulanmasına ilişkin bir rapor sunacak ve bu raporda bu Direktifin kapsadığı hizmet faaliyetlerine ilişkin uyumlaştırma önlemlerini önerme ihtiyacını inceleyecektir.

Madde 17

Hizmet sağlama özgürlüğüne ilişkin ek istisnalar

16. Madde aşağıdakilere uygulanmayacaktır:

Başka bir Üye Devlette sağlanan genel ekonomik yarar hizmetleri, örneğin:

Posta sektöründe, topluluk posta hizmetleri iç pazarının geliştirilmesi ve hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik ortak kurallara dair 15 Aralık 1997 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi 97/67/AB kapsamındaki hizmetler;

Elektrik sektöründe, elektrikte iç pazara yönelik ortak kurallara dair 26 Haziran 2003 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi 2003/54/AB kapsamındaki hizmetler;

Gaz sektöründe, doğal gazda iç pazara yönelik ortak kurallara dair 26 Haziran 2003 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi 2003/55/AB kapsamındaki hizmetler;

Su dağıtımını ve tedarik hizmetleri ve atık su hizmetleri;

Atık işleme;

96/71/AB Direktifi kapsamındaki konular;

Kişisel verilerin işlenmesi ve bu verilerin serbest dolaşımına ilişkin bireylerin korunmasıyla ilgili 26 Ekim 1995 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi 95/46/AB kapsamındaki konular;

Avukatların serbest olarak etkin hizmet sunmasını kolaylaştırmaya yönelik 22 Mart 1977 tarihli Konsey Direktifi 77/249/AET kapsamındaki konular;

Borçların adli şekilde tahsilatı faaliyeti;

Direktif 2005/36/AB Direktifi Başlık II kapsamındaki konular ile, hizmetin verildiği Üye Devlette, belli bir faaliyeti belli bir mesleğin yapmasını şart koşan gereklilikler;

Yönetmelik (AET) No 14/8/71 kapsamındaki konular;

Kişilerin ve ikametlerinin serbest dolaşımına ilişkin idari formalitelerle ilgili olarak, hizmetin verildiği Üye Devlette, yetkili makamlarının lehtarların uyması gereken idari formalitelerini ortaya koyan 2004/38/AB Direktifi koşulları kapsamındaki konular;

Bir hizmetin sağlanması bağlamında, başka bir Üye Devlete taşınan üçüncü bir ülke vatandaşlarıyla ilgili olarak, Üye Devletlerin, ortak sınırlarda kontrollerin giderek kaldırılmasına yönelik 14 Haziran 1985 tarihli Schengen Anlaşmasını uygulayan Anlaşmanın 21. Maddesinde geçen karşılıklı tanıma rejimi kapsamına girmeyen üçüncü ülke vatandaşlarından bir vize veya ikamet izni istemesi olasılığı veya üçüncü ülke vatandaşlarının,

Ülkeye girişlerinde veya girdikten sonra hizmetin verildiği Üye Devlet yetkili makamlarını bilgilendirme zorunluluğu olasılığı;

Atık sevkiyatıyla ilgili olarak, Avrupa Topluluğu içindeki, Avrupa Topluluğu içine veya Avrupa Topluluğu dışına atık sevkiyatının denetlenmesi ve kontrolüne yönelik 1 Şubat 1993 tarihli 29/93 sayılı Konsey Yönetmeliği (AET) kapsamındaki konular;

Veritabanlarının ve ayrıca fikri mülkiyet haklarının yasalarla korunmasına ilişkin 11 Mart 1996 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konseyi 96/9/AT sayılı Direktifi ve yarı iletken ürünlerin topografyalarının yasalarla korunmasına dair 16 Aralık 1986 tarihli 87/54/AET sayılı Konsey Direktifi kapsamındaki haklar, telif hakları ve yan haklar;

Kanunen bir noterin müdahil olması gereken işlemler;

Yıllık hesapların ve konsolide hesapların kanuni denetimine dair 17 Mayıs 2006 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi 2006/43/AB kapsamındaki konular;

Başka bir Üye Devlette kiralanın araçların tescili;

Özel uluslar arası hukuk kurallarına göre saptanan, sözleşme şekilleri de dahil, sözleşmeden doğan veya sözleşmeden doğmayan yükümlülüklerle ilişkin koşullar.

Madde 18

Durum Bazında İstisnalar

16. Maddeyi tadil etmek suretiyle ve sadece istisnai durumlarda, bir üye Devlet, başka bir Üye Devlette kurulu bir hizmet sağlayıcıya ilişkin olarak, hizmetlerin güvenliği açısından çeşitli önlemler alabilir.

1. paragrafta belirtilen bu önlemler ancak, Madde 35 ile belirtilen karşılıklı danışma prosedürüne uyulursa ve aşağıdaki koşullar yerine getirilirse gerçekleştirilebilir:

Önlemi alırken uyulan ulusal koşullar, hizmet güvenliği yönünden Topluluk uyumlaştırma sürecine tabi tutulmamıştır;

Önlemler, ulusal koşullarına göre kuruluşun bulunduğu Üye Devlet tarafından alınan önlemlere göre daha yüksek bir alıcı/tüketici koruma düzeyi sunmaktadır;

Kuruluşun bulunduğu Üye Devlet hiçbir önlem almamıştır veya Madde 35(2) ile belirtilenlere göre yetersiz önlemler almıştır;

Önlemler uygundur.

1. ve 2. paragraflar, hizmet sağlama özgürlüğünü teminat altına alan veya istisnalara izin veren Topluluk belgelerinde belirtilen koşullara bakılmaksızın uygulanacaktır.

BÖLÜM 2

Hizmet Alıcılarının Hakları

Madde 19

Yasaklanan kısıtlamalar

Üye Devletler alıcılara yönelik olarak, özellikle de aşağıdakiler koşullar olmak üzere; başka bir Üye Devlette kurulmuş bir hizmet sağlayıcıdan alınan hizmeti kullanmasını kısıtlayıcı koşullar öne süremez:

kendi yetkili makamlarından bir izin alma veya bunlara bir beyanda bulunma yükümlülüğü;

hizmet sağlayıcının başka bir ülkede yerleşik olması gerekçesiyle veya hizmetin verildiği yerin konumu gerekçesiyle mali yardıma ayrımcı kısıtlamalar getirilmesi.

Madde 20

Ayrımcılık Yapılmaması

Üye Devletler alıcının, milliyet veya ikamet yerine göre ayrımcılığa maruz kalmamasını sağlayacaklardır.

Üye Devletler, hizmet sağlayıcı tarafından genel anlamda kamuya açılan bir hizmete erişimin genel koşullarının, alıcının ikamet yeri veya milliyetine göre ayrımcılık içermemesini temin edeceklerdir; ancak eğer nesnel bir ölçüt ile doğrulanıyorsa erişim koşullarında değişiklik yapılması mümkündür.

Madde 21

Alıcılara Yardım

Üye Devletler, alıcıların kendi ikamet ettikleri Üye Devlette aşağıdaki bilgileri alabilmesini sağlayacaklardır:

Tüketici korumaya ilişkin olanlar başta olmak üzere, hizmet faaliyetlerine erişim ve bunların icra edilmesine ilişkin olarak, diğer Üye Devletlerde geçerli koşullar hakkında genel bilgi;

Bir hizmet sağlayıcı ve alıcı arasında bir uzlaşmazlık çıkması halinde kullanılacak uzlaşma yolları hakkında genel bilgi;

Hizmet sağlayıcıların ve alıcıların pratik yardım görebilecekleri, Avrupa Tüketici Merkezleri Ağı ofisleri de dahil, birlik ve organizasyonların iletişim detayları.

Uygun olan durumlarda, yetkili makamların önerileri, basit ve adım adım ilerleyen bir kılavuzu içerecektir. Bilgi ve yardım açık ve çelişkisiz bir dille verilecek, güncel tutulacak ve elektronik yol da dahil olmak üzere, uzaktan kolayca erişilebilecek durumda olacaktır.

Üye Devletler, Avrupa Tüketici Merkezleri Ağı ofisleri, tüketici birlikleri veya Avrupa Bilgi Merkezleri gibi tek başvuru noktası veya başka kuruluşlara, paragraf 1 ile belirtilen sorumlulukları yükleyebilirler.

Üye Devletler Komisyona, atanan görevlendirilen kuruluşların isim ve iletişim detaylarını ileteceklerdir. Komisyon da bunları tüm Üye Devletlere gönderecektir.

1. ve 2. paragrafta belirtilen gerekliliklerin yerine getirilmesi sırasında, alıcının başvurduğu kuruluş gerekirse, ilgili Üye Devletteki ilgili kuruluş ile temas kuracaktır. Bu Üye Devlet istenen bilgiyi talepte bulunan kuruluşa mümkün olan en kısa zamanda iletecek ve talepte bulunan kuruluş da bu bilgiyi alıcıya sunacaktır. Üye Devletler bu kuruluşların birbirlerine karşılıklı yardım etmesini temin edecek ve etkin bir işbirliği için gereken tüm çabayı sarf edecektir. Komisyonla birlikte, Üye Devletler 1. paragrafın uygulamaya konulması için gerekli pratik düzenlemeleri yapacaklardır.

Komisyon, Madde 40(2) ile belirtilen prosedür uyarınca, bu Maddenin 1., 2. ve 3.

paragraflarının uygulanması için çeşitli önlemler alacak ve ortak standartları göz önüne alarak, bilgi sistemlerinin birlikte çalışabilirliği başta olmak üzere, çeşitli Üye Devlet kuruluşları arasında bilgi değiş tokuşu sağlayacak teknik mekanizmaları belirleyecektir.

BÖLÜM V

HİZMET KALİTESİ

Madde 22

Hizmet sağlayıcılar ve hizmetlerine ilişkin bilgi

Üye Devletler hizmet sağlayıcıların alıcıya aşağıdaki bilgileri sunmasını temin edecektir:

Hizmet sağlayıcının adı, hukuki statüsü ve şekli, kurulduğu coğrafi adres ve kendisiyle hızla ve doğrudan ve hatta gerektiğinde elektronik yollarla temas kurulmasını sağlayan iletişim bilgileri;

Hizmet sağlayıcının bir ticari veya benzeri devlet siciline kayıtlı olduğu durumlarda, bu sicilin adı ve hizmet sağlayıcının sicil numarası veya bu sicilde kendisinin ayırt edilmesini sağlayan başka eşdeğer yöntemler;

Faaliyetin bir yetkilendirme şemasına tabi olduğu durumlarda, ilgili yetkili makamın veya tek başvuru noktasının bilgileri;

Hizmet sağlayıcının KDV'ye tabi bir faaliyet yürütmesi halinde, - Ortak katma değer vergisi sistemi: tek tip matrah – işletme vergisine ilişkin Üye Devlet kanunları ile uyumlaştırmaya dair 17 Mayıs 1977 tarihli 77/388/AET sayılı Altındı Konsey Direktifi Madde 22(1) ile belirtilen kimlik numarası;

Düzenlenmiş meslekler ile ilgili olarak, hizmet sağlayıcının kayıtlı olduğu her türlü mesleki kurum veya benzeri kuruluş, mesleki unvanı ve unvanın verildiği Üye Devlet;

Varsa, hizmet sağlayıcı tarafından kullanılan genel koşullar ve maddeler;

Varsa, anlaşmanın yönetildiği hukuk ve/veya yetkili mahkemelere ilişkin hizmet sağlayıcı tarafından kullanılan sözleşme maddelerinin varlığı;

Varsa, kanunlarla öngörülme, satış sonrası garanti varlığı;

Belli bir hizmet için hizmet sağlayıcı tarafından önceden tanımlanan hizmet fiyatı;

Bağlamdan anlaşılmıyorsa, hizmetin ana özellikleri;

Madde 23(1)'de sözü edilen garanti veya teminat ve özellikle sigortalayanın veya garantörün iletişim bilgileri ve bölgesel kapsam.

Üye Devletler 1. paragrafta belirtilen bilgilerin, hizmet sağlayıcının tercihine göre:

Sağlayıcı tarafından kendi takdirine göre sağlanması;

Hizmetin verildiği yerde veya anlaşmanın yapıldığı yerde alıcının kolayla erişebileceği şekilde olmasını;

Hizmet sağlayıcı tarafından sağlanan adres yoluyla alıcı tarafından elektronik olarak kolayca erişilebilecek şekilde olmasını;

Sağlayıcı tarafından, sağladığı hizmetin detaylı bir tanımını içeren ve alıcıya verilen her türlü bilgilendirici belgede görünmesini temin edecektir.

Üye Devletler, alıcının talebi üzerine, hizmet sağlayıcıların aşağıdaki ek bilgileri de vermesini sağlayacaktır:

Belli bir hizmetin fiyatı hizmet sağlayıcı tarafından daha önceden tespit edilmediyse, hizmetin fiyatı veya eğer kesin fiyat verilemiyorsa, fiyatın hesaplanma yöntemi ya da yeterince detaylı bir tahmin; böylece alıcı da fiyatı kontrol edebilir;

Düzenlenmiş mesleklere ilişkin olarak, kuruluşun bulunduğu Üye Devlette geçerli meslek kurallarına ve bunlara nasıl erişileceğine dair referans;

Söz konusu hizmet ile doğrudan bağlantılı olan çok disiplinli faaliyet ve ortaklıklar ve çıkar çatışmasını gidermek için alınan önlemlerle ilgili bilgiler. Bu bilgiler, hizmet sağlayıcının hizmetlerinin detaylı bir tanımını içeren tüm bilgilendirici belgelere eklenmelidir.

Hizmet sağlayıcının tabi olduğu her türlü iş etik kuralları ve bu kuralların elektronik yolla ve mevcut dili belirterek danışılabilceği adres;

Bir hizmet sağlayıcının, uzlaşmazlıkların giderilmesinde yargı dışı bir yol sunan belli bir iş etik kuralları dizisine tabi olduğu veya belli bir ticari birlik veya mesleki kuruma üye olduğu durumlarda, bu konuda bilgi. Hizmet sağlayıcı yargı dışı uzlaşmazlık giderme yöntemlerinin kullanımının özellikleri ve koşullarıyla ilgili detaylı bilgiye nasıl erişileceğini belirtecektir.

Üye Devletler bir hizmet sağlayıcının bu Bölüm uyarınca temin etmesi gereken bilginin açık ve çelişkisiz bir dille, anlaşmanın yapılmasından önce uygun bir zamanda veya yazılı bir anlaşma yoksa hizmet verilmeden önce temin edilmesini veya iletilmesini sağlayacaktır.

Bu Bölümde belirtilen bilgi gereklilikleri, Topluluk kanunlarında belirtilen gerekliliklere ek olarak verilmiştir ve Üye Devletlerin, kendi bölgelerinde kurulmuş hizmet sağlayıcılara uyguladığı diğer ek bilgi gerekliliklerini engellemez.

Komisyon, Madde 40(2) ile belirtilen prosedür uyarınca, bu Maddede 1. ve 3. paragraf ile belirtilen bilginin içeriğini, bazı faaliyetlerin spesifik türüne göre belirtebilir ve bu Maddenin 2. paragrafının uygulanmasına yönelik pratik yöntemleri de söyleyebilir.

Madde 23

Mesleki mesuliyet sigortası ve teminatlar

Üye devletler, hizmetleri alıcının veya bir üçüncü kişinin sağlığına veya emniyetine, veya alıcının mali güvenliğine doğrudan ve özel bir risk oluşturan hizmet sağlayıcıların riskin doğasına veya kapsamına uygun bir mesleki mesuliyet sigortası yaptırmalarını veya bir teminat veya bu amaçla ilgili olarak eşdeğer veya temelde benzer başka bir düzenleme sunmalarını sağlayabilir.

Bölgelerinde bir hizmet sağlayıcının kurulması durumunda Üye Devletler, hizmet sağlayıcının halihazırda, kurulu bulunduğu başka bir Üye Devlet dahilinde amaç, teminatın sigortalanan riski, sigorta edilen meblağ veya teminat üst sınırı ve kapsamdan olası muafiyetler bağlamında eşdeğer veya temelde benzer bir teminat kapsamında olması durumunda hizmet sağlayıcıdan mesleki mesuliyet sigortası veya bir teminat talep etmeyebilirler. Eşdeğerliğin sadece kısmi olduğu durumlarda Üye Devletler halihazırda kapsanmamış bulunan hususların kapsanması için ek bir teminat talep edebilirler.

Bir Üye Devletin bölgesi dahilinde kurulmuş bir hizmet sağlayıcıdan mesleki mesuliyet

sigortası yaptırmasını veya başka bir teminat sağlamasını talep ettiği durumlarda bu Üye Devlet, başka Üye Devletlerde kurulu bulunan kredi kuruluşları ve sigortacılar tarafından bu türden bir sigortayla ilgili olarak tanzim edilecek onay belgelerini yeterli kanıt olarak kabul edecektir.

1 ve 2. fıkralar, başka Birlik belgeleriyle düzenlenen mesleki sigorta veya teminat düzenlemelerini etkilemeyecektir.

1. fıkranın yürütülmesi bakımından Komisyon, Madde 40(2)'de belirtilen düzenleyici usul uyarınca, bu Maddenin 1. fıkrasında belirtilen özellikleri gösteren hizmetlerin bir listesini oluşturabilir. Komisyon ayrıca, Madde 40(3)'te belirtilen usul uyarınca, bu Maddenin 1. fıkrasında belirtilen sigorta ve teminatlar için riskin doğasına ve kapsamına neyin uygun olduğunu belirlemek amacıyla genel kriterler belirlemek suretiyle eklemeler yaparak bu Direktifin birincil olmayan unsurlarını tadil etmeye yönelik önlemler belirleyebilir.

Bu Madde bağlamında

‘doğrudan ve özel risk’, doğrudan hizmetin sağlanmasından kaynaklanan riskler,

‘sağlık ve emniyet,’ alıcı veya üçüncü kişiler bakımından ölüm veya ciddi bedeni yaralanmanın önlenmesi,

‘mali emniyet,’ alıcı açısından önemli para veya değerli mal kaybının önlenmesi,

‘mesleki mesuliyet sigortası,’ hizmetin sağlanmasından kaynaklanan, alıcıların veya bunun uygun olduğu durumlarda üçüncü kişilerin maruz kalabileceği olası yükümlülüklerle ilgili olarak hizmet sağlayıcı tarafından yaptırılan sigorta anlamına gelmektedir.

Madde 24

Düzenlemeye tabi meslekler tarafından gerçekleştirilen ticari iletişim

Üye Devletler, düzenlemeye tabi meslekler tarafından gerçekleştirilecek ticari iletişim üzerindeki bütün topyekun kısıtlamaları kaldıracaktır.

2. Üye Devletler, her bir mesleğin özel doğasıyla tutarlı olacak şekilde, düzenlemeye tabi mesleklerce gerçekleştirilecek ticari iletişimin mesleki kurallara, ve bilhassa mesleğin bağımsızlığı ve saygınlığıyla ve bunun yanı sıra mesleki gizlilikle ilgili Birlik kanunlarına uygun olmasını sağlayacaktır. Ticari iletişim hakkındaki mesleki kurallar ayırım gözetmeyecek, kamu menfaati hususunda mantıkla doğrulanabilecek ve orantılı olacaktır.

Madde 25

Disiplinler arası faaliyetler

Üye Devletler, hizmet sağlayıcıların, bunları sadece belirtilmiş özel bir faaliyeti gerçekleştirmeye zorlayan veya farklı faaliyetlerin birlikte veya ortaklık halinde gerçekleştirilmesini kısıtlayan gerekliliklere tabi kılınmamış olmalarını sağlayacaktır.

Bununla birlikte, aşağıdaki hizmet sağlayıcılar bu türden gerekliliklere tabi tutulabilecektir:

Bu durumun her bir mesleğin özel doğası uyarınca farklılık gösteren mesleki etik ve davranış kurallarına uyumun temin edilmesi bakımından haklı ve bunların bağımsızlığını ve tarafsızlığını temin etmekte gerekli olduğu ölçüde, düzenlenmiş meslekler;

Bu durumun, bağımsızlıklarının ve tarafsızlıklarının sağlanması yolunda haklı olduğu ölçüde onay, akreditasyon, teknik takip, test veya deneme hizmetleri sağlayıcılar.

2. 1. fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hizmet sağlayıcılar arasında disiplinler arası faaliyetlerin yetkilendirildiği durumlarda, Üye Devletler aşağıdakileri sağlayacaktır:

belli faaliyetler arasındaki menfaat çatışmalarının ve uyumsuzlukların önlenmesi;

belli faaliyetler için gerekli olan bağımsızlık ve tarafsızlığın garanti altına alınmış olması;

farklı faaliyetler için mesleki etik ve davranışı düzenleyen kuralların, özellikle mesleki gizliliğe ilişkin konularda birbiriyle uyumlu olması.

Madde 39(1)'de belirtilen raporda Üye Devletler hangi hizmet sağlayıcıların bu Maddenin 1. fıkrasında belirtilen gerekliliklere tabi olduğunu, bu gerekliliklerin içeriğini ve bu gerekliliklerin haklı olduğuna karar vermiş olmalarına neden olan sebepleri belirteceklerdir.

Madde 26

Hizmet kalitesi politikası

Komisyona işbirliği halinde Üye Devletler, bilhassa aşağıdaki yöntemlerden birinin kullanılmasıyla, hizmet sağlayıcıların hizmet kalitesinin temin edilmesi amacıyla gönüllü faaliyetlerde bulunmasını teşvik etmek yönünde ek önlemler alacaktır:

faaliyetlerinin bağımsız veya akredite edilmiş kurumlarca onaylanması veya değerlendirilmesi;

kendi kalite belgelerini hazırlamak veya Birlik düzeyinde mesleki kurumlar tarafından hazırlanan kalite belgeleri veya etiketlerine katılmak.

Üye Devletler, hizmet sağlayıcıların ve alıcıların belli etiketlerin anlamları, etiketlerin ve hizmetlere ilişkin diğer kalite işaretlerinin uygulama kriterleri hakkındaki bilgilere kolaylıkla erişebilmelerini sağlayacaktır.

Komisyona işbirliği halinde Üye Devletler, bölgelerindeki mesleki kuruluşlarını ve bunların yanı sıra ticaret odalarını, meslek birliklerini ve tüketici birliklerini, bilhassa hizmet sağlayıcıların yeterliliğinin değerlendirilmesini kolaylaştırmak suretiyle hizmet kalitesini artırmak amacıyla Birlik düzeyinde işbirliğinde bulunmaya teşvik etme yönünde ek önlemler alacaktır.

Komisyona işbirliği halinde Üye devletler, hizmet kalitesi ve kusurlarıyla ilgili olarak başta tüketici birlikleri tarafından bağımsız değerlendirmelerin gelişimini ve özellikle de Birlik düzeyinde karşılaştırmalı denemelerin veya testlerin geliştirilmesini ve sonuçların iletimini teşvik etme yönünde ek önlemler alacaktır.

Komisyona işbirliği halinde Üye Devletler, farklı Üye Devletlerdeki hizmet sağlayıcılarca tedarik edilen hizmetlerin uyumluluğunun, alıcının bilgilendirilmesinin ve hizmette kalitenin sağlanması amacıyla gönüllü Avrupa standartlarının geliştirilmesini teşvik edecektir.

Madde 27

İhtilafların çözümü

Üye Devletler hizmet sağlayıcıların, başka bir Üye Devlette ikamet edenler de dahil alıcıların sağlanan hizmet hakkında şikayette veya bilgi talebinde bulunabilecekleri, başta posta adresi, faks numarası veya e-mail adresi ve telefon numarası olmak üzere iletişim bilgileri tedarik etmelerini sağlamaya yönelik genel önlemler alacaktır. İlgili adresin genel iletişim adresleri olmaması halinde hizmet sağlayıcılar yasal adreslerini de belirteceklerdir.

Üye Devletler hizmet sağlayıcıların birinci alt-paragrafta belirtilen şikayetlere en kısa sürede yanıt vermelerini ve tatminkar bir çözüm bulma yönünde ellerinden gelen çabayı göstermelerini sağlayacak genel önlemler alacaktır.

Üye Devletler hizmet sağlayıcıların bu Direktifte belirtilen bilgi sağlamayla ilgili yükümlülüklerine uydıklarını ve bu bilgilerin doğru olduğunu göstermeye zorunlu olmasını sağlama yönünde genel önlemler alacaktır.

Hukuki bir karara uygunluk için mali bir teminatın gerektiği hallerde Üye Devletler başka bir Üye Devlette kurulu bir kredi kuruluşuna veya sigortacıya yatırılmış eşdeğer teminatları tanıyacaklardır. Bu türden kredi kuruluşları Üye Devlet dahilinde Direktif 2006/48/AB uyarınca, ve bu türden sigortacılar, hayat sigortası dışında doğrudan sigorta işiyle iştiğal konulu kanunların, yönetmeliklerin ve idari hükümlerin koordinasyonu hakkında 24 Temmuz 1973 tarihli Birinci Konsey Direktifi 73/239/AET ⁽¹⁾ ve Avrupa Parlamentosunun ve Konseyinin hayat sigortasıyla ilgili 5 Kasım 2002 tarihli Direktifi 2002/83/AB ⁽²⁾ uyarınca uygun olduğu şekilde yetkilendirilmelidir.

Üye Devletler, adli olmayan ihtilaf çözüm yollarına başvuru sağlayan davranış kurallarına tabi olan veya bu tür bir meslek birliğine veya mesleki kuruluşu üye olan hizmet sağlayıcıların alıcıyı bu konuda bilgilendirmelerini ve bu durumu hizmetlerini sunan her türlü belgede ayrıntılı olarak belirterek bu türden bir mekanizmanın kullanımının özellikleri ve buna ilişkin şartlar hakkında ayrıntılı bilgiye ne şekilde ulaşılabileceğini anlatmalarını sağlayacak genel önlemler alacaktır.

BÖLÜM VI

İDARİ İŞBİRLİĞİ

Madde 28

Karşılıklı yardım – genel yükümlülükler

Üye Devletler, hizmet sağlayıcıların ve bunların sağladıkları hizmetlerin denetimi hususunda yardımlaşmada bulunacaklar, birbirleriyle etkili bir işbirliği yönünde önlemler alacaklardır.

Bu Bölümün amaçları doğrultusunda Üye Devletler, iletişim bilgilerini diğer Üye Devletlere ve Komisyona iletecekleri bir veya daha fazla irtibat noktası belirleyeceklerdir. Komisyon iletişim noktalarının bir listesini yayımlayacak ve düzenli olarak güncelleyecektir.

Bu Bölüm uyarınca bilgi talepleri ve herhangi bir kontrol, denetim ve soruşturma gerçekleştirilmesi talepleri, bilhassa bu talebin nedeni belirtilerek usulüne uygun şekilde başlatılacaktır. Alıp verilecek bilgi ancak talep edildiği konuyla ilgili olarak kullanılacaktır.

Başka bir Üye Devletin yetkili mercilerinden yardım talebi alınması durumunda Üye Devletler kendi bölgelerinde kurulu hizmet sağlayıcıların kendi yetkili mercilerine, faaliyetlerinin ulusal kanunlarına uygun olarak denetiminde gerekli her türlü bilgiyi tedarik etmelerini sağlayacaklardır.

Bir bilgi talebinin karşılanması veya kontrollerin, denetimlerin veya soruşturmanın gerçekleştirilmesinde karşılaşılabilecek herhangi bir güçlük durumunda ilgili Üye Devlet talepte bulunan Üye Devleti bu durumdan, çözüm bulmaya istekli olarak haberdar edecektir.

Üye Devletler diğer Üye Devletler veya Komisyon tarafından talep edilen bilgileri elektronik araçlarla ve mümkün olan en kısa sürede sağlayacaklardır.

Üye Devletler, hizmet sağlayıcıların girildiği ve bölgelerindeki yetkili mercilerin inceleyebileceği sicillerin aynı şartlara tabi olmak kaydıyla diğer Üye Devletlerdeki yetkili mercilerce incelenebilmesini sağlayacaklardır.

Üye Devletler, diğer Üye Devletlerin yardımlaşma yükümlülüklerini yerine getirmedikleri durumları Komisyona bildireceklerdir. Gerekli olduğu durumlarda Komisyon, ilgili Üye Devletlerin yardımlaşma yükümlülüklerine uymalarını sağlamak amacıyla, Sözleşmenin 226. Maddesinde belirtilen takibat da dahil olmak üzere uygun önlemleri alacaktır. Komisyon Üye Devletleri yardımlaşma hükmünün işleyişi konusunda düzenli olarak bilgilendirecektir.

Madde 29

Yardımlaşma – kuruluşun bağlı olduğu Üye Devletin genel yükümlülükleri

Başka bir Üye Devlette hizmet sunan hizmet sağlayıcıların kurulu bulunduğu Üye Devlet, başka bir Üye Devletçe talep edilmesi durumunda bölgesinde kurulmuş bulunan hizmet sağlayıcılar hakkında bilgi sağlayacaktır ve buna bilhassa bir hizmet sağlayıcının bölgesinde kurulu bulunduğu ve bilgileri dahilinde faaliyetlerini yasadışı yollarla gerçekleştirmediğinin teyidi de dahil olacaktır.

Kuruluş Üye Devleti diğer bir Üye Devlet tarafından talep edilen kontrolleri, denetimleri ve soruşturmaları gerçekleştirecek ve ilgili Üye Devleti bunların sonuçlarından ve duruma göre alınan önlemlerden haberdar edecektir. Bunu yaparken yetkili merciler Üye Devletlerinde kendilerine verilen yetkilerin izin verdiği ölçüde hareket edeceklerdir. Yetkili merciler, bir diğer Üye Devletçe yapılan talebi yerine getirmek amacıyla her bir ayrı vakada alınması gereken en uygun önlemlere karar verebileceklerdir.

Kendi bölgesinde kurulmuş bulunup başka Üye Devletlerde faaliyet yürütmekte olan hizmet sağlayıcıların insanların sağlık veya emniyetine veya çevreye zarar verebilecek davranışlarından veya belirli faaliyetlerinden haberdar olması durumunda kuruluşun bulunduğu Üye Devlet bütün diğer Üye Devletleri ve Komisyonu en kısa süre içinde bu durumdan haberdar edecektir.

Madde 30

Hizmet Sağlayıcının başka bir Üye Devlete geçici dolaşımı halinde, Üye Devletin kuruluşu denetlemesi

Madde 31(1) kapsamına girmeyen vakalara ilişkin olarak, kuruluşun bulunduğu Üye Devlet, kuruluşun kendi gereklilikleriyle uyumluluğunun, hizmet sağlayıcının kuruluş yerindeki denetim önlemleri başta olmak üzere, kendi ulusal kanunlarında öngörülen denetim yetkisiyle denetlenmesini temin edecektir.

Kuruluşun bulunduğu Üye Devlet, hizmetin başka bir Üye Devlette verilmesi veya başka bir Üye Devlette zarara neden olması gerekçeleriyle, kendi bölgesinde denetimsel veya yaptırımsal önlemler almaktan men edilemez.

1. paragrafta belirtilen yükümlülük, kuruluşun bulunduğu Üye Devlete, hizmetin verildiği Üye Devlet bölgesinde kontrol ve denetimler yapma sorumluluğu yüklemesiz. Bu kontrol ve denetimler, Madde 31 uyarınca, kuruluşun bulunduğu Üye Devletin makamlarının talebi üzerine hizmet sağlayıcının geçici olarak faaliyet yürüttüğü Üye Devlet makamları tarafından yürütülür.

*Madde 31***Hizmet sağlayıcının geçici dolaşımı halinde, hizmetin sağlandığı Üye Devlet tarafından yapılan denetim**

Madde 16 ve 17 uyarınca öngörülen ulusal gerekliliklere ilişkin olarak, hizmetin verildiği Üye Devlet, hizmet sağlayıcının kendi bölgesindeki faaliyetinin denetiminden sorumlu olacaktır. Topluluk kanunları uyarınca, hizmetin verildiği Üye Devlet:

Hizmet sağlayıcının, faaliyete erişim ve faaliyeti icrasına ilişkin gerekliliklere uymasını sağlamak için gerekli tüm önlemleri alacaktır;

Verilen hizmetin denetlenmesi için gerekli kontrol, teftiş ve soruşturmaları yürütecektir.

1. paragrafta belirtilenler dışındaki gerekliliklere ilişkin olarak, bir hizmet sağlayıcının orada yerleşmeden hizmet sağlamak amacıyla geçici olarak başka bir Üye Devlete geçmesi halinde, o Üye devletin yetkili makamları 3. ve 4 paragraf uyarınca hizmet sağlayıcının denetimine katılacaklardır.

Kuruluşun bulunduğu Üye Devletin talebi üzerine, hizmetin verildiği üye Devletin yetkili makamları, kuruluşun bulunduğu Üye Devlet tarafından etkin bir denetimin yapılmasını temin etmek için gerekli her türlü kontrol, denetim ve araştırmayı yürüteceklerdir. Bunu yaparken, yetkili makamlar, kendi Üye Devletlerinde kendilerine verilen yetkilerin sınırını aşmayacaklardır. Yetkili makamlar, kuruluşun bulunduğu Üye Devletin talebini karşılamak için, her bir vakada alınması gereken uygun önlemlerin neler olacağına karar verebilirler.

Kendi inisiyatifleriyle, hizmetin verildiği Üye Devletin yetkili makamları yerinde kontroller, denetimler veya araştırmalar yapabilirler; ancak bu araştırma, denetim ve kontroller ayrımcı olmamalıdır, hizmet sağlayıcının başka bir Üye Devlette yerleşik bulunduğu bilgi ile ilgilenmemelidir ve orantısız olmalıdır.

*Madde 32***Uyarı mekanizması**

Bir Üye Devletin, başka Üye Devletlerin bölgesinde veya kendi bölgesinde insan veya çevre sağlığı ve güvenliğine ciddi zarar verebilecek bir hizmet faaliyetine ilişkin ciddi spesifik durum veya koşullardan haberdar olması halinde, Üye Devlet kuruluşun bulunduğu Üye Devleti, ilgili diğer Üye Devletleri ve Komisyonu en kısa sürede bu durum hakkında bilgilendirecektir.

Komisyon, 1. paragrafı uygulamak için Üye Ülkelerin makamlarını kapsayan bir Avrupa ağını oluşturacak ve bunların operasyonlarında yer alacaktır.

Komisyon, Madde 40(2) ile belirtilen prosedüre göre, bu Maddede paragraf 2 ile belirtilen ağın yönetimine ilişkin detaylı kurallar benimseyecek ve bunları düzenli olarak güncelleyecektir.

*Madde 33***Hizmet sağlayıcıların itibarına ilişkin bilgiler**

Üye Devletler, başka bir Üye Devletin yetkili bir makamının talebi üzerine ve kendi kanunlarına uygun şekilde, hizmet sağlayıcının yetkinlik veya mesleki güvenilirliği ile doğrudan ilgili olan ve kendi yetkili makamlarınca hizmet sağlayıcıya karşı alınan her türlü sahteciliği içeren iflas veya aciz ile ilişkili her türlü disiplin veya idari dava veya cezai

yaptırım ve kararlar hakkında bilgi vereceklerdir. Bu bilgiyi veren Üye Devlet hizmet sağlayıcıyı da bundan haberdar edecektir. Birinci alt paragraf uyarınca yapılan bir talep, özellikle de bilgi talebi nedenlerine ilişkin ise, tam olarak kanıtlanmış olmalıdır.

1. paragrafta belirtilen yaptırım ve davalar sadece nihai bir karara varılırsa iletilecektir. 1. paragrafta belirtilen diğer uygulanabilir kararlara ilişkin olarak, bilgiyi veren Üye Devlet belli bir kararın nihai olup olmadığını veya bu konuyla ilgili temyize başvurulup başvurulmadığını da belirtecektir. Bu gibi bir durumda, söz konusu Üye Devlet, temyizli kararın hangi tarihte açıklanacağına dair bir bilgi de vermelidir.

Ayrıca, bu Üye Devlet, hizmet sağlayıcının suçlu bulunduğu veya cezalandırıldığı ulusal kanunun koşullarını da açıklayacaktır.

1. ve 2. paragrafların uygulaması, mesleki kurumlar da dahil olmak üzere, ilgili Üye Devletlerde suçlu bulunan veya cezalandırılan kişilere verilen haklarla birlikte kişisel verinin sağlanması kurallarına uygun olmalıdır.

Madde 34

Ek Önlemler

Komisyon, Üye Devletlerle işbirliği içinde, mevcut bilgi sistemlerini göz önüne alarak, Üye Devletler arasında bilgi alışverişi yapılması için bir elektronik sistem kuracaktır.

Üye Devletler, Komisyonun yardımıyla, dil ve bilgisayar eğitimi de dahil, bu tür resmi görevlilerin eğitimi ve karşılıklı yardımlaşmanın uygulanmasından sorumlu görevlilerin değiş tokuşunu kolaylaştırmak için ek önlemler alacaktır.

Komisyon, ilgili eğitim ve görevli değiş tokuşunu organize etmek için, çok-yıllı bir program kurulması ihtiyacını değerlendirecektir.

Madde 35

Durum bazında istisnalar karşısında karşılıklı yardımlaşma

Bir Üye Devletin 18. Madde uyarınca bir önlem almayı düşünmesi halinde, bu Maddede 2. ila 6. paragraf arasında belirtilen prosedür, cezai araştırma çerçevesinde yürütülen ön dava ve muameleler de dahil, mahkeme muamelelerine bakılmaksızın uygulanacaktır.

1. paragrafta belirtilen Üye devlet, kuruluşun bulunduğu Üye Devletten, hizmet sağlayıcıya ilişkin önlemler almasını ve vakanın koşulları ile söz konusu hizmetle ilgili tüm alakalı bilgileri de tedarik etmesini isteyecektir.

Kuruluşun bulunduğu Üye Devlet mümkün olan en kısa sürede hizmet sağlayıcının faaliyetlerinin yasal olup olmadığını kontrol edecek ve talebin altında yatan gerçekleri teyit edecektir. Yine mümkün olan en kısa sürede talep sahibi Üye Devleti haberdar edecek ve alınan önlemleri ve bu önlemlerin neden alındığını bildirecektir.

2. paragraf ikinci alt paragrafı ile belirtilen kuruluşun bulunduğu Üye Devlet tarafından yapılan bildirimden sonra, talep sahibi Üye Devlet Komisyonu ve kuruluşun bulunduğu Üye Devleti alacağı önlemler konusunda bilgilendirecek ve aşağıdakileri bildirecektir:

Kuruluşun bulunduğu Üye Devletçe alınan veya alınması gereken önlemlerin gerekçeleri;

Alınması planlanan önlemlerin Madde 18 ile belirtilen koşullara nasıl uyduğu.

Önlemler, 3. paragrafta belirtilen bildirim tarihinden on beş iş günü geçene kadar

alınmayabilir.

Paragraf 4 ile belirtilen sürenin sona ermesi üzerine talep sahibi Üye Devletin söz konusu önlemleri alma olasılığına bakılmaksızın, Komisyon en kısa sürede, bildirilen önlemlerin Topluluk kanununa uyumlu olup olmadığını inceleyecektir.

Bu önlemlerin Topluluk kanununa uymadığı kararına varırsa, Komisyon ilgili Üye Devletten, söz konusu önlemleri acilen sona erdirmesi veya önerilen önlemleri almaktan vazgeçmesini isteyen bir karar verecektir.

Acil durumlarda, bir önlem almayı planlayan bir Üye Devlet 2., 3. ve 4. paragraflardan muaf olabilir. Bu gibi durumlarda, önlemler en kısa sürede Komisyona ve kuruluşun bulunduğu Üye Devlete bildirilecek ve bu bildirim Üye Devletin neden bu işlemi bu denli acil gördüğü gerekçesini de içerecektir.

Madde 36

Önlemlerin uygulanması

Madde 40(3) ile belirtilen prosedüre göre Komisyon, Madde 28 ve 35 ile belirtilen süre kısıtlamalarını da belirterek, bu Bölümün temel olmayan öğelerini değiştirmeye yönelik uygulama önlemlerini benimseyecektir. Komisyon aynı zamanda, Madde 40(2) ile belirtilen prosedür uyarınca, bilgi sistemlerinin kendi aralarında çalışabilirliği başta olmak üzere, Üye Devletler arasında elektronik ortamda bilgi alışverişine yönelik pratik düzenlemeleri de benimseyecektir.

BÖLÜM VII

YAKINLAŞMA PROGRAMI

Madde 37

Topluluk düzeyinde etik kurallar

Üye Devletler, Komisyonla işbirliği yaparak, Topluluk kanunu uyarınca, bir hizmet sağlayıcının başka bir Üye Devlette kuruluşu veya hizmet sağlamasını kolaylaştırmaya yönelik etik ilkelerin, mesleki kuruluşlar, organizasyonlar ve birlikler başta olmak üzere, Topluluk düzeyinde oluşturulmasını teşvik için çeşitli ek önlemler alacaklardır.

Üye Devletler 1. paragrafta belirtilen etik ilkelerin Üye Devletlerin elektronik yollarla da uzaktan erişilebilir olmasını sağlayacaklardır.

Madde 38

Ek Uyumlaştırma

Komisyon, 28 Aralık 2010 tarihine kadar, aşağıdaki konularda uyumlulaştırma belgelerine yönelik tekliflerin sunulması olasılığını da değerlendirecektir:

Borçların adli yolla telafisi işlemine erişim;

Nakit ve değerli belgelerin taşınması ve özel güvenlik hizmetleri.

Madde 39

Karşılıklı değerlendirme

En geç 28 Aralık 2009 tarihine kadar, Üye Devletler Komisyona, aşağıdaki koşullarda belirtilen bilgileri içeren bir rapor sunacaklardır:

Yetkilendirme şemaları; Madde 9(2);

Değerlendirilecek gereklilikler; Madde 15(5);

Çok disiplinli faaliyetler; Madde 25(3);

Komasyon 1. paragrafta belirtilen raporları Üye Devletlere iletcek ve Üye Devletler de, raporları aldıkları tarihten itibaren altı ay içinde her bir raporla ilgili kendi gözlemlerini ibraz edeceklerdir.

Komasyon raporları ve Üye Devletlerin gözlemlerini, kendisi de gözlemler yapabilen ve madde 40(1) ile belirtilen Komiteye sunacaktır.

2. ve 3. paragraflarda belirtilen gözlemler ışığında, Komasyon en geç 28 Aralık 2010 tarihine kadar , Avrupa Parlamentosu ve Konseye bir özet rapor sunacak ve gerekirse bu raporun yanında ek inisiyatifler için teklifler de bulunacaktır.

En geç 28 Aralık 2009 tarihine kadar Üye Devletler, uygulaması Madde 16(3) ilk cümle ile Madde 16(1) üçüncü alt paragraf kapsamına giren, ulusal gereklilikler ile ilgili olarak Komisyona rapor vereceklerdir; raporda, bu gerekliliklerin uygulanmasının, Madde 16(3) birinci cümlesi ve Madde 16(1) üçüncü alt paragrafında öngörülen kriterleri nasıl karşıladıklarını da içerecektir.

Daha sonra, Üye Devletler Komisyona, yeni gereklilikler ve gereklilik değişiklikleri ile yukarıda belirtildiği gibi, bunların nedenlerini Komisyona iletacaktır.

Komasyon iletilen gereklilikleri diğer Üye Devletlere gönderecektir. Bu iletim, Üye Devletlerin söz konusu koşulları benimsemesini engellemez. Komasyon daha sonra yıllık olarak, bu Direktif bağlamında bu koşulların uygulanmasına ilişkin analiz ve yönlendirmeler sunacaktır.

Madde 40

Komite prosedürü

Komisyona bir Komite yardım edecektir.

Bu paragrafa referans yapılması halinde, 1999/468/AB sayılı Kararda, 8. madde de dikkate alınarak, Madde 5 ve 7 uygulanacaktır. 1999/468/AB sayılı Karar Madde 5(6) ile belirtilen dönem üç ay olarak kabul edilecektir.

Bu paragrafa referans yapılması halinde, 1999/468/AB sayılı Kararda, 8. madde de dikkate alınarak, Madde 5a(1) ila (4) arası ve 7. Madde koşulları uygulanacaktır.

Madde 41

İnceleme şartı

28 Aralık 2011 tarihine kadar ve bu tarihten sonra da her üç yılda bir olmak üzere, Komasyon Avrupa Parlamentosuna ve Konseye bu Direktifin uygulanmasına ilişkin kapsamlı bir rapor verecektir. Bu rapor, Madde 16(4) uyarınca özellikle Madde 16'nın uygulanmasına yönelik olacaktır. Ayrıca, bu Direktifin uygulama kapsamından hariç tutulan konularda da ek önlemlere duyulan ihtiyacı da göz önüne alacaktır. Gerekirse, hizmet İç Pazarını tamamlayıcı bir bakış açısıyla, bu Direktifin değiştirilmesi için tekliflerle de desteklenecektir.

*Madde 42***98/27/AB Direktifi Değişikliği**

Tüketici çıkarlarının korunmasına yönelik ihtarlara dair 19 Mayıs 1998 tarihli ve 98/27/AB sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi Ekine, aşağıdaki nokta eklenecektir:

'13. İç pazardaki hizmetlere ilişkin 12 Aralık 2006 tarihli ve 2006/123/AB sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi (OJ L 376, 27.12.2006, s.36)'.

*Madde 43***Kişisel verilerin korunması**

Bu Direktifin ve özellikle de denetimle ilgili koşulların uygulanması ve pratiği, 95/46/AB ve 2002/58/AB Direktifleri ile belirtilen kişisel verilerin korunması kurallarına saygı gösterir.

BÖLÜM VIII**SON KOŞULLAR***Madde 44***Aktarma**

Üye Devletler, 28 Aralık 2009 tarihinden önce, bu Direktifle uyumlaştırılması gereken kanun, yönetmelik ve idari koşullarını yürürlüğe sokacaklardır.

Üye Devletler, bu önlemlerin metinlerini Komisyona derhal sunacaklardır.

Üye Devletler bu önlemleri aldıklarında, bu önlemler ya bu Direktife bir referans içerecek veya resmi olarak yayınladıklarında onlara böyle bir referans eklenecektir. Referans yapma yöntemleri Üye Devletler tarafından belirlenecektir.

Üye Devletler Komisyona, bu Direktifin kapsadığı alanda benimsedikleri ulusal kanunun ana koşullarının metnini iletceklerdir.

*Madde 45***Yürürlüğe girme**

Bu Direktif Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

*Madde 46***Alıcılar**

Bu Direktif Üye Devletlere yöneliktir.

Strasbourg'da 12 Aralık 2006 tarihinde hazırlanmıştır.

Avrupa Parlamentosu adına

Başkan

J. Borrell Fontelles

Konsey Adına

Başkan

M. Pekkarinen

Ek 2 Mimarlık Hakkında Kanun Tasarısı (Taslak 30 Mart 2006)

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı; kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları için Anayasa'nın 135. maddesinde öngörülen yükümlülüklerin mimarlık alanında yaşama geçirilmesi; ülkedeki yapılaşma ve kentleşme sürecinde mimarlığın etkin kılınması; mimarlık sanatı ve mesleğini icra edebilmek için mesleki ehliyetlerin kazanılması; mimarların mesleki sicillerinin tutulması, sürekli mesleki gelişimlerinin ve denetimlerinin sağlanması; mesleki davranış kurallarının belirlenmesi ve bunlara uyulmasının sağlanması; mesleki hizmet alanlarının tanımlanması; mimarlığın kamu ve toplum yararına icrasının ve gelişmesinin sağlanması; mimarlık eğitiminin gelişmesinin sağlanması; toplumda ve kamu yönetiminde mimarlık kültürünün yaygınlaşması ve mimarlık mirasının korunmasını da gözeten bir mesleki ortamın ülke düzeyinde yaygınlaştırılması ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun; mimarlık hizmetlerinin topluma sunulmasında ve edinilmesinde teknik, mali, hukuki, yönetsel ve sanatsal açıdan taraf olan kamu ile özel, gerçek ve tüzel kişilerin tüm mimarlık faaliyetlerini düzenler.

Tanımlar

Madde 3-

Aday Mimar: Bu Kanunda tanımlanan mimarlık hizmetlerinin gerektirdiği mesleki eğitimi tamamlamış, meslek odasına "aday mimar" olarak kayıt olan kişi.

Mimar: Mimar olma koşullarını yerine getirerek bu Kanuna göre "mimar" unvanını alan kişi.

Mesleğe Kabul Kurulu: Bu Kanunda belirtilen mimar olma koşullarını yerine getiren aday mimarlara mimar unvanı verilmesine karar veren kurul.

Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesi: Mimarların mesleki sorumluluk yetkisi üstlenebilmelerine dair meslek kuruluşu tarafından verilen belge.

Mesleki Denetim: Meslek kuruluşunun, Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesi verdiği mimarların mesleği uygulama sürecindeki mesleği uygulama kurallarına uygun davranmalarını sağlamaya yönelik denetim işlemleri.

Meslek Kuruluşu: 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 13. maddesine göre kurulmuş TMMOB Mimarlar Odası.

Sicil: Aday mimarların ve mimarların bu yasa ve meslekle ilgili diğer yasalar uyarınca mesleki değerlendirmeye esas bilgi ve belgelerinin meslek kuruluşunun arşivinde sürekli olarak tutulan kayıtları.

Mesleki Davranış Kuralları: Aday mimarlar ve mimarların mesleki faaliyetlerini meslek onuruna yakışır ve mesleki kurallara uygun bir şekilde yürütmelerini sağlamak, birbirleriyle ve hizmet alıcılarıyla olan ilişkilerinde dürüstlüğü hakim kılmak amacıyla belirlenen kurallardır.

Mimarlık Hizmetleri ve Uygulanması

Madde 4- Mimarın ihtisasına, formasyonuna ve iştigâl konusuna göre, müellif olarak tasarlamaya, uygulamaya, kabule, imzaya yetkili ve sorumlu olduğu; her türlü mekânsal tasarım; mekânsal düzenleme; yapıyı çevre tasarlanması ve planlanması; mevcut yapılarda koruma yaşatma, yeniden düzenleme, tasarım ve bunların projelendirme, planlama, eğitim, tanıtım, yayın ve yönetim hizmetleriyle, uygulanmalarının denetimiyle ilgili mesleki hizmet alanında ulusal ve uluslar arası kabul edilmiş bütün hizmetlerdir. Bu hizmetlerin eğitim programları ve uzmanlık alanları da gözetilerek mimarlık alanlarına ilişkin tanım ve içerikleri yönetmelikle belirlenir.

Mimarlık hizmetleri gerektiren her türlü uygulamanın tasarım ve mesleki sorumluluğunun mimarlar tarafından üstlenilmesi ve ilgili tüm kurum, kuruluş ve kişilerin bu yükümlülüğe uymaları zorunludur. Mimar tarafından gerçekleştirilmeyen mimarlık hizmetleri kamuya sunulamaz, kamu adına onaylanamaz, satın alınamaz ve uygulanamaz.

Mesleki hizmetlerin yürütülmesinde, uyulması gereken kuralları meslek kuruluşu belirler. Bu kurallara uyulmasını sağlamak üzere yürütülecek mesleki denetimin usulleri yönetmelikle belirlenir.

Mesleki Yetki, Kayıt, Sicil

Madde 5- Bu Kanunun 4. maddesinde tanımlanan mimarlık hizmetleri, meslek kuruluşu tarafından sicili tutulan ve bu Kanun hükümlerine göre yetkilendirilmiş, Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesi olan mimarlar tarafından yapılır. Aday mimarlar, aynı hizmetlerde mesleki sorumluluk üstlenmeden ve Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesi bulunan mimar ya da mimarlara yardımcı olarak hizmet üretirler, mimar unvanı kullanamazlar.

Siciller sicil yönetmeliğinde belirlenen esaslara göre tutulur.

Mimarlık hizmetlerini kabul eden ve onaylayan tüm kurum ve kuruluşlar, meslek kuruluşunun denetlemediği mimarlık hizmetlerini kabul edemez ve onaylayamazlar.

Mesleğe Kabul Kurulu

Madde 6- Mesleğe Kabul Kurulu, bu Kanundaki koşulları yerine getirmiş aday mimarlara mimar unvanının verilmesi için gerekli incelemeleri yapmak ve karar üretmek üzere meslek kuruluşunca üyeleri arasından oluşturulur. Mesleğe Kabul Kurulunun tüm üyeleri en az 15 yıl mesleki deneyime sahip olmak üzere; mimarlar arasından 4 asıl ve 4 yedek, akademik unvana sahip mesleki eğitimde görev yapan mimarlardan 3 asıl ve 3 yedek, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda mesleki sorumluluk üstlenmiş mimarlardan birer kişi olmak üzere meslek kuruluşunca iki yılda bir seçilen 2 asıl 2 yedek, olmak üzere 9 asıl 9 yedek üyeden oluşur.

Mesleğe Kabul Kurulunun kurumsal yapısı ve fonksiyonları, çalışma biçimleri, yetki ve sorumlulukları, üyelerinin seçim esasları yönetmelikle belirlenir.

Mimarlık Yetkisi ve Unvanların Kullanımı

Madde 7- Aday mimara mimar unvanı verilebilmesi için;

- Meslek kuruluşuna "aday mimar" sıfatıyla üyelik kaydını yaptırmış olmak
- Meslek kuruluşunca kabul edilmiş, mimarlık hizmeti verilen özel ya da kamu kurum ve kuruluşlarında bir yıl süre ile mesleki bilgi ve deneyimini geliştirici çalışmalarda bulunmak, bu çalışmasıyla ilgili çalışılan kurumdan olumlu değerlendirme raporu ve belge almış olmak

ve Sürekli Mesleki Gelişim Merkezinin eğitimlerine katılmış olmak,
gerekir.

Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi

Madde 8- Aday mimarlara ve mimarlara, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ve toplumsal gereksinimler çerçevesinde mesleki formasyonlarını sürekli geliştirmelerini sağlamak amacıyla eğitim üzere kurulacak Sürekli Mesleki Gelişim Merkezinin yapılanması, görev ve etkinlikleri, çalışma biçimleri ile bu çerçevede verilecek eğitimin kapsamı, programlanması, süresi yönetmelikle belirlenir.

Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesi

Madde 9- Mesleki sorumluluk yetkisi kullanmak isteyen her mimar, meslek kuruluşuna başvurarak Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesi almak zorundadır.

Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesi meslek kuruluşunca verilir.

Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesi alınarak üstlenilen mesleki sorumluluk ve yetkilerin sürdürülmesi için uyulacak kurallar ile belgenin verilmesi, geçersiz olması ve yenilenmesi ile ilgili koşullar yönetmelikle belirlenir.

Kamu Görevlerinde Mimarlık

Madde 10- Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu adına mimarlık alanında denetleyici yetki kullanan kurum ve kuruluşlar, görev alanlarında yetki ve sorumluluk üstlenecek mimarları istihdam ederken, Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesine sahip olmaları koşuluna uymak zorundadırlar. Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesi olmayan aday mimarlar kamu adına mimarlık hizmetlerini denetleme, düzenleme ve onaylama sorumluluğu üstlenemezler.

Bünyesinde yetkili mimar bulunmayan kamu kurum ve kuruluşları, mimarlık hizmeti üretemez ve denetleyemez.

İşyeri Açılış İzni ve Denetimi

Madde 11- Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesi alan ve diğer yasal koşulları yerine getiren mimarlara işyeri açılış ruhsatları meslek kuruluşunca verilir. İşyerlerinin mekansal denetimi meslek kuruluşu tarafından yapılır.

Mesleki Davranış Kuralları

Madde 12- Mimarlar mesleki faaliyetlerinde meslek kuruluşunca belirlenen “Mesleki Davranış Kurallarına” uymak zorundadır. Bu kurallara uymayanlara 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu hükümleri uyarınca cezai müeyyide uygulanır. “Mesleki Davranış Kuralları”nın belirlenmesi ile ilgili esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.

Madde 13- Meslek kuruluşu 6235 sayılı Kanun ile bu kanunda öngörülen görevlerini yerine getirmek amacıyla her düzeydeki eğitim öğretim kurumlarıyla, kamu tüzel kişileriyle, kamu kurum ve kuruluşlarıyla, gerçek ve özel hukuk tüzel kişileriyle ortak çalışmalar yürütebilir, geçici veya sürekli alt birimler oluşturabilir ve kendi bütçe olanaklarıyla bu çalışmaların gerektirdiği giderlere katkıda bulunabilir.

Madde 14- Mimarlıkla ilgili diğer kanunlarda yer alan bu Kanuna aykırı hükümler uygulanmaz.

Madde 15- 17.06.1938 tarih ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun’a

aşağıdaki ek madde eklenmiştir:

“Ek Madde 1- Bu Kanunda yer alan mimar unvanı kazanılması ve kullanılması ile ilgili koşullara ek olarak “Mimarlık Hakkında Kanun” da yer alan koşullar da aranır. “

Madde 16- 03.05.1985 tarih ve 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 22 nci maddesinin 1 inci fıkrasının ikinci cümlesi

Madde 17- 03.05.1985 tarih ve 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 38 inci maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkralarına “mimarlar” ibaresinden önce gelmek üzere “Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesine sahip olan” ibaresi eklenmiştir.

Madde 18- 5.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nun 42 nci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Bu Kanunun 3 üncü maddesinde eser sayılan mimarlık projeleri ile 4 üncü maddesinde sayılan mimarlık eserlerinin sahiplerinin ortak çıkarlarını korumak ve bu Kanun ile tanınmış hakların idaresini ve takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve hak sahiplerine dağıtımını sağlamak şeklinde meslek birliklerine tanınmış olan yetkiler; sadece 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu’na göre kurulmuş TMMOB Mimarlar Odası tarafından kullanılabilir. “

Madde 19- 29.06.2001 tarih ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun’a aşağıdaki ek madde eklenmiştir:

“Ek Madde 1- Yapı Denetim Kuruluşu ortağı mimarlar ile denetçi mimarların “Mimarlık Hakkında Kanun” hükümlerine göre Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesine sahip olması gerekir.”

Geçici Madde 1- Bu Kanun gereğince düzenlenecek aşağıda yer alan yönetmelikler Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde meslek kuruluşu tarafından çıkarılır:

- a) Mesleğe Kabul Kurulu, Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi ve Mesleki Sorumluluk Yetki Belgesi Yönetmeliği
- b) Mimarlık Akreditasyon Kurulu Yönetmeliği
- c) Mesleki Davranış Kuralları Yönetmeliği
- d) Mimarlık Hizmetlerini Uygulama ve Mesleki Denetim Yönetmeliği
- e) Mimarlık Hizmetleri Alanları, Uzmanlık Alanları Yönetmeliği
- f) Oda Onur Kurulu ve Disiplin Uygulamaları Yönetmeliği
- g) Sicil Yönetmeliği
- h) Oda Mali İşler Yönetmeliği

Geçici Madde 2- Bu Kanunun aday mimarlık ve mimar unvanının verilmesi ile ilgili hükümleri Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mesleki eğitimi görmekte ve tamamlamış olanlar hakkında uygulanmaz.

Yürürlük

Madde 20- Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme - Madde 21- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek 3 Mesleki Yeterliklerin Düzenlenmesi Ve Tanınması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, ülkemizde belirli mesleklerde o mesleğin edinilmesi ve icrası için sahip olunması gereken mesleki yeterlikleri düzenlemek ve düzenlemeye tabi mesleklerde Avrupa Birliği üyesi ülkelerde kazanılmış mesleki yeterlikleri tanımak için aranacak şartları ve düzenlemeye tabi mesleklerde yabancıların mesleklerini ülkemizde icra edebilmesi için mesleki yeterliklere ilişkin gerekli düzenlemeleri ortaya koymaktır.

Kapsam

Madde 2-

a) Bu Kanun, ülkemizde belirli mesleklerin edinilmesi ve icrası için gereken mesleki yeterliklere sahip olunması ve düzenlemeye tabi bir meslek ile ilgili mesleki yeterlikleri Avrupa Birliği üyesi Ülkelerden birinde edinmiş Avrupa Birliği üyesi ülkelerin vatandaşlarının mesleklerini, ülkemizde kendi işyerinde veya başkasının yanında çalışarak icra edebilmesi için gerekli esas ve usulleri kapsar.

b) Mesleki yeterliklerini üye devletlerde edinmemiş olan kişilerin düzenlemeye tabi bir mesleki faaliyeti icra etmeye yönelik taleplerinde ülkemizin bu konulardaki diğer düzenlemeleri de dikkate alınarak izin verilebilir. Üçüncü Kısım Üçüncü Bölümde yer alan meslekler söz konusu olduğunda izin verilebilmesi için adı geçen bölümde belirtilen asgari eğitim şartları aranır.

Tanımlar

Madde 3-

a)Bu Kanun kapsamında,

1) Düzenlemeye tabi meslek: Mesleğin edinilmesi, icrası veya sürdürülebilmesi için gereken mesleki yeterliklerin hukuki bir düzenlemeye tabi olduğu bir mesleki faaliyet veya bir mesleki faaliyetler grubunu,

2) Mesleki yeterlik : Resmi eğitim belgesi,mesleki beceri belgesi ve/ veya mesleki tecrübe esas alınmak suretiyle belgelenen yeterliği ,

3) Resmi yeterlik belgesi : Diploma, sertifika veya resmi bir makam tarafından verilen ve esas itibariyle alınan mesleki eğitimin başarı ile tamamlandığını gösteren diğer belgeleri,

4) Üye Devlet : Avrupa Birliği üyesi devleti,

5) Komisyon : Avrupa Komisyonunu

İfade eder.

b) Avrupa Birliği üyesi ülkelerin Ek I de verilen meslek kuruluşlarının üyeleri tarafından icra edilen bir meslek düzenlemeye tabi bir meslek olarak kabul edilir.

c) Avrupa Birliği üyesi ÷lke vatandaşlarının, üye devletler dışındaki bir ÷lkeden almış oldukları resmi eğitim belgesi , belge sahibinin bu belgeyi tanıyan bir Avrupa Birliği üyesi ÷lkede resmen üç yıl çalıştığını ispatlaması durumunda “ resmi yeterlik belgesi “ olarak kabul edilir.

Genel hak ve yükümlölükler

Madde 4-

a) Üye devlette tanınmış mesleki yeterliliğın ÷lkemizde tanınması halinde belge sahibi mesleğini icra ederken Türk vatandaşları ile aynı hak ve yükümlölüklere sahip olur.

b) Başvuru sahibi, sadece, kendi ÷lkesinde yeterlik aldığı ve içerdiği faaliyetlerin ÷lkemizdeki ile benzer olduğu mesleği ÷lkemizde icra edebilir.

c) Başvuru sahibinin kendi ÷lkesinde almış olduğu resmi yeterlik belgesinin , ÷lkemizde daha geniş bir faaliyet alanı içeren bir mesleğın sadece belirli bir faaliyetine karşılık gelmesi ve aradaki farkın 14 üncü madde de belirtilen telafi edici bir önlemlle kapatılamaması halinde , başvuru sahibinin yeterliğının tanınması belirtilen faaliyet alanı ile sınırlı olur.

İKİNCİ KISIM

Hizmet Sunumu

Hizmet Sunumunun Genel Prensipleri

Madde 5-

a) Bir üye devlet vatandaşı meslek sahibinin mesleğini, bir yıl içinde toplam onaltı haftadan fazla olmayacak bir süre için , asıl iş yerinin kurulu olduğu üye devletten başka bir üye devlette icra etmesi bu Kanun kapsamında “ Hizmet Sunumu” olarak kabul edilir.

Birinci fıkrada belirtilen sürenin kullandırılmasında, her talep kendi içinde , hizmetin verilme süresi, sıklığı, düzenliliği ve devamlılığı yönüyle incelenir.

b) Hizmet sunumu taleplerinde,

1) Düzenlemeye tabi bir mesleği icra etmek isteyen üye devlet vatandaşı bir hizmet sunucunun, bir üye devlette aynı mesleki faaliyette bulunmak maksadıyla, o devletin kanunlarına göre kurulmuş bir iş yerine sahip olması,

2) Hizmet sunucunun mesleğının ÷lkesinde belirli bir mevzuatla düzenlenmemiş olması durumunda ise üye devlet vatandaşı hizmet sunucunun iş yerinin kurulu olduğu üye devlette o mesleği en az iki yıl icra etmiş olması,

halinde mesleki yeterlik kuralları aranmaz.

c) Hizmet sunucu hizmetini ancak, yerleşik olduğu ÷lkede bu meslek için kullanılan “unvan” altında icra eder. ÷lkemizde mesleğın icrası için aranan mesleki yeterlikler ile karışıklığa neden olunmaması için mesleki unvan , hizmet sunucunun iş yerinin kurulu olduğu üye devletin resmi lisanında kullanılabilir.

Muafiyetler

Madde 6- 5 inci maddenin (b) bendi uyarınca, işyeri başka bir üye devlette kurulu bulunan bir

hizmet sunucu, ülkemizdeki meslek sahiplerinden istenilen,

a) Bir meslek kuruluşu tarafından yetkilendirme , böyle bir kuruluşa kayıt yaptıрма veya üye olma,

b) Sigortalı bir kişinin yararına olan haklardan faydalanmak üzere bir sosyal güvenlik kurumuna kayıt yaptıрма,

yükümlülüklerinden muaf tutulur. Ancak, hizmet sunucu, (b) bendinde belirtilen kurumu ya önceden ya da durumu acilse sonradan, yürütmüş olduğu hizmetler konusunda bilgilendirir.

İrtibat Noktasının bilgilendirilmesi

Madde 7- Hizmet sunucu, yerleşik olduğu devletin dışında bir devlette hizmet vereceği zaman yerleşik olduğu ülkedeki irtibat noktasını önceden bilgilendirir. Acil durumlarda irtibat noktası hizmet sunumunun ertesinde mümkün olan en kısa zamanda bilgilendirilir.

İdari İşbirliği

Madde 8- Ülkemizdeki yetkili kuruluş, hizmet sunucunun milliyeti ve yerleşik olduğu devlette mesleki faaliyetleri kanunen yerine getirip getirmediği konusundaki belgeleri , hizmet sunucunun yerleşik olduğu devletteki yetkili kuruluştan isteyebilir. Yetkili kuruluşlar karşılıklı işbirliği çerçevesinde bu belgeleri sağlamakla mükelleftirler.

Ayrıca, 5 inci maddenin (b) bendinin 2 inci alt bendinde yer alan durumlarda ülkemizdeki yetkili kuruluş, hizmet sunucunun iş yerinin kurulu olduğu devletteki irtibat noktasından hizmet sunucunun söz konusu hizmeti o ülkede en az iki yıl yaptığına dair belgeyi isteyebilir.

Hizmet alıcının bilgilendirilmesi

Madde 9- İlgili diğer mevzuatta öngörülen bilgilendirme işlemlerine ek olarak, hizmet sunucu, hizmet alıcıya ,

a) Ticaret siciline veya başka bir kamusal sicile kayıtlı ise , kayıtlı olduğu ticaret sicili, sicil numarası veya o kaydın içerdiği kimliğe eşdeğer bilgileri,

b) Mesleki faaliyetin icrası , iş yerinin kurulu olduğu ülkede bir izin gerektiriyorsa bu izin belgesini veren makamın adı ve adresini,

c) Kayıtlı olduğu mesleki kuruluş veya benzeri kuruluşu,

d) Mesleki yeterlik ve mesleki yeterliğin verildiği devleti,

e) İş yerinin kurulu olduğu devletteki mesleki kurallar ve bu kuralları yerine getirme yollarını,

f) Katma değer vergisine tabi bir faaliyette bulunuyorsa vergi numarasını

bildirmekle yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Kendi Adına İş Kurma veya Bir İş Yerinde Çalışma Özgürlüğünün

Genel Prensipleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Eğitim Belgelerinin Tanınması İçin Genel Sistem

Kapsam

Madde 10- Bu bölüm, bu Kısımın İkinci ve Üçüncü Bölümlerinin kapsamadığı tüm mesleklere ve başvuran kişinin o bölümlerde istenen şartları taşımadığı tüm durumlarda uygulanır.

Yeterlik Düzeyi

Madde 11-

a) 13 üncü maddenin uygulanabilmesi için aşağıda yer alan beş mesleki yeterlik düzeyi kabul edilmiştir. Buna göre:

1) Düzey 1- Mesleki Beceri Belgesi,

2) Düzey 2- Sertifika,

3) Düzey 3- Kısa süreli bir eğitim programının başarı ile tamamlandığını gösteren diploma,

4) Düzey 4- Orta seviyede bir eğitim programının başarı ile tamamlandığını gösteren diploma,

5) Düzey 5- Yüksek seviyede bir eğitim programının başarı ile tamamlandığını gösteren diploma

olarak belirlenmiştir.

b) Düzey 1-

Temel eğitimi veya orta öğrenimi tamamlamış kişilere yetkili bir kurum tarafından düzenlenen çok kısa bir eğitim kursu sonucu verilen mesleki beceri belgesi , önceden eğitim verilmeden yapılan özel bir sınav veya tam gün esasına dayalı kesintisiz üç yıl süreyle yada daha önceki on yıl içinde toplam üç yıl süreyle mesleğin icra edilmesine karşılık gelir.

c) Düzey 2-

Bu düzey, orta öğretim seviyesinde, mesleki bir kurs ile desteklenmiş mesleki veya genel nitelikli eğitim programlarına karşılıktır.

d) Düzey 3-

Orta öğretim sonrası, bir yıldan çok üç yıldan az süreli eğitim programlarına karşılıktır.

1) Eğitim alan kişiyi belirli sorumluluk ve görevlere hazırlamak ve mesleki standart sağlamak amacıyla özel yapıda hazırlanmış eğitim programları,

2) Belirli bir mesleğin icrasına yönelik olarak hazırlanmış,gerekli durumlarda mesleki eğitim, deneysel ve mesleki uygulama ile desteklenmiş, yapısı ve seviyesi bir mevzuat ile belirlenmiş veya bu amaçla kurulmuş yetkili bir kurumun kontrol ve onayına tabi eğitim programları bu düzeyde kabul edilir.

e) Düzey 4-

Bu düzey, en az üç yıl olmak kaydıyla, dört yıldan az süreli yüksek öğrenim veya üniversite programlarını kapsar.

Bu düzeyde eğitim, belirli bir mesleğin icrasına yönelik olarak hazırlanmış, orta öğrenim sonrası üç yıl veya orta öğrenim sonrası yarım gün esasına dayalı eğitim ile aynı süreyi tamamlatan ve istenilen mesleki eğitim, tatbikat ve mesleki uygulamayı verebilen bir üniversite veya eş değer düzeyde eğitim veren bir kurum tarafından yürütülen düzenli eğitim programlarına tekabül eder.

Mesleki eğitimin , tatbikatın veya mesleki uygulamanın seviyesi ve yapısı bir mevzuat ile düzenlenir veya bu konuda yetkili bir makamın kontrolüne ve onayına tabi tutulur..

f) Düzey 5-

Bu düzey, en az dört yıllık yüksek öğrenim seviyesindeki eğitimidir.

Bu düzeyde eğitim, belirli bir mesleğin icrasına yönelik olarak hazırlanmış, orta öğrenim sonrası en az dört yıl veya orta öğrenim sonrası yarım gün esasına dayalı eğitim ile aynı süreyi tamamlatan ve istenilen mesleki eğitim, tatbikat ve mesleki uygulamayı verebilen bir üniversite veya eş değer düzeyde eğitim veren bir kurum tarafından yürütülen düzenli eğitim programlarına tekabül eder.

Mesleki eğitimin , tatbikatın veya mesleki uygulamanın seviyesi ve yapısı bir mevzuat ile düzenlenir veya bu konuda yetkili bir makamın kontrolüne ve onayına tabi tutulur..

Tanınma Şartları

Madde 12- Bir üye devlette yetkili kurum tarafından hazırlanan ve eğitimin başarı ile tamamlanmış olduğunu gösteren belgeler, o mesleğe sahip olunması ve icrası için geçerli kabul edilir ve 11 inci madde de belirtilen eğitimleri tamamladığı anlamına gelir.

Bir üye devlette bir mesleğe sahip olunması veya mesleğin icrası için yürürlükte olan mevzuatta yer alan koşullar, ülkemiz açısından yeterli olmasa bile o üye ülkede sahip olunan mesleki yeterlik bu hükümlere göre kazanılmış hak olarak kabul edilir ve birinci fıkrada kabul edilen mesleki yeterlikler ile aynı koşullarda işlem görür.

Belgelerin Tanınması

Madde 13-

a) Bu Kanun kapsamında düzenlemeye tabi bir mesleğe sahip olunması veya mesleğin icrası için belirli mesleki yeterliklere sahip olma şartı getirilmiş ise, yetkili kurum, bu şartları yerine getiren ve bir üye devlette o mesleğe sahip olma ve mesleği icra etmek için gerekli kılınan mesleki beceri belgesi veya resmi eğitim belgesine sahip olan üye ülke vatandaşlarına ülkemizde söz konusu mesleğe sahip olma ve icra etme iznini verir.

Mesleki beceri belgesi veya resmi eğitim belgesi aşağıdaki şartlara uygun olacaktır.

- 1) Bir veya daha fazla üye devletten alınmış olacaktır,
 - 2) Bu belgeler 11 inci madde de tanımlandığı şekilde ülkemizde istenen düzeyin en azından hemen bir alt düzeyindeki mesleki yeterlik seviyesini gösterecektir.
- b) (a) bendinde tanımlandığı şekilde mesleğe sahip olma ve mesleğin icrası belirli şartları gerektiriyorsa, başvuran, o mesleği düzenlemeye tabi kılmayan başka bir üye devlette son on

yıl içinde kesintisiz iki yıl boyunca icra etmişse ve bir veya daha fazla mesleki beceri belgesi veya resmi eğitim belgesi sunabiliyorsa mesleği icra izni verilir.

Mesleki beceri belgesi veya resmi eğitim belgesi aşağıdaki şartlara uygun olacaktır.

- 1) Belgeler, söz konusu ülkede bir mevzuat ile kurulmuş yetkili bir kurum tarafından verilmiş olacaktır,
- 2) Bu belgeler 11 inci madde de tanımlandığı şekilde ülkemizde istenen düzeyin en azından hemen bir alt düzeyindeki mesleki yeterlik seviyesini gösterecektir
- 3) Belgeler, başvuranın söz konusu mesleği icra etmeye hazır olduğunu gösterecektir.

Başvuru sahibi , resmi eğitim belgesini, 11 inci maddenin (d-2) alt bendi, (e) bendi ve (f) bendine göre belgeliyorsa , bu maddenin (b) bendinde istenilen iki yıllık mesleki tecrübe koşulu aranmaz.

Telafi Edici Önlemler

Madde 14-

a) Aşağıdaki durumlarda ,

- 1) 13 üncü maddenin (a) ve (b) bentlerine göre belgelenen eğitim süresi , ülkemizde öngörülenden en az bir yıl eksik ise,
- 2) Başvuru sahibinin almış olduğu eğitimin içeriği, ülkemizde o meslek için gerekli resmi eğitim belgesinin kapsadığı konular ile önemli farklılıklar gösteriyorsa,
- 3) Ülkemizde düzenlenmiş bir meslek 4 üncü maddenin 2 inci bendi kapsamında başvuru sahibinin kendi ülkesinde karşılık gelen mesleğin içermediği bir yada daha fazla sayıda düzenlenmiş mesleki faaliyeti içeriyorsa ve bu farklılık ülkemizde istenilen özel bir eğitimi içeriyorsa ve eğitimin içeriği başvuru sahibinin mesleki beceri belgesi veya resmi eğitim belgesinin kapsadıklarından önemli ölçüde farklı ise,başvuru sahibinden azami üç yıllık bir uyum sürecini tamamlaması veya bir yetenek sınavından geçmesi talep edilir.

b) (a) bendinin uygulanmasının söz konusu olduğu durumlarda, başvuru sahibinden uyum süreci ve yetenek sınavı arasında seçim yapması istenir.

Bir mesleğe yönelik olarak, (a) bendinde belirtilen hakların kullanılmasının sakıncalı olduğu bir durum ortaya çıkarsa, Komisyon ve üye devletler bu konuda önceden bilgilendirilir ve alınan karar için haklı gerekçeler sunulur.

Komisyon bu bilgiyi aldıktan sonra, üç ay içinde alınan kararın uygun olmadığına veya Topluluk hukukuna aykırı olduğuna karar verirse , karardan vazgeçilmesini talep eder, yukarıda belirtilen süre içinde Komisyonun bir görüş bildirmemesi halinde alınan karar uygulanır.

c) (a) bendinin 2 inci ve 3 üncü alt bentlerinde söz konusu edilen “ önemli farklılıklar” tanımındaki farklılık, mesleğin icrası için elzem olan konularda başvuru sahibinin almış olduğu eğitimin ülkemizde istenen eğitimden gerek süre gerek içerik bakımından önemli ölçüde farklılık göstermesi anlamındadır.

d) (a) bendinde öngörülen önlemler telafi edilmesi gereken eksikliklerle orantılı olarak uygulanacaktır.Özellikle, başvuru sahibinden bir uyum sürecini tamamlaması veya bir

yetenek sınavına girmesi istenecekse, öncelikle başvuru sahibinin üye olan veya olmayan bir devlette mesleki tecrübe ile edindiği bilgilerin (c) bendinde tanımlanan önemli farklılıkları kısmen veya tamamen kapatacak durumda olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

Ortak Platformlar Temelinde Telafi Edici Önlemlerin Uygulanmaması

Madde 15-

a) Meslek kuruluşları, Avrupa düzeyinde kurdukları ortak platformlar konusunda Komisyonu bilgilendirebilir. Bu madde kapsamında “ Ortak Platform” , belirli bir mesleğin icrası için yeterlik düzeyini gösteren ve bu temelde mesleki kuruluşlara üye devletlerden alınan yeterlikleri akredite etme imkanı veren mesleki yeterliklerle ilgili bir dizi kriteri ifade eder.

Komisyon, söz konusu platformun mesleki yeterliklerin karşılıklı tanınmasını kolaylaştırıcı olduğu görüşündeysse üye devletleri bilgilendirir.

b) Başvuru sahibinin yeterlikleri (a) bendi anlamı dahilinde alınan bir karardaki kriterleri karşılıyorsa 14 üncü madde uygulanmayacaktır.

c) Ortak platformun mesleki yeterlik ile ilgili olarak yeterli güvence vermediği kanaatine varılırsa, Komisyon haberdar edilir ve Komisyonun alacağı karar doğrultusunda işlem yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleki Tecrübenin Tanınması

Mesleki Tecrübe İle ilgili Şartlar

Madde 16- Ülkemizde Ek IV de yer alan faaliyetlerden birine sahip olmak veya bu faaliyeti yerine getirmek genel, ticari veya mesleki bilgi ve beceri gerektiriyorsa, başka bir üye devlette bu faaliyetin 17 inci ve 18 inci maddelere uygun icra edilmiş olması halinde bu durum üye devletlerin vatandaşları için bilgi ve becerinin kanıtı olarak kabul edilir.

Avrupa Birliği üyesi olmayan ülkelerin vatandaşlarının başvurularında, aranan genel koşulların yanı sıra 17 inci ve 18 inci maddelerde yer alan kriterler göz önünde bulundurulur.

Ek IV Liste 1 de Yer Alan Faaliyetler

Madde 17- a) Ek IV ün Listel1 inde yer alan faaliyetler için , faaliyet aşağıdaki sürelerden biri kadar icra edilmiş olmalıdır:

- 1) Kendi namına veya bir şirket yöneticisi olarak kesintisiz beş yıl,
- 2) Söz konusu faaliyet için, önceden en az üç yıllık bir eğitim alınmış olması ve eğitim belgesinin yetkili makamlarca tanınması halinde, kendi namına veya bir şirket yöneticisi olarak kesintisiz üç yıl,
- 3) Söz konusu faaliyet için önceden en az iki yıllık bir eğitim alınmış olması ve eğitim belgesinin yetkili makamlarca tanınması halinde , kendi namına veya bir şirket yöneticisi olarak kesintisiz dört yıl,
- 4) Söz konusu faaliyetin çalışarak en az beş yıl icra edildiğinin kanıtlanması halinde, kendi namına veya bir şirket yöneticisi olarak kesintisiz üç yıl,
- 5) Söz konusu faaliyet için önceden en az üç yıllık bir eğitim alınmış olması ve eğitim belgesinin yetkili makamlarca tanınması halinde kesintisiz beş yıl,

6) Söz konusu faaliyette en az iki yıl süreli eğitim alınmış olması ve eğitim belgesinin yetkili makamlarca tanınması halinde kesintisiz altı yıl,

bu faaliyette çalışmış olmak.

b)) (a-1) ve (a-4) alt bentlerinde yer alan durumlarda faaliyet, yetkili makama başvuru yapıldığı tarihten on yıldan daha fazla bir süre önce sona ermiş olmamalıdır.

Ek IV Liste II de Yer alan Faaliyetler

Madde 18-

a)EK IV , Liste II de yer alan faaliyetler için, faaliyet aşağıdaki sürelerden biri kadar icra edilmiş olmalıdır.

1) Kendi namına veya bir şirket yöneticisi olarak kesintisiz üç yıl,

2) Söz konusu faaliyet için, önceden eğitim alındığının kanıtlanması ve eğitim belgesinin yetkili makamlarca tanınması halinde, kendi namına veya bir şirket yöneticisi olarak kesintisiz iki yıl,

3)Söz konusu faaliyeti çalışarak en az üç yıl icra etmiş olduğunu kanıtlayabiliyorsa, kendi namına veya bir şirket yöneticisi olarak kesintisiz iki yıl,

4) Söz konusu faaliyette önceden eğitim almış olduğunu kanıtlayabiliyorsa ve eğitim belgesi yetkili makamlarca tanınıyorsa , kesintisiz en az üç yıl ,

bu faaliyette çalışmış olmalıdır.

b) (a-1) ve (a-3) alt bentlerinde yer alan durumlarda faaliyet, yetkili makama başvuru yapıldığı tarihten on yıl daha fazla bir süre önce sona ermiş olmamalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Asgari Eğitim Şartları Temelinde Tanıma

BİRİNCİ AYIRIM

Genel Hükümler

Otomatik Tanıma

Madde 19-

a) Üye devletlerden alınmış sırasıyla 21, 23, 29, 33, 37, 44 ve 47 inci maddelerde belirtilen asgari eğitim şartına uyan, Ek V in sırasıyla 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.6.3 ve 5.7 maddelerinde sayılan genel pratisyen hekim, uzman hekim, genel bakımdan sorumlu hemşire, diş hekimi, veteriner hekim, eczacı ve mimarların mesleki faaliyetlerine sahip olmalarını sağlayan resmi yeterlik belgeleri tanınır ve bu belgeler ülkemizde verilen resmi eğitim belgeleri ile aynı haklara sahip olur.

Resmi yeterlik belgeleri, yetkili kuruluşlarca verilmek ve yerine göre Ek V in 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.6.3 ve 5.7 maddelerinde sayılan sertifikalar ile birlikte sunulmak zorundadır.

Birinci ve ikinci paragrafta yer alan hükümler, 20, 25, 32, 36 ve 51 inci maddelerde belirtilen

kazanılmış hakları etkilemez.

b) Ülkemizde milli sağlık sistemi içinde genel tıbbi faaliyette bulunulmak istenmesi halinde, Ek V in 5.1.4 inci maddesinde sayılan ve 26 ıncı madde de ortaya konan asgari eğitim şartlarına uygun olarak üye devletlerde verilen resmi eğitim belgeleri tanınır.

Bu hüküm, 28 inci madde de yer alan kazanılmış hakları etkilemez.

c) Ek V in 5.5.3 üncü maddesinde sayılan, 39 uncu madde de belirtilen asgari eğitim şartlarına uygun ve 37 inci madde de ortaya konulan kriterleri yerine getiren , üye devletlerce verilmiş ebeler resmi eğitim belgesi tanınır ve bu belge mesleğe sahip olma ve bu faaliyeti icra etmek için ülkemizde kabul edilen resmi eğitim belgesi ile aynı haklara sahip olur.

Bu hüküm, 20 inci ve 43 üncü maddelerde belirtilen kazanılmış hakları etkilemez.

d) (a) bendine göre otomatik tanımaya tabi Ek V in 5.7 maddesinde belirtilen mimarlık resmi eğitim belgesi, anılan Ek de belirtilen akademik yıldan daha erken olmayan bir eğitim programının bitirildiğini belgeler,

e) Hekimlerin, genel bakımdan sorumlu hemşirelerin, diş hekimlerinin , veteriner hekimlerin, ebelerin ve eczacıların mesleğe sahip olmaları ve bu faaliyeti icra etmeleri, ilgili kişinin eğitim süresince ve yerine göre 23, 30, 34, 38, 40 ve 45 inci maddelerinde belirtilen bilgi ve becerileri kazandığını gösteren Ek V in sırasıyla 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.3 ve 5.6.3 maddelerinde belirtilen resmi eğitim belgelerine sahip olmaları ile mümkündür.

Kazanılmış Haklar

Madde 20-

a) İlgili mesleklere özgü kazanılmış haklar saklı kalmak kaydıyla, Üye devlet vatandaşlarının sahip olduğu, genel pratisyen hekimler, uzman hekimler, genel bakımdan sorumlu hemşireler, diş hekimleri, veteriner hekimler, ebeler ve eczacıların mesleki faaliyetlerine imkan sağlayan eğitim belgesi 21, 23, 29, 33, 37, 39 ve 44 üncü maddelerde belirtilen tüm şartları sağlamadığı takdirde, Ek V in 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.3 ve 5.6.3 maddelerinde verilen referans tarihlerinden önce başlamış bir eğitimin başarılı bir şekilde tamamlandığını gösteren belge ve kişinin söz konusu faaliyeti etkin ve kanuni olarak, belgenin verilmesinden önceki beş yıl içinde kesintisiz üç yıl yerine getirdiğini gösteren belge eşliğinde sunmaları halinde , eğitim belgeleri kabul edilir.

b) Aynı hükümler,

1) Genel pratisyen hekimler, genel bakımdan sorumlu hemşireler, diş hekimleri, veteriner hekimler, ebeler ve eczacılar için 3 Ekim 1989,

2) Uzman hekimler için 3 Nisan 1992,

tarihlerden önce başlamış eğitimin başarı ile bitirildiğini gösteren, eski Almanya Demokratik Cumhuriyeti'nden alınmış ve 21, 23, 29, 33, 37, 39, ve 44 üncü maddelerdeki asgari eğitim kriterlerini karşılamayan , genel pratisyen hekimler, uzman hekimler, genel bakımdan sorumlu hemşireler, diş hekimleri, veteriner hekimler, ebeler ve eczacıların mesleki faaliyetlerine imkan sağlayan eğitim belgelerine de uygulanır

Yukarıda belirtilen eğitim belgesi, belge sahibine mesleki faaliyetlerini Alman topraklarında Alman yetkililerin verdiği Ek V in 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.3, ve 5.6.3

maddelerinde belirtilen resmi eğitim belgesi ile aynı hakları sağlar.

c) Hekimler, genel bakımdan sorumlu hemşire, diş hekimi, veteriner hekim, ebe ve eczacı için resmi eğitim belgesi, Ek V in 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.3 ve 5.5.5 maddelerinde belirtilen ve yetkili makamlarca verilen belgeler ile birlikte olduğu zaman , resmi eğitim belgesi olarak kabul edilir.

Yukarıda belirtilen yetkili makamlarca verilen belge, resmi eğitim belgesinin , bu kanunun sırasıyla 21, 23, 26, 29, 33, 37, 39 ve 44 üncü maddelerine uygun olduğunu ve Ek V in 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.3 ve 5.6.3 maddelerinde belirtilen unvanlarla aynı niteliklerde olduğunu gösterir.

.....

SEKİZİNCİ AYIRIM

Mimarlık

Eğitim

Madde 47-

a) Mimarlık eğitimine kabul edilebilmek için en az lise mezunu olmak gerekir.

b) Mimarlık eğitimi ,bir üniversite veya eşdeğer bir eğitim kurumunda tam gün esasına dayalı ilk üç yılı temel eğitim , son iki yılı seçilen alanlarda teorik ve pratik eğitim olmak üzere toplam beş yıldır. Bu eğitim üniversite düzeyinde bir sınavın başarı ile geçilmesi sonunda tamamlanır.

Üniversite düzeyinde olan bu eğitim, mimarlık eğitiminin teorik ve pratik yönleri arasında denge kuralı ve 48 inci madde de belirtilen bilgi ve becerilerin edinilmesini garanti etmelidir.

Bilgi ve Beceri

Madde 48-

Mimarlık eğitimi, kişilerin aşağıda yer alan bilgi ve beceriyi kazanmalarını sağlamalıdır.

- 1- Estetik ve teknik gereksinimleri yerine getirerek mimari tasarımlar yapmak,
- 2- İlgili sanat, teknoloji ve insan bilimi konusunda yeterli tarih ve mimari teori bilgilerine sahip olmak,
- 3- Mimari tasarımların kalitesine etkileri açısından güzel sanatlar bilgisi,
- 4- Planlama süreci için gerekli olan kentsel tasarım bilgisine, planlamaya ve yeteneğe sahip olmak,
- 5- Bina ve insanlar, bina ve çevre, binalar arasındaki ara, ölçüleri ve insanların gereksinimleri ve arasındaki ilişkiyi anlayabilmek,
- 6- Mimarlık mesleğini, mimarlığın toplum içerisindeki rolünü anlama ve toplumsal etmenler göz önüne alındığında özet bilgi hazırlayabilmek,
- 7- Bir proje tasarlaması için araştırma ve hazırlama yöntemlerini anlayabilme,

- 8- Bina tasarımı ile ilgili yapısal tasarım, yapıma ait ve mühendislik ile ilgili problemleri anlayabilmek,
- 9- Binaların işlevleri ve fiziksel problemleri konusunda yeterli bilgi sahibi olma ve bunları iklimsel sorunlardan koruma ve iç huzuru sağlayabilmek,
- 10- Masraf kalemleri ve bina kuralları göz önüne alındığında, bina kullanıcılarının isteklerini karşılayabilecek planlama yeteneğine sahip olmak,
- 11- Planlama kavramlarını binaya dönüştürebilmek için ve çizimleri tüm planlamaya dönüştürebilmek için gerekli endüstri, organizasyon

Ek 4 İmar Kanunu

Kanun Numarası: 3194

Kabul Tarihi: 03/05/1985

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 09/05/1985

Yayımlandığı Resmi Gazete Sayısı: 18749

BİRİNCİ BÖLÜM: GENEL HÜKÜMLER

AMAÇ:

Madde 1 - Bu Kanun, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlenmiştir.

KAPSAM:

Madde 2 - Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak planlar ile inşa edilecek resmi ve özel bütün yapılar bu Kanun hükümlerine tabidir.

GENEL ESAS:

Madde 3 - Herhangi bir saha, her ölçekteki plan esaslarına, bulunduğu bölgenin şartlarına ve yönetmelik hükümlerine aykırı maksatlar için kullanılamaz.

İSTİSNALAR:

Madde 4 - 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, bu Kanunun ilgili maddelerine uyulmak kaydı ile 2960 sayılı İstanbul Boğaziçi Kanunu ve 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun ile diğer özel kanunlar ile belirlenen veya belirlenecek olan yerlerde, bu Kanunun özel kanunlara aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Türk Silahlı Kuvvetlerine ait hareket, eğitim ve savunma amaçlı yapılar için, bu Kanun hükümlerinden hangisinin ne şekilde uygulanacağı Milli Savunma Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.

TANIMLAR:

Madde 5 - Bu Kanunda geçen terimlerden bazıları aşağıda tanımlanmıştır.

Nazım İmar Planı; varsa bölge veya çevre düzeni planlarına uygun olarak halihazır haritalar üzerine, yine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak çizilen ve arazi parçalarının; genel kullanım biçimlerini, başlıca bölge tiplerini, bölgelerin gelecekteki nüfus yoğunluklarını, gerektiğinde yapı yoğunluğunu, çeşitli yerleşme alanlarının gelişme yön ve büyüklükleri ile ilkelerini, ulaşım sistemlerini ve problemlerinin çözümü gibi hususları göstermek ve uygulama imar planlarının hazırlanmasına esas olmak üzere düzenlenen, detaylı bir raporla açıklanan ve raporuyla beraber bütün olan plandır.

Uygulama İmar Planı; tasdikli halihazır haritalar üzerine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak nazım imar planı esaslarına göre çizilen ve çeşitli bölgelerin yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları ve uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren plandır.

Yerleşme Alanı; imar planı sınırı içindeki yerleşik ve gelişme alanlarının tümüdür.

İmar Adası; imar planındaki esaslara göre meydana gelen adadır.

İmar Parseli; İmar adaları içerisindeki kadastro parsellerinin İmar Kanunu, İmar Planı ve yönetmelik esaslarına göre düzenlenmiş şeklidir.

Kadastro Adası; kadastro yapıldığı zaman var olan adadır.

Kadastro Parseli; kadastro yapıldığı zaman kadastro adaları içinde bulunan mülkiyeti tescilli parseldir.

Yapı; karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmi ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve müteharrik tesislerdir.

Bina; kendi başına kullanılabilen, üstü örtülü ve insanların içine girebilecekleri ve insanların oturma, çalışma, eğlenme veya dinlenmelerine veya ibadet etmelerine yarayan, hayvanların ve eşyaların korunmasına yarayan yapılardır.

İlgili idare; belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediye, dışında valiliktir.

Bakanlık; Bayındırlık ve İskan Bakanlığıdır.

Müjvir Alan; imar mevzuatı bakımından belediyelerin kontrol ve mesuliyeti altına verilmiş olan alanlardır.

Çevre düzeni planı; Ülke ve bölge plan kararlarına uygun olarak konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanılması kararlarını belirleyen plandır.

(Ek fıkra: 26/04/1989 - 3542/1 md.) Fen adamları; yapı, elektrik tesisatı, sıhhi tesisat ve ısıtma, makine, harita - kadastro ve benzeri alanlarda mesleki ve teknik öğrenim veren en az lise dengi okullardan mezun olmuş veya lise mezunu olup, bir öğretim yılı süreyle bakanlıkların açmış olduğu kursları başarıyla tamamlamış olanlar ile 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanununa göre ustalık belgesine sahip olan elemanlardır.

Ayrıca, bu Kanunda adı geçen diğer tanımlar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikte tarif edilir.

İKİNCİ BÖLÜM: İMAR PLANLARI İLE İLGİLİ ESASLAR

PLANLAMA KADEMELERİ:

Madde 6 - Planlar, kapsadıkları alan ve amaçları açısından; "Bölge Planları" ve "İmar Planları", imar planları ise, "Nazım İmar Planları" ve "Uygulama İmar Planları" olarak hazırlanır. Uygulama imar planları, gerektiğinde etaplar halinde de yapılabilir.

HALİHAZIR HARİTA VE İMAR PLANLARI:

Madde 7 - Halihazır harita ve imar planlarının yapılmasında aşağıda belirtilen hususlara uyulur.

a) Halihazır haritası bulunmayan yerleşim yerlerinin halihazır haritaları belediyeler veya valiliklerce yapılır veya yaptırılır. Bu haritaların tasdik mercii belediyeler ve valilikler olup tasdikli bir nüshası Bakanlığa, diğer bir nüshası da ilgili tapu dairesine gönderilir.

b) Son nüfus sayımında, nüfusu 10.000'i aşan yerleşmelerin imar planlarının yaptırılmaları mecburidir.

Son nüfus sayımında nüfus 10.000'i aşmayan yerleşmelerde, imar planı yapılmasının

gerekli olup olmadığına belediye meclisi karar verir. Mevcut imar planları yürürlüktedir.

c) Mevcut planların yerleşmiş nüfusa yetersiz olması durumunda veya yeni yerleşme alanlarının acilen kullanmaya açılmasını temin için; belediyeler veya valiliklerce yapılacak mevzi imar planlarına veya imar planı olmayan yerlerde Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelik esaslarına göre uygulama yapılır.

Haritaların alınmasına veya imar planlarının tatbikatına memur edilen vazifeliler, vazifelerini yaparlarken 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahriri Kanununun 7 nci maddesindeki yetki haizdirler.

PLANLARIN HAZIRLANMASI VE YÜRÜRLÜĞE KONULMASI:

Madde 8 - Planların hazırlanmasında ve yürürlüğe konulmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur.

a) Bölge planları; sosyo - ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetlerin ve alt yapıların dağılımını belirlemek üzere hazırlanacak bölge planlarını, gerekli gördüğü hallerde Devlet Planlama Teşkilatı yapar veya yaptırır.

b) İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. Bu planlar onay tarihinden itibaren belediye başkanlığınca tespit edilen ilan yerlerinde bir ay süre ile ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye başkanlığınca belediye meclisine gönderilen itirazlar ve planları belediye meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar.

c) (Ek bend: 03/07/2005-5403 S.K./25.mad) Tarım arazileri, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda belirtilen izinler alınmadan tarımsal amaç dışında kullanılmak üzere plânlanamaz.

Belediye ve mücavir alan dışında kalan yerlerde yapılacak planlar valilik veya ilgilisince yapılır veya yaptırılır. Valilikçe uygun görüldüğü takdirde onaylanarak yürürlüğe girer. Onay tarihinden itibaren valilikçe tespit edilen ilan yerinde bir ay süre ile ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. İtirazlar valiliğe yapılır, valilik itirazları ve planları onbeş gün içerisinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Onaylanmış planlarda yapılacak değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir.

Kesinleşen imar planlarının bir kopyası, Bakanlığa gönderilir.

İmar planları alenidir. Bu aleniyeti sağlamak ilgili idarelerin görevidir.

Belediye Başkanlığı ve mülki amirlikler, imar planının tamamını veya bir kısmını kopyalar veya kitapçıklar haline getirip çoğaltarak tespit edilecek ücret karşılığında isteyenlere verir.

İMAR PLANLARINDA BAKANLIĞIN YETKİSİ:

Madde 9 - Bakanlık gerekli görülen hallerde, kamu yapıları ve enerji tesisleriyle ilgili alt yapı, üst yapı ve iletim hatlarına ilişkin *2* imar planı ve değişikliklerinin, umumi hayata müessir afetler dolayısıyla veya toplu konut uygulaması veya Gecekondu Kanununun uygulanması amacıyla yapılması gereken planların ve plan değişikliklerinin, birden fazla belediyeyi ilgilendiren metropoliten imar planlarının veya içerisinde veya civarından

demiryolu veya karayolu geçen, hava meydanı bulunan veya havayolu veya denizyolu bağlantısı bulunan yerlerdeki imar ve yerleşme planlarının tamamını veya bir kısmını, ilgili belediyelere veya diğer idarelere bu yolda bilgi vererek ve gerektiğinde işbirliği sağlayarak yapmaya, yaptırmaya, değiştirmeye ve re'sen onaylamaya yetkilidir.

(Ek fıkra: 24/11/1994 - 4046/41 md.) Belediye hudutları ve mücavir alanlar içerisinde bulunan ve özelleştirme programına alınmış kuruluşlara ait arsa ve arazilerin, ilgili kuruluşlardan gerekli görüş, (Belediye) alınarak Çevre İmar bütünlüğünü bozmayacak (Ek ibare: 03/04/1997 - 4232/4 md.) imar tadilatları ve mevzi imar planlarının ve buna uygun imar durumlarının Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca hazırlanarak Özelleştirme Yüksek Kurulunca onaylanmak suretiyle yürürlüğe girer ve ilgili Belediyeler bu arsa ve arazilerin imar fonksiyonlarını 5 yıl değiştiremezler. (Ek ibare: 03/04/1997 - 4232/4 md.) ilgili belediyeler görüşlerini onbeş gün içinde bildirir.

Bir kamu hizmetinin görülmesi maksadı ile resmi bina ve tesisler için imar planlarında yer ayrılması veya bu amaçla değişiklik yapılması gerektiği takdirde, Bakanlık, valilik kanalı ile ilgili belediyeye talimat verebilir veya gerekirse imar planının resmi bina ve tesislerle ilgili kısmını re'sen yapar ve onaylar.

Bakanlık birden fazla belediyeyi ilgilendiren imar planlarının hazırlanmasında, kabul ve onaylanması safhasında ortaya çıkabilecek ihtilafları halleder, gerektiğinde re'sen onaylar.

(Ek fıkra: 20/06/1987 - 3394/7 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 26/09/1991 tarih ve E. 1990/38, K. 1991/32 sayılı Kararı ile.) Kesinleşen planlar ilgili belediyelere ve valiliklere tebliğ edilir. Bu planların uygulanması mecburidir.

Re'sen yapılan planlardaki değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir.

(Ek fıkra: 3/7/2005-5398 S.K./19.mad) 4046 sayılı Kanun kapsamında gelir ortaklığı modeli ve işin gereğine uygun sair hukuki tasarruflar yöntemine göre özelleştirme işlemleri yapılan hizmet özelleştirilmesi niteliğindeki yatırımların yapılacağı yerlerde hazırlanan veya hazırlattırılan plânları, Özelleştirme İdaresince değerlendirilmek ve sözleşmeye uygunluğu konusundaki görüşü de alınmak kaydı ile (...) (İptal ibare: Anayasa Mah. nin 18/09/2008 tarihli ve E. 2005/98, K. 2006/3 sayılı Kararı ile.) *1* re'sen onaylamaya Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yetkili olup, her türlü ruhsatı ilgili belediye en geç iki ay içinde verir.

İMAR PROGRAMLARI, KAMULAŞTIRMA VE KISITLILIK HALİ:

Madde 10 - Belediyeler; imar planlarının yürürlüğe girmesinden en geç 3 ay içinde, bu planı tatbik etmek üzere 5 yıllık imar programlarını hazırlarlar. Beş yıllık imar programlarının görüşülmesi sırasında ilgili yatırımcı kamu kuruluşlarının temsilcileri görüşleri esas alınmak üzere Meclis toplantısına katılır. Bu programlar, belediye meclisinde kabul edildikten sonra kesinleşir. Bu program içinde bulunan kamu kuruluşlarına tahsis edilen alanlar, ilgili kamu kuruluşlarına bildirilir. Beş yıllık imar programları sınırları içinde kalan alanlardaki kamu hizmet tesislerine tahsis edilmiş olan yerleri ilgili kamu kuruluşları, bu program süresi içinde kamulaştırırlar. Bu amaçla gerekli ödenek, kamu kuruluşlarının yıllık bütçelerine konulur.

İmar programlarında, umumi hizmetlere ayrılan yerler ile özel kanunları gereğince kısıtlama konulan gayrimenkuller kamulaştırılınca veya umumi hizmetlerle ilgili projeler gerçekleştirilinceye kadar bu yerlerle ilgili olarak diğer kanunlarla verilen haklar devam eder.

KAMUYA AİT GAYRİMENKULLER:

Madde 11 - İmar planlarında; meydan, yol, park, yeşil saha, otopark, toplu taşıma istasyonu

ve terminal gibi umumi hizmetlere ayrılmış yerlere rastlayan Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait gayrimenkuller ile askeri yasak bölgeler, güvenlik bölgeleri ile ülke güvenliği ile doğrudan doğruya ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerine ait hareket ve savunma amaçlı yerler hariç Hazine ve özel idareye ait arazi ve arsalar belediye veya valiliğin teklifi, Maliye ve Gümrük Bakanlığının onayı ile belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeye; belediye ve mücavir alan hudutları dışında özel idareye bedelsiz terk edilir ve tapu kaydı terkin edilir. Ancak, bu yerlerin üzerinde bina bulunduğu takdirde, arsası hariç yalnız binanın halihazır kıymeti için takdir edilecek bedel ödenir. Bedeli ve ödeme şekli taraflarca tespit olunur.

Bu suretle maledilen arazi ve arsalar belediye veya özel idare tarafından satılamaz ve başka bir maksat için kullanılamaz. Bu hususta tapu kütüğünün beyanlar hanesine gerekli şerh konur.

Bu yerlerin kullanılış şekli, yeni bir imar planıyla değiştirilip özel mülkiyete konu olabilecek hale getirildiği takdirde, bu yerler devir alınan idareye belediye veya özel idarece aynı usulle iade edilir. Buna aykırı davranışı sabit olan ilgililer şahsen sorumludur. Bu terkinler hiçbir şekilde resim, harç ve vergiye tabi değildir.

(Değişik fıkra: 25/02/1998 - 4342/35 md.) Hazırlanan imar planı sınırları içindeki kadastral yollar ile meydanlar, imar planının onayı ile bu vasıflarını kendiliğinden kaybederek, onaylanmış imar planı kararı ile getirilen kullanma amacına konu ve tabi olurlar.

(Ek fıkra: 24/07/2008-5793 S.K./14.mad) Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve ağaçlandırılmak üzere izin verilen taşınmazlardan projesine uygun olarak ağaçlandırılanlar, imar planı kararıyla başka amaca ayrılamaz.

CEPHE HATTI:

Madde 12 - İmar planlarında gösterilen cephe hattından önde bina yapılamaz. Herhangi bir arsanın cephe hattının gerisinde kalan kısmı, plan ve yönetmelik esaslarına uygun bina inşaatına yetmiyorsa, beş yıllık imar programı içinde olup olmadığına göre, 10 uncu maddede belirtilen müddetler içerisinde 18 inci madde hükümleri tatbik edilmediği veya başka bir şekilde haline imkan bulunmadığı takdirde mal sahibinin yazılı müracaatı üzerine, bu arsanın tamamı ilgili idarelerce kamulaştırılır.

İMAR PLANLARINDA UMUMİ HİZMETLERE AYRILAN YERLER:

Madde 13 - (İptal fıkra: Anayasa Mahkemesinin 29/12/1999 tarih ve E. 99/33, K. 99/51 sayılı kararı ile. R.G.: 29/06/2000 - 24094)

İmar programına alınan alanlarda kamulaştırma yapılmıncaya kadar emlak vergisi ödenmesi durdurulur. Kamulaştırmanın yapılması halinde durdurma tarihi ile kamulaştırma tarihi arasında tahakkuk edecek olan emlak vergisi, kamulaştırmayı yapan idare tarafından ödenir. Birinci fıkrada yazılı yerlerin kamulaştırma yapılmadan önce plan değişikliği ile kamulaştırmayı gerektirmeyen bir maksada ayrılması halinde ise

durdurma tarihinden itibaren geçen sürenin emlak vergisini mal sahibi öder.

(İptal fıkra: Anayasa Mahkemesinin 29/12/1999 tarih ve E. 99/33, K. 99/51 sayılı kararı ile. R.G.: 29/06/2000 - 24094)

Onaylanmış imar planlarında, birinci fıkrada yazılı yerlerdeki arsa ve arazilerin, bu Kanunda öngörülen düzenleme ortaklık payı oranı üzerindeki miktarlarının mal sahiplerince ilgili idarelere bedelsiz olarak terk

edilmesi halinde bu terk işlemlerinden ayrıca emlak alım ve satım vergisi alınmaz.

İRTİFAK HAKLARI:

Madde 14 - Belediye veya valilikler, imar planlarının uygulanması sırasında, bir gayrimenkulün tamamını kamulaştırmadan o yerin muayyen saha, yükseklikte ve derinliğindeki kısmı üzerinde kamu yararı amacıyla irtifak hakkı tesis edebilir.

Belediyeler veya valilikler, mümkün olan yer ve hallerde mal sahibinin muvafakatiyle, bedelsiz irtifak hakkı verme karşılığında, bedelsiz irtifak hakkı tesis edebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: İFRAZ VE TEVHİD İŞLERİ

İFRAZ VE TEVHİD:

Madde 15 - İmar planlarına göre yol, meydan, yeşil saha, park ve otopark gibi umumi hizmetlere ayrılan yerlere rastlayan gayrimenkullerin bu kısımlarının ifrazına veya tevhidine izin verilmez.

İmar parselasyon planı tamamlanmış olan yerlerde yapılacak ifraz veya tevhidin bu planlara uygun olması şarttır.

İmar planlarında parsel cepheleri tayin edilmeyen yerlerde yapılacak ifrazların, asgari cephe genişlikleri ve büyüklükleri yönetmelikte belirtilen esaslara göre tespit edilir.

İmar planı dışında kalan alanlarda yönetmeliklerinde tayin edilecek miktarlardan küçük ifrazlara izin verilmez.

TESCİL VE ŞÜYUUN İZALESİ:

Madde 16 - Belediye ve mücavir alan hudutları içindeki gayrimenkullerin re'sen veya müracaat üzerine tevhid veya ifrazı, bunlar üzerinde irtifak hakkı tesisi veya bu hakların terkini, bu Kanun ve yönetmelik hükümlerine uygunluğu belediye encümenleri veya il idare kurullarınca onaylanır.

Onaylama işlemi, müracaatın belediyelere veya valiliklere intikalinden itibaren en geç 30 gün içinde sonuçlandırılır ve tescil veya terkin için 15 gün içinde tapuya bildirilir.

Tapu dairesi, tescil veya terkin işlemi bir ay içinde sonuçlandırmak zorundadır.

Bu Kanun hükümlerine göre şüyulandırılan gayrimenkullerin sahipleri ilgili idarenin tebliği tarihinden itibaren altı ay içinde aralarında anlaşamadıkları veya şüyuun izalesi için, mahkemeye müracaat edilmediği takdirde ilgili idare hissedarmış gibi, şüyuun izalesi davası açabilir.

Tarafların rızası veya mahkeme kararı ile şüyuun izalesi ve arazi taksimi de yukarıdaki hükümlere tabidir.

KAMULAŞTIRMADAN ARTA KALAN KISIMLAR:

Madde 17 - Belediye veya valilik, kendi malı olan veya imar planlarının tatbiki sonucu kamulaştırmadan artan parçalarla, istikameti değiştirilen veya kapanan yol ve meydanlarda hasıl olan sahalardan müstakil inşaata elverişli olmayan parçaları, bitişiğindeki arsa veya bina sahibine bedel takdiri suretiyle satmak, gayrimenkul sahiplerinin yola giden yerlerden dolayı tahakkuk eden istihkaklarını bedel takdiri suretiyle değiştirmek ve komşu gayrimenkul sahibi

takdir edilen bedelle satın almaktan imtina ederse, şuyulandırıp satmak suretiyle imar planına uygunluğunu temin eder.

Bunlardan müstakil inşaaata elverişli olanları, kamu yararı için, belediye veya valilikçe yeri alınan şahısların muvafakatlari halinde istihkaklarına karşılık olarak bedel takdiri ve icabında denklik temini suretiyle değiştirmeye belediye ve valilik yetkilidir.

Ayrıca belediye veya valilikler ile şuyulu olan müstakil inşaat yapmaya müsait bulunan imar parsellerinde, belediye veya valilikler, hisselerini parselin diğer hissedarlarına bedel takdiri suretiyle satmaya, ilgililer satın almaktan imtina ederse, şuyunun izalesi suretiyle sattırmaya yetkilidir.

Bu maddeye göre bedel takdirleri ve bu bedellere itiraz şekilleri 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır.

ARAZİ VE ARSA DÜZENLEMESİ:

Madde 18 - İmar hududu içinde bulunan binalı veya binasız arsa ve arazileri malikleri veya diğer hak sahiplerinin muvafakati aranmaksızın, birbirleri ile, yol fazlaları ile, kamu kurumlarına veya belediyelere ait bulunan yerlerle birleştirmeye, bunları yeniden imar planına uygun ada veya parsellere ayırmaya, müstakil, hisseli veya kat mülkiyeti esaslarına göre hak sahiplerine dağıtmaya ve re'sen tescil işlemlerini yaptırmaya belediyeler yetkilidir. Sözü edilen yerler belediye ve mücavir alan dışında ise yukarıda belirtilen yetkiler valilikçe kullanılır.

Belediyeler veya valiliklerce düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların dağıtımı sırasında bunların yüzölçümlerinden yeteri kadar saha, düzenleme dolayısıyla meydana gelen değer artışları karşılığında "düzenleme ortaklık payı" olarak düşülebilir. Ancak, bu maddeye göre alınacak düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların düzenlemeden önceki yüzölçümlerinin yüzde kırkını geçemez.

(Değişik fıkra: 03/12/2003 - 5006 S.K./1. md.) Düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan yerlerin ihtiyacı olan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaöğretim kurumları, yol, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil saha, ibadet yeri ve karakol gibi umumi hizmetlerden ve bu hizmetlerle ilgili tesislerden başka maksatlarla kullanılamaz.

Düzenleme ortaklık paylarının toplamı, yukarıdaki fıkroda sözü geçen umumi hizmetler için, yeniden ayrılması gereken yerlerin alanları toplamından az olduğu takdirde, eksik kalan miktar belediye veya valilikçe kamulaştırma yolu ile tamamlanır.

Herhangi bir parselden bir miktar sahanın kamulaştırılmasının gerekmesi halinde düzenleme ortaklık payı, kamulaştırmadan arta kalan saha üzerinden ayrılır.

Bu fıkra hükümlerine göre, herhangi bir parselden bir defadan fazla düzenleme ortaklık payı alınmaz. Ancak, bu hüküm o parselde imar planı ile yeniden bir düzenleme yapılmasına mani teşkil etmez.

Bu düzenlemeye tabi tutulan arazi ve arsaların düzenleme ortaklık payı alınanlarından, bu düzenleme sebebiyle ayrıca değerlendirme resmi alınmaz.

Üzerinde bina bulunan hisseli parsellerde, şuyulanma sadece zemine ait olup, şuyunun giderilmesinde bina bedeli ayrıca dikkate alınır.

Düzenleme sırasında, plan ve mevzuata göre muhafazasında mahzur bulunmayan bir yapı, ancak bir imar parseli içinde bırakılabilir. Tamamının veya bir kısmının plan ve mevzuat

hükümlerine göre muhafazası mümkün görülemeyen yapılar ise, birden fazla imar parseline de rastlayabilir. Hisseli bir veya birkaç parsel üzerinde kalan yapıların bedelleri, ilgili parsel sahiplerince yapı sahibine ödenmedikçe ve aralarında başka bir anlaşma temin edilmedikçe veya şüyu giderilmedikçe bu yapıların eski sahipleri tarafından kullanılmasına devam olunur.

Bu maddede belirtilen kamu hizmetlerine ayrılan yerlere rastlayan yapılar, belediye veya valilikçe kamulaştırılmadıkça yıktırılamaz.

Düzenlenmiş aralarda bulunan yapılara, ilgili parsel sahiplerinin muvafakatları olmadığı veya plan ve mevzuat hükümlerine göre mahzur bulunduğu takdirde, küçük ölçüdeki zaruri tamirler dışında ilave, değişiklik ve esaslı tamir izni verilemez. Düzenlemeye tabi tutulması gerektiği halde, bu madde hükümlerinin tatbiki mümkün olmayan hallerde imar planı ve yönetmelik hükümlerine göre müstakil inşaata elverişli olan kadastral parsellere plana göre inşaat ruhsatı verilebilir.

Bu maddenin tatbikinde belediye veya valilik, ödeyecekleri kamulaştırma bedeli yerine ilgililerin muvafakatı halinde kamulaştırılması gereken yerlerine karşılık, plan ve mevzuat hükümlerine göre yapı yapılması mümkün olan belediye veya valiliğe ait sahalardan yer verebilirler.

Veraset yolu ile intikal eden, bu Kanun hükümlerine göre şüyulandırılan Kat Mülkiyeti Kanunu uygulaması, tarım ve hayvancılık, turizm, sanayi ve depolama amacı için yapılan hisselendirmeler ile cebri icra yolu ile satılanlar hariç imar planı olmayan yerlerde her türlü yapılaşma amacıyla arsa ve parselleri hisselerine ayıracak özel parselasyon planları, satış vaadi sözleşmeleri yapılamaz.

PARSELASYON PLANLARININ HAZIRLANMASI VE TESCİLİ:

Madde 19 - İmar planlarına göre parselasyon planları yapılıp, belediye ve mücavir alan içinde belediye encümeni, dışında ise il idare kurulunun onayından sonra yürürlüğe girer. Bu planlar bir ay müddetle ilgili idarede asılır. Ayrıca mutat vasıtalarla duyurulur. Bu sürenin sonunda kesinleşir. Tashi edilecek planlar hakkında da bu hüküm uygulanır.

Kesinleşen parselasyon planları tescil edilmek üzere tapu dairesine gönderilir. Bu daireler ilgililerin muvafakatı aranmaksızın, sicilleri planlara göre re'sen tanzim ve tesis ederler.

Bir parsel üzerinde birden fazla bina ve tesislerin yapımı gerektiğinde (Kooperatif evleri, siteler, toplu konut inşaatı gibi) imar parselasyon planları ifraza gerek kalmadan bu ihtiyacı karşılayacak şekilde düzenlenir veya değiştirilir ve burada, talep halinde, Kat Mülkiyeti Kanunu hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: YAPI VE YAPI İLE İLGİLİ ESASLAR

YAPI:

Madde 20 - Yapı:

- a) Kuruluş veya kişilerce kendilerine ait tapusu bulunan arazi, arsa veya parsellerde,
- b) Kuruluş veya kişilerce, kendisine ait tapusu bulunmamakla beraber kamu kurum ve kuruluşlarının vermiş oldukları tahsis veya irtifak hakkı tesis belgeleri ile,

İmar planı, yönetmelik, ruhsat ve eklerine uygun olarak yapılabilir.

YAPI RUHSATIYESİ:

Madde 21 - Bu Kanunun kapsamına giren bütün yapılar için 26 ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden (...) yapı ruhsatiyesi alınması mecburidir.

Ruhsat alınmış yapılarda herhangi bir değişiklik yapılması da yeniden ruhsat alınmasına bağlıdır. Bu durumda; bağımsız bölümlerin brüt alanı artmıyorsa ve nitelik değişmiyorsa ruhsat, hiçbir vergi, resim ve harca tabi olmaz.

Ancak; derz, iç ve dış sıva, boya, badana, oluk, dere, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik ve sıhhi tesisat tamirleri ile çatı onarımı ve kiremit aktarılması ve yönetmeliğe uygun olarak mahallin hususiyetine göre belediyelerce hazırlanacak imar yönetmeliklerinde belirtilecek taşıyıcı unsuru etkilemeyen diğer tadilatlar ve tamiratlar ruhsata tabi değildir.

Belediyeler veya valilikler mahallin ve çevrenin özelliklerine göre yapılar arasında uyum sağlamak, güzel bir görünüm elde etmek amacıyla dış cephe boya ve kaplamaları ile çatının malzemesini ve rengini tayin etmeye yetkilidir. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılmış olan yapılar da bu hükme tabidir.

RUHSAT ALMA ŞARTLARI:

Madde 22 - Yapı ruhsatiyesi almak için belediye, valilik (...) bürolarına yapı sahipleri veya kanuni vekillerince dilekçe ile müracaat edilir. Dilekçeye sadece tapu (istisnai hallerde tapu senedi yerine geçecek belge), mimari proje, statik proje, elektrik ve tesisat projeleri, resim ve hesapları, röperli veya yoksa, ebatlı kroki eklenmesi gereklidir.

Belediyeler veya valiliklerce (...) ruhsat ve ekleri incelenerek eksik ve yanlış bulunmuyorsa müracaat tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde yapı ruhsatiyesi verilir.

Eksik veya yanlış olduğu takdirde; müracaat tarihinden itibaren onbeş gün içinde müracaatçıya ilgili bütün eksik ve yanlışları yazı ile bildirilir. Eksik ve yanlışlar giderildikten sonra yapılacak müracaattan itibaren en geç onbeş gün içinde yapı ruhsatiyesi verilir.

GELİŞTİRME ALANLARINDA YAPI RUHSATI:

Madde 23 - İskan hudutları içinde olup da, imar planında beldenin inkişafına ayrılmış bulunan sahalarda her ne şekilde olursa olsun, yapı izni verilebilmesi için;

a) Bu sahaların imar planı esaslarına ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak parselasyon planlarının belediye encümeni veya il idare kurulunca tasdik edilmiş bulunması,

b) Plana ve bulunduğu bölgenin şartlarına göre yollarının, pis ve içme suyu şebekeleri gibi teknik alt yapısının yapılmış olması,

Şarttır.

Ancak, bunlardan parselasyon planları tasdik edilmiş olmakla beraber yolu, pis ve içme suyu şebekeleri gibi teknik alt yapısı henüz yapılmamış olan yerlerde, ilgili idarenin izni halinde ve ilgili idarece hazırlanacak projeye uygun olarak yaptırılana veya parselleri hizasına rastlayan ve yönetmelikte belirtildiği şekilde hissesine düşen teknik alt yapı bedelini %25 peşin ödeyip geri kalan %75'ini alt yapı hizmetinin ilgili idaresince tamamlanacağı tarihten en geç altı ay içinde ödemeyi taahhüt edenlere de yapı ruhsatı verilir. Kanalizasyon tesisinin yapı bitirilip kullanılmaya başlanacağı tarihe kadar yapılmaması halinde, fosseptik

veya benzeri geçici bir tesis yaptırılması yoluna gidilir. Bu yapılmadığı takdirde yapıya kullanma izni verilemez. Ana tesis yapıldığında yapı sahibi veya sahipleri lağım ayaklarını bu tesise bağlamaya mecburdurlar.

Toplu mesken alanlarında, ilgili şahıs veya kurumlarca ilgili idarenin izni ile bütünü inşa ve ikmal edilen teknik altyapının iki tarafındaki diğer parsellerin sahiplerinden, kendi parsellerine isabet eden bedel alınmadıkça, kendilerine yapı ruhsatı verilmez.

Toplu mesken alanlarında altyapı tesisleri belediyelerce onaylı projesine göre ilgili şahıs veya kurumlarınca yapılmışsa belediyece altyapı hizmetleri nedeniyle hiçbir bedel alınmaz.

Alınan bu paralar teknik altyapıyı yaptıranlara veya bu meblağı önceden ilgili idareye ödeyenlere aynen geri verilir.

Şu kadar ki, bir yolun iki tarafındaki parsel sahipleri bahis konusu yol bedellerini ve bir kanalizasyon şebekesinden istifade eden veya etmesi gereken parsel sahipleri teknik altyapı bedellerini ilgili idareye vermedikçe ilgili idarenin bu tesisleri inşa ve ikmali mecburiyeti yoktur.

Mevcut binalarda esaslı değişiklikler ve ilaveler yapılması da bu madde hükümlerine bağlı olmakla beraber, bunların tamirleri için yukarıdaki şartlar aranmaz.

Bu maddenin tatbikinde 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri tatbik olunur. Tatbikatla ilgili diğer hususlar imar yönetmeliğinde belirtilir.

İmar planları ilke kararları ile yoğunluk ve yapı düzeninde düzeltme ve yenileme getirilen yerleşik alanlardaki uygulamada mevcut şehirselleme teknik ve sosyal altyapının tevsi ya da yenilenmesi gereken durumlarda, şehirselleme hizmetlerin yerine getirilmesi ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen katılma payları bu hizmetlerden yararlanacak arsa, yapı ya da bina sahiplerinden usulünce alınır.

İmar planlarında meskün saha olarak belirtilen yerlerde ise, gayrimenkul sahiplerince pis su mecralarının, yapının bulunduğu sokaktaki lağım şebekesine veya varsa umumi fosseptiğe bağlanması, lağım şebekesi veya umumi fosseptik olmayan yerlerde mahalli ihtiyaç ve vesaitte göre ilgili idarece verilecek esaslar dahilinde gayrimenkulün içinde, lüzumlu tesisatın yapılması mecburidir. Bu bağlantılar mal sahibi tarafından ilgili idarece yapılacak tebligatla verilecek müddet zarfında yaptırılmadığı takdirde ilgili idare tarafından yıktırılır.

YEMİNLİ SERBEST MİMARLIK VE MÜHENDİSLİK BÜROLARININ KURULUŞU, YETKİ ALANLARI VE SORUMLULUKLARI:

Madde 24 - (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11, K. 1986/29 sayılı kararı ile.)

YEMİNLİ SERBEST MİMARLIK VE MÜHENDİSLİK BÜROLARININ SINIFLANDIRILMASI:

Madde 25 - (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11, K. 1986/29 sayılı Kararı ile.)

KAMUYA AİT YAPI VE TESİSLER İLE SANAYİ TESİSLERİNDE RUHSAT:

Madde 26 - Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak veya yaptırılacak yapılara, imar planlarında o maksada tahsis edilmiş olmak, plan ve mevzuata aykırı olmamak üzere mimari, statik, tesisat ve her türlü fenni mesuliyeti bu kamu kurum ve kuruluşlarınca üstlenilmesi ve mülkiyetin belgelenmesi kaydıyla avan projeye göre ruhsat verilir.

Devletin güvenlik ve emniyeti ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin hareket ve savunması bakımından gizlilik arz eden yapılara; belediyeden alınan imar durumuna, kat nizamı, cephe hattı, inşaat derinliği ve toplam inşaat metrekaresine uyularak projelerinin kurumlarınca tasdik edildiği, statik ve tesisat sorumluluğunun kurumlarına ait olduğunun ilgili belediyesine veya valiliklere yazı ile bildirdiği takdirde, 22 nci maddede sayılan belgeler aranmadan yapı ruhsatı verilir.

(Üçüncü fıkra iptal: Anayasa Mahkemesi'nin 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11, K. 1986/29 sayılı Kararı ile.)

RUHSATA TABİ OLMAYAN YAPILAR VE UYACAKLARI ESASLAR:

Madde 27 - (Bir, iki ve üçüncü fıkralar iptal: Anayasa Mahkemesi'nin 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11 K. 1986/29 sayılı Kararı ile.)

Belediye ve mücavir alanlar dışında köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanların köy yerleşik alanları ve civarında ve mezralarda yaptıracığı konut, hayvancılık veya tarımsal amaçlı yapılar için inşaat ve iskan ruhsatı aranmaz. Ancak yapının fen ve sağlık kurallarına uygun olması ve muhtarlıktan izin alınması gerekir.

FENNİ MESULLER VE MESULİYETLERİ İLE MÜTEAHHİT SİCİLLERİ:

Madde 28 - Yapının fenni mesuliyetini üzerine alan meslek mensupları yapıyı ruhsat ve eklerine uygun olarak yaptırmaya, ruhsat ve eklerine aykırı yapılması halinde durumu üç iş günü içinde ruhsatı veren belediyeye veya valiliklere (...) bildirmeye mecburdurlar. Bu ihbar üzerine 32 nci maddeye göre işlem yapılır.

Yapının nev'ine, ehemmiyetine ve büyüklük derecesine göre proje ve eklerinin tanziminin ve inşaatın kontrolünün 38 inci maddede belirtilen meslek mensuplarına yaptırılması mecburidir.

Yapının, fenni mesuliyetini üzerine almış olan meslek mensubu, bu vazifeden çekildiği takdirde, tatil günleri hariç, üç gün içinde, mucip sebepleriyle birlikte keyfiyeti yazılı olarak ilgili idareye bildirmekle mükelleftir, aksi takdirde kanuni mesuliyetten kurtulamaz.

Fenni mesulün herhangi bir sebeple istifası halinde istifa tarihinden önce yapılan işlerde sorumluluğu devam eder.

Fenni mesuliyeti üzerine alanın istifa veya ölümü halinde başka bir meslek mensubu fenni mesuliyeti deruhte etmedikçe yapının devamına müsaade edilmez.

Belediye ve mücavir alan sınırları içinde özel inşaat yapan müteahhitlerin sicilleri belediyelerce, bu hudutlar dışında özel inşaat yapanların sicilleri de valiliklerce tutulur.

RUHSAT MÜDDETİ:

Madde 29 - Yapıya başlama müddeti ruhsat tarihinden itibaren iki yıldır. Bu müddet zarfında yapıya başlanmadığı veya yapıya başlanıp da her ne sebeple olursa olsun, başlama müddetiyle birlikte beş yıl içinde bitirilmediği takdirde verilen ruhsat hükümsüz sayılır. Bu durumda yeniden ruhsat alınması mecburidir. Başlanmış inşaatlarda müktesep haklar saklıdır.

Ruhsat yenilenmesi ve plan tadili sırasında ayrıca harç alınmaz. Ancak inşaat sahasında artış, bağımsız bölümlerin brüt alanında veya niteliğinde değişme olması halinde yeniden hesaplanacak harçtan evvelce ödenen harç tutarı, tenzil edilir. Yeni durumda hesaplanan harç tutarında azalma olması halinde iade yapılmaz. Diğer kanunlardaki muafiyet hükümleri saklıdır.

Ruhsat ve eklerinin yapı yerinde bulundurulması mecburidir.

YAPI KULLANMA İZİNİ:

Madde 30 - Yapı tamamen bittiği takdirde tamamının, kısmen kullanılması mümkün kısımları tamamlandığı takdirde bu kısımlarının kullanılabilmesi için inşaat ruhsatını veren belediye, valilik (...) bürolarından; 27 nci maddeye göre ruhsata tabi olmayan yapıların tamamen veya kısmen kullanılabilmesi için ise ilgili belediye ve valilikten izin alınması mecburidir. Mal sahibinin müracaatı üzerine, yapının ruhsat ve eklerine uygun olduğu ve kullanılmasında fen bakımından mahzur görülmediğinin tespiti gerekir.

Belediyeler, valilikler (...) mal sahiplerinin müracaatlarını en geç otuz gün içinde neticelendirmek mecburiyetindedir. Aksi halde bu müddetin sonunda yapının tamamının veya biten kısmının kullanılmasına izin verilmiş sayılır. (...)

Bu maddeye göre verilen izin yapı sahibini kanuna, ruhsat ve eklerine riayetsizlikten doğacak mesuliyetten kurtarmayacağı gibi her türlü vergi, resim ve harç ödeme mükellefiyetinden de kurtarmaz.

KULLANMA İZİNİ ALINMAMIŞ YAPILAR:

Madde 31 - İnşaatın bitme günü, kullanma izninin verildiği tarihtir. Kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılarda izin alınıncaya kadar elektrik, su ve kanalizasyon hizmetlerinden ve tesislerinden faydalandırılmazlar. Ancak, kullanma izni alan bağımsız bölümler bu hizmetlerden istifade ettirilir.

RUHSATSIZ VEYA RUHSAT VE EKLERİNE AYKIRI OLARAK BAŞLANAN YAPILAR:

Madde 32 - Bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılar hariç; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce (...) tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulur.

Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılır. Bu tebligatın bir nüshası da muhtara bırakılır.

Bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibi, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak, belediyeden veya valilikten mühürün kaldırılmasını ister.

Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mühür, belediye veya valilikçe kaldırılır ve inşaatın devamına izin verilir.

Aksi takdirde, ruhsat iptal edilir, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan bina, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masrafı yapı sahibinden tahsil edilir.

UMUMİ HİZMETLERE AYRILAN YERLERDE MUVAKKAT YAPILAR:

Madde 33 - İmar planlarında bulunup da müracaat gününde beş yıllık imar programına dahil olmayan yerlerde; plana göre kapanması gereken yol ve çıkmaz sokak üzerinde bulunan veya 18 inci madde hükümleri tatbik olunmadan normal şartlarla yapı izni verilmeyen veya 13 üncü maddede belirtilen hizmetlere ayrılmış olan ve haklarında bu madde hükmünün tatbiki istenen parsellerde üzerinde yönetmelik esaslarına uygun yapı yapılması mümkün olanlarında sahiplerinin istekleri üzerine belediye encümeni veya il idare kurulu kararıyla imar planı tatbikatına kadar muvakkat inşaat veya tesisata müsaade edilir ve buna dayanılarak usulüne göre yapı izni verilir.

Bu gibi hallerde verilecek müddetin on yıl olması, yapı izni verilmezden önce belediye encümeni veya il idare kurulu kararının gün ve sayısının on yıllık müddet için muvakkat inşaat veya tesisat olduğunun, lüzumlu ölçü ve şartlarla birlikte tapu kaydına şerh edilmesi gereklidir. Muvakkatlık müddeti tapu kaydına şerh verildiği günden başlar.

Birinci fıkrada sözü geçen bir parselde, esasen kullanılabilen bir bina varsa bu parsele yeniden inşaat ve ilaveler yapılmasına izin verilmeyeceği gibi, birden fazla muvakkat yapıya izin verilen yerlerde dahi bu yapıların ölçüleri toplamı yönetmelikte gösterilen miktarları geçemez. Bu maddenin tatbikinde kadastral parsel de bir imar parseli gibi kabul olunur.

Plan tatbik olunurken, muvakkat inşaat veya tesisler yıktırılırlar. On yıllık muvakkatlık müddeti dolduktan sonra veya on yıl dolmadan yıktırılması veya kamulaştırılması halinde muvakkat bina ve tesislerin 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre takdir olunacak bedeli sahibine ödenir.

İNŞAAT, TAMİRAT VE BAHÇE TANZİMİ İLE İLGİLİ TEDBİRLER VE MÜKELLEFİYETLER:

Madde 34 - İnşaat ve tamiratın devamı ve bahçelerin tanzim ve ağaçlandırılması sırasında yolun ve yaya kaldırımlarının, belediye veya valiliklere ve komşulara ait yerlerin işgal edilmemesi ve buralardaki yeraltı ve yerüstü tesislerinin tahrip olunmaması ve bunlara zarar verilmemesi, taşıt ve yayaların gidiş ve gelişinin zorlaştırılmaması, yapı, yol sınırına üç metre ve daha az mesafede yapıldığı takdirde her türlü tehlikeyi önleyecek şekilde yapı önünün tahta perde veya munasip malzeme ile kapatılması ve geceleri aydınlatılması, mecburidir.

Yapı, yol kenarına yapıldığı takdirde ilgili idarece takdir edilecek zaruri hallerde yaya kaldırımlarının bir kısmının işgaline yayalar için uygun geçiş sağlamak ve yukardaki tedbirler alınmak şartıyla müsaade olunabilir.

Bu gibi hallerde mülk sahibi veya inşaatı deruhte eden kişi veya kuruluşun sahipleri gelip geçenlere zarar vermeyecek ve tehlikeyi önleyecek tedbirleri alırlar.

Zemin katlarda, dükkan yapılmasına müsaade edilen yapılarda, yaya kaldırımı ile aynı seviyedeki ön bahçeleri yayaya açık bulundurulacak, yayaların can emniyetini tehlikeye düşürecek duvar ve manialar yapılamaz.

Bu gibi yerlerde ve parsel hudutlarına merdiven yapılması zaruri hallerde rıht yüksekliği 0,15 metreden fazla olamaz.

BİNA ÖN CEPHE HATTI İLE YOL ARASI VE TABİİ ZEMİNİN KAZILMASI:

Madde 35 - Binaların zemin seviyesi altında kat kazanmak maksadıyla, bina cephe hattından yola kadar olan kısımda, zeminin kazılarak yaya kaldırımının seviyesinin altına düşürülmesine müsaade edilmez.

Her ne sebeple olursa olsun evvelce ön bahçeleri yaya kaldırımı seviyesinden 0.50

metreden daha aşağıda teşekkül etmiş bulunan binalarla bu gibi arsaların sahipleri, gelip geçenlerin emniyetini temin etmek üzere, yol kenarına yönetmelikle belirtilen veya civarın karakterine göre ilgili idarece tespit edilen şekilde bahçe duvarı veya parmaklık yapmaya ve gereken emniyet tedbirlerini almaya mecburdurlar.

KAPICI DAİRELERİ VE SIĞINAKLAR:

Madde 36 - Kapıcı dairesi ve sığınak ayrılması mecburiyeti olan binalarda, bu dairelerin yönetmelikte belirtilen şart ve ölçüleri havi bulunması lazımdır.

Kapıcı daireleri anabina içinde olabileceği gibi, nizamlara, fen ve sağlık şartlarına aykırı yapılmamak, brüt 40 metrekareyi geçmemek şartı ile bahçenin herhangi bir yerinde veya müstemilat binaları içerisinde de tertiplenebilir.

Bekçi, bahçıvan, kaloriferci gibi müstahdemin ikametini yer ayrılması halinde bu yerlerde de aynı şartlar aranır. 29 ve 30 uncu maddelerdeki hükümler bu maddede sözü geçen daireler hakkında da uygulanır.

Nerelerde ve hangi binalarda kapıcı dairesi ve sığınak ayrılması gerektiği imar yönetmeliklerinde gösterilir.

OTOPARKLAR:

Madde 37 - İmar planlarının tanziminde planlanan beldenin ve bölgenin şartları ile müstakbel ihtiyaçlar gözönünde tutularak lüzumlu otopark yerleri ayrılır.

Otopark ihtiyacı bulunan bina ve tesislere lüzumlu otopark yeri tefrik edilmedikçe yapı izni, otopark tesis edilmedikçe de kullanma izni verilmez.

Kullanma izni alındıktan sonra otopark yeri, plana ve yönetmelik hükümlerine aykırı olarak başka maksatlara tahsis edilemez. Bu fıkra hükmüne aykırı hareket edildiği takdirde ilgili idarece yapılacak tebligat üzerine en geç üç ay içerisinde bu aykırılık giderilir. Mülk sahibi tebligata rağmen müddeti içerisinde gerekli düzeltmeyi yapmaz ise, belediye encümeni veya il idare kurulu kararı ile bu hizmet ilgili idarece yapılır ve masrafı mal sahibinden tahsil edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

HALİHAZIR HARİTALARIN, İMAR PLANLARININ VE YAPI PROJELERİNİN HAZIRLANMASI VE UYGULANMASI:

Madde 38 - Halihazır harita ve imar planlarının hazırlanması ve bunların uygulanmasının fenni mesuliyetini; uzmanlık, çalışma konuları ve ilgili kanunlarına göre, mühendisler, mimarlar, şehir plancıları deruhte ederler.

(Değişik fıkra: 26/04/1989 - 3542/2 md.) Yapıların, mimari, statik ve hertürlü plan, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların uygulanmasıyla ilgili fenni mesuliyetleri, uzmanlık konularına ve ilgili kanunlarına göre mühendisler, mimarlar ile görev, yetki ve sorumlulukları yönetmelikle düzenlenecek olan fen adamları deruhte ederler.

YIKILACAK DERECEDE TEHLİKELİ YAPILAR:

Madde 39 - Bir kısmı veya tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu belediye veya valilik tarafından tespit edilen yapıların sahiplerine tehlike derecesine göre bunun izalesi için belediye veya valilikçe on gün içinde tebligat yapılır. Yapı sahibinin bulunmaması halinde binanın içindekilere tebligat yapılır. Onlar da bulunmazsa tebligat varakası tebliğ yerine kaim olmak üzere tehlikeli yapıya asılır ve keyfiyet muhtarla birlikte bir zabıtla tespit edilir.

Tebliğatı müteakip süresi içinde yapı sahibi tarafından tamir edilerek veya yıktırılarak tehlike ortadan kaldırılmazsa bu işler belediye veya valilikçe yapılır ve masrafı %20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilir.

Alakalının fakruhali tevsik olunursa masraf belediye veya valilikçe bütçesinden karşılanır. Tehlike durumu o yapı ve civarının boşaltılmasını icabettiriyorsa mahkeme kararına lüzum kalmaksızın zabıta marifetiyle derhal tahliye ettirilir.

KAMUNUN SELAMETİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER:

Madde 40 - Arsalarda, evlerde ve sair yerlerde umumun sağlık ve selametini ihlal eden, şehircilik, estetik veya trafik bakımından mahzurlu görülen enkaz veya birikintilerin, gürültü ve duman tevliheden tesislerin hususi mecrâ, lağım, çukur, kuyu; mağara ve benzerlerinin mahzurlarının giderilmesi ve bunların zuhuruna meydan verilmemesi ilgililere tebliğ edilir.

Tebliğde belirtilen müddet içinde tebliğe riayet edilmediği takdirde belediye veya valilikçe mahzur giderilir; masrafı %20 fazlasıyla arsa sahibinden alınır veya mahzur tevliht edenlerin faaliyeti durdurulur.

ARSALARIN YOLA BAKAN YÜZLERİ:

Madde 41 - Belediyeler veya valiliklerce belirli yollar üzerinde mahzurlu bina bulunan veya binasız arsaların yola bakan yüzlerinin tayin edilen tarzda kapatılmasına karar vermeye selahiyetlidir. Bu takdirde gayrimenkulün sahipleri, belediye veya valilikçe verilen müddet içinde bu yerleri kapatmaya mecburdurlar. Bu mükellefiyete uyulmaması halinde belediye veya valilikçe gereği yapılarak masrafı arsa sahibinden tahsil edilir.

CEZA HÜKÜMLERİ:

Madde 42 - Ruhsat alınmadan veya ruhsat veya eklerine veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının yapı sahibine ve müteahhidine, istisnalar dışında özel parselasyon ile hisse karşılığı belirli bir yer satan ve alana 500 000 TL.' dan 25 000 000 liraya kadar para cezası verilir. * Ayrıca fenni mesule bu cezaların 1/5'i uygulanır.

Birinci fıkrada belirtilen fiiller dışında bu Kanunun 28, 33, 34, 39 ve 40 ıncı maddeleri ile 36 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen mal sahibine, fenni mesule ve müteahhide 500 000 TL.'dan 10 000 000 liraya kadar para cezası verilir.

Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen fiillerin tekrarı halinde para cezaları bir katı artırılarak verilir.

Yukarıdaki fıkralarda gösterilen cezalar, ilgisine göre doğrudan doğruya belediyeler veya en büyük mülki amir tarafından verilir.

(İptal fıkra: Anayasa Mah. 15/05/1997 - E:1996/72, K:1997/51 S. K.)

İlgili idarenin Cumhuriyet Savcılığı aracılığıyla sulh ceza mahkemesine başvurusu üzerine, bu mahkemelerce ayrıca, yukarıdaki fıkralara göre ceza verilen fenni mesuller ve müteahhitler hakkında bir yıldan beş yıla kadar meslekten men cezasına da hükmolunur.

Bu husustaki mahkeme kararları ilgili idarelerce Bakanlığa ve meslek mensubunun bağlı olduğu meslek teşekkülüne bildirilir.

Bu maddeye göre belediyelerce verilen cezalar dolayısıyla tahsil olunan paralar belediye bütçesine irad kaydolunur.

YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN HÜKÜMLER:

Madde 43 - a) 09/07/1956 tarih ve 6785 sayılı İmar Kanunu ve 1605 sayılı Kanun ile ek ve değişiklikleri,

b) 11 Ocak 1963 tarih ve 141 sayılı Bursa Merkez İlçesindeki Gedik ve Zeminlerin Tasfiyesine Dair Kanun,

c) 28/05/1928 tarih ve 1351 sayılı Kanun (menkul ve gayrimenkulleri, varsa iştirakleri, bütçesi, gelirler ve personelin özlük hakları ile birlikte Ankara Büyük Şehir Belediye Başkanlığına bağlanır.)

d) 03/06/1937 tarih ve 3196 sayılı Kanun,

e) 18/01/1966 tarih ve 710 sayılı Kanun,

İle diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

YÖNETMELİK:

Madde 44 - I - a) Enerji, sulama, tabii kaynaklar, ulaştırma ve benzeri hizmetlerle ilgili tesisler ve müstemilatından hangileri için ruhsat alınmayacağı,

b) İmar planlarında okul, ibadet yeri, sağlık, spor, sosyal ve kültürel tesisler ile kamu kuruluşlarının yapıları için ayrılacak yerler ve bu konu ile ilgili diğer hususlar,

c) Arazi ve arsa düzenlemesinin uygulanma şekil ve şartları,

d) Ruhsata tabi olmayan yapılarda uyulacak esaslar,

e) Müteahhit sicillerinin şekil ve şartları,

f) İmar planı yapımı ve değişiklikleriyle ilgili kriterlerin tespiti ve imarla ilgili diğer hususlar,

g) İmar planlarında parsel cepheleri tayin edilmeyen yerlerde yapılacak ifrazların asgari cephe genişlikleri ve büyüklükleri,

h) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11, K. 1986/29 sayılı Kararı ile.)

i) Yerleşme alanlarıyla ilgili genel esaslar,

j) Halihazır harita alımı ve imar planlarının yapımını yükümlenecek müellif ve müellif kuruluşların ehliyet durumlarının yeniden düzenlenmesine ait esaslar,

Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

II - (Değişik bent: 26/04/1989 - 3542/3 md.) 38 inci maddede sayılan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları dışında kalan fen adamlarının görev, yetki ve sorumlulukları, ilgili Bakanlıklar ile Türk Mühendis

Mimar Odaları Birliği (T.M.M.O.B.) ve Yüksek Öğrenim Kurumunun görüşleri alınarak Bakanlık ve Milli Eğitim Bakanlığınca birlikte çıkarılacak yönetmelik ile tespit edilir.

III - Otopark ayrılması gereken bina ve tesisler ile diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte tespit edilir.

Otopark yapılmasını gerektiren bina ve tesislerin neler olduğu, otopark ihtiyacının miktar, ölçü ve diğer şartları ile bu ihtiyacın nasıl tespit olunup giderileceği ise, bu yönetmelikte belirtilir.

MÜCAVİR ALAN:

Madde 45 - Mücavir alan sınırları belediye meclisi ve il idare kurulu kararına dayanarak vilayetlerce Bakanlığa gönderilir. Bakanlık bunları inceleyerek aynen veya değiştirerek tasdik etmeye veya değiştirilmek üzere iadeye yetkilidir

Mücavir alanın ilgili belediye sınırına bitişik olması gerekmez. Ayrıca, bu alanlar köyleri de ihtiva edebilir. Mücavir alandan çıkarılma da aynı usule tabidir. Bakanlık gerekli gördüğü hallerde mücavir alana alma ve çıkarma hususunda resen karar verebilir.

ALTINCI BÖLÜM: 2960 SAYILI BOĞAZIÇI KANUNU İLE İLGİLİ HÜKÜMLER

Madde 46 - Bu Kanunla 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun 6 ncı maddesine göre kurulan organlar kaldırılmıştır. Bu kuruluşların görev ve sorumlulukları aşağıda belirtilen çerçeve dahilinde İstanbul Büyük Şehir ve ilgili İlçe Belediye Başkanlıklarınca yürütülür.

Şöyle ki: 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun 2 nci maddesinde belirlenen ve 22/07/1983 onay tarihli plana göre Boğaziçi alanında gösterilen "Boğaziçi Sahil Şeridi" ve "Öngörünüm" bölgelerindeki uygulamalar İstanbul Büyük Şehir Belediye Başkanlığınca, "gerigörünüm" ve "etkilenme" bölgelerindeki uygulamalar da ilgili İlçe Belediye Başkanlıklarınca yapılır.

Madde 47 - (Bu madde 18/11/1983 tarih ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun 3 üncü maddesinin "f" ve "g" bentlerinin değiştirilmesi ile ilgili olup adı geçen kanundaki yerlerine işlenmişlerdir.)

Madde 48 - (Bu madde 18/11/1983 tarih ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun 10 uncu maddesinin değiştirilmesi ile ilgili olup adı geçen kanundaki yerine işlenmişlerdir.)

YEDİNCİ BÖLÜM: GEÇİCİ HÜKÜMLER VE YÜRÜRLÜK, YÜRÜTME

EK MADDELER

Ek Madde 1 - (Ek madde: 30/05/1997 - KHK-572/1 md.)

Fiziksel çevrenin özurlüler için ulaşılabilir ve yaşanılabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda, Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standardına uyulması zorunludur.

Ek Madde 2 - (Değişik madde: 15/07/2003 - 4928 S.K./9. md.)

İmar planlarının tanziminde, planlanan beldenin ve bölgenin şartları ile müstakbel ihtiyaçları göz önünde tutularak lüzumlu ibadet yerleri ayrılır.

İl, ilçe ve kasabalarda mülki idare amirinin izni alınmak ve imar mevzuatına uygun olmak şartıyla ibadethane yapılabilir.

İbadet yeri, imar mevzuatına aykırı olarak başka maksatlara tahsis edilemez.

Ek Madde 3 - (Ek madde: 3/7/2005-5398 S.K./12.mad;Değişik madde: 24/07/2008-5793 S.K./15.mad)

Özelleştirme programındaki kuruluşlara ait veya kuruluş lehine irtifak ve/veya kullanım hakkı alınmış arsa ve araziler ile özel kanunları uyarınca özelleştirilmek üzere özelleştirme

programına alınan arsa ve arazilerin, 3621 sayılı Kıyı Kanunu veya 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında kalan yerler dahil olmak üzere genel ve özel kanun hükümleri kapsamında yer alan tüm alanlarda imar planlarını yapmaya ve onaylamaya yetkili olan kurum veya kuruluşlardan görüş alınarak çevre imar bütünlüğünü bozmayacak her tür ve ölçekte plan, imar planı ile değişiklik ve revizyonları müellifi şehir plancısı olmak üzere Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca yapılarak veya yaptırılarak Özelleştirme Yüksek Kurulunca onaylanmak ve Resmi Gazetede yayımlanmak suretiyle kesinleşir ve bu Kanunun 8 inci maddesinde yer alan ilan ve askıya dair hükümlerden muaf olarak yürürlüğe girer. İlgili kuruluşlar bu madde kapsamında yapılan planları devir tarihinden itibaren beş yıl süreyle değiştiremezler. Bu süre içerisinde imar planlarına ilişkin olarak, verilecek mahkeme kararlarının gereklerinin yerine getirilmesini teminen yapılacak imar planı değişikliğine ilişkin iş ve işlemler Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca bu maddede belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilir. İlgili kuruluşlar görüşlerini onbeş gün içinde bildirirler. Bu madde kapsamında yapılan her ölçekteki plan ve imar planlarında 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 17 nci maddesinin (a) bendinin ikinci ve sekizinci paragrafındaki hükümler uygulanmaz. Özelleştirme sürecinde ihtiyaç duyulması halinde, bu planlara göre yapılacak imar uygulamasına ilişkin parselasyon planları Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılır veya yaptırılır. Bu parselasyon planları Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca onaylanır ve 19 uncu maddede belirtilen ilan ve askıya dair hükümlerden muaf olarak kesinleşir ve yürürlüğe girer. Bu planlara göre yapılacak yapılarda her türlü ruhsat ve diğer belgeler ile izinler, ilgili mevzuat çerçevesinde yetkili kurum ve kuruluşlarca verilir.

YAPILARIN AMACINDA KULLANILMASI:

Geçici Madde 1 - Herhangi bir sahada bulunan ve 2981 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra yapılan yapılar bölgesinin teşekkül şartlarına, imar planı esaslarına ve yönetmelik hükümlerine aykırı maksatlar için kullanılamaz. Bu gibi yapılar Kanunun yayımı tarihinden itibaren 3 ay içinde inşa ettirenlerce eski şekline getirilir. Aykırılık bu süre sonunda düzeltilmezse Belediye veya valilikçe yapılır veya yaptırılır ve masrafı %20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilir.

BAŞKA AMAÇLA KULLANILAN OTOPARK YERLERİ:

Geçici Madde 2 - Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapı kullanma izni alınıp, ruhsat ve eklerine aykırı olarak başka maksatlara tahsis edilmiş ve 2981 sayılı Kanun kapsamına girmeyen otopark yerlerinden otopark yönetmeliğine göre otopark tahsisi gerekenleri hakkında 37 nci maddenin son fıkrasına göre işlem yapılır.

ÖNCE VERİLEN RUHSAT VE İZİNLER:

Geçici Madde 3 - Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce imar planı ve mevzuatına uygun olarak verilen ruhsat ve izinler geçerlidir.

MÜŞTEREK GİRİŞ:

Geçici Madde 4 - Kanunun yürürlüğe girmesinden önce tapuda müşterek giriş olarak tescil edilip fiilen kamu tarafından yol olarak kullanılan tapu kaydı yol olarak terkin edilmeyen gayrimenkullerin imar planında kamu hizmet ve tesislerine ayrılanları belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediye encümeni dışında ise il idare kurulu kararı ile muvafakat aranmaksızın imar planındaki tahsis amacına uygun olarak tapuda terkin edilir.

ÖRFÜ BELDE, PAFTOS:

Geçici Madde 5 - Belediye hudutları ve mücavir sahalar içinde veya dışında bulunan gedik

ve zeminler (örfü beldepaftos) tamamen yıkılıp yok olarak (müntafi ve münhedim) varlıklarını kaybedip, kaybetmediklerine bakılmaksızın bu Kanun hükümlerine göre tasfiye olunurlar.

Tasfiyeye tabi tutulan taşınmaz mallardaki zemin hakları bedele çevrilmiştir.

Zemin hakkı bedeli, ait olduğu taşınmaz malın zemine ait son emlak vergi değerinin 1/5'idir. Bu şekilde belirlenecek zemin hakkı bedeli, tapu idaresince gedik sahibinin müracaatı halinde zemin hakkı sahibi adına emaneten milli bir bankaya yatırılır. Müracaat edilmediği takdirde zemin sahibi lehine kanuni ipotek tesis edilir.

Zemin hakkı bedelinin 1/4'ü peşin, bakiyesi en geç üç yıl içinde yıllık eşit taksitlerle ödenir ve bu bedele bankaca vadesiz mevduat faizi uygulanır. Peşin miktar ve taksitler 40 000 TL. dan az olamaz. Bu işlemlerden sonra tapu sicilinde gerekli terkin ve tashihler resen yapılır.

Bankaya emaneten yatırılan veya ipotekle temin edilen zemin hakkı bedeli üzerindeki iddialar genel hükümlere tabidir.

Geçici Madde 6 - 2981 sayılı Kanuna göre düzenlenmiş ve tasdik edilmiş olan ıslah imar planlarının uygulanmasında, inşaat ruhsatı verilmesine ilişkin şart ve şekilleri tespiti, belediye ve mücavir alanlar içinde belediyeler, dışında valilikler yetkilidir.

Geçici Madde 7 - (Birinci fıkra iptal: Anayasa Mahkemesi'nin 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11 K. 1986/29 sayılı Kararı ile.)

Boğaziçi alanında mevcut çekme katlar aynı gaberi içinde kalmak şartı ile tam kata iblağ edilir. Ancak teras kullanma hakkı daha önce tapuya tescil edilmemiş olan çatı katı malikleri emlak vergisi için beyan edilen daire bedelinin daire metrekaresine bölünerek bulunan bir metrekaresi değerinin kazanılan alan ile çarpımı sonucu bulunan değeri hisse nisbetlerine göre diğer kat maliklerine öder. Kendileri bulunmadıkları takdirde bu bedel isimlerine milli bir bankaya yatırılır.

YÖNETMELİKLERİN ÇIKARILMA SÜRESİ:

Geçici Madde 8 - Bu Kanunun uygulanmasını gösteren yönetmelikler Kanunun yayımından itibaren en geç 6 ay içinde çıkarılır.

Geçici Madde 9 - (Ek madde: 30/05/1997 - KHK-572/2 md.)

Bu Kanunun Ek 1 inci maddesinde öngörülen düzenlemelerin yapılmış ve yapılacak altyapı alanlarında ve yapılarda gerçekleştirilmesi için, imar yönetmelikleri ve kamu binaları ile ilgili mevzuatta 01/06/1998 tarihine kadar Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından gerekli değişiklikler yapılır.

Geçici Madde 10 - (Ek madde: 08/01/2002 - 4736 S.K../1. md.)

Kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılara belediyelerce yol, su, kanalizasyon, doğalgaz gibi alt yapı hizmetlerinin birinin veya birkaçının götürüldüğünün belgelenmesi halinde ilgili yönetmelikler doğrultusunda fenni gereklerin yerine getirilmiş olması ve bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde başvurulması üzerine kullanma izni alınmaya kadar geçici olarak elektrik, su ve/veya telefon bağlanabilir.

Bu madde kapsamında elektrik, su ve/veya telefon bağlanması herhangi bir kazanılmış hak teşkil etmez.

Geçici Madde 11 - (Ek madde: 09/07/2008 - 5784 S.K../25. md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapı (inşaat) ruhsatı alınmış ve buna göre yapılmış olup, kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılara; yol, elektrik, su, telefon, kanalizasyon, doğal gaz gibi alt yapı hizmetlerinden birinin veya birkaçının götürüldüğünün belgelenmesi halinde, ilgili yönetmelikler doğrultusunda fenni gereklerin yerine getirilmiş olması ve bu maddenin yayımı tarihinden itibaren başvurulması üzerine, kullanma izni alınmaya kadar ilgili mevzuatta tanımlanan ait olduğu abone grubu dikkate alınarak geçici olarak su ve/veya elektrik bağlanabilir. Bu kapsamda, ilgili belediyeden dağıtım şirketlerine elektriğin kesilmesi talebinin söz konusu olması halinde aboneliği iptal edileceğinden, su ve/veya elektrik bağlanması herhangi bir kazanılmış hak teşkil etmez. Ancak, yapı (inşaat) ruhsatı alınmış ve buna göre yapılmış olma şartı 12/10/2004 tarihinden önce yapılmış olan yapılarla ilgili olarak uygulanmaz.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan abonelikler de ait olduğu gruba dönüştürülür.

YÜRÜRLÜK:

Madde 49 - Bu Kanunun 43/b, c, d, e; 46; 47 ve 48 inci maddeleri ile geçici 7 nci maddesi yayımı tarihinde; diğer maddeleri yayımını takiben 6 ay sonra yürürlüğe girer.

YÜRÜTME:

Madde 50 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek 5 Mühendislik Ve Mimarlık Hakkında Kanun

Kanun Numarası: 3458

Kanun Kabul Tarihi: 17/06/1938

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 28/06/1938

Yayımlandığı Resmi Gazete Sayısı: 3945

Madde 1 - Türkiye Cumhuriyeti hududları dahilinde mühendislik ve mimarlık unvan ve salahiyeti ile sanat icra etmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesikalardan birini haiz olmaları şarttır:

a) Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomalar;

b) Programlarının yüksek mühendis veya mimar mektepleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfikan verilecek ruhsatnameler;

c) Türk Teknik Okulu mühendis kısmı ile programlarının buna muadil olduğu kabul edilen memleket dahilindeki diğer mühendis veya mimar mekteplerinden verilen diplomalar;

d) Programlarının Türk Teknik Okulu Mühendis kısmı programlarına muadil olduğu kabul olunan bir ecnebi mühendis veya mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfikan verilecek ruhsatnameler.

Madde 2 - Yukarıki maddenin (b) ve (d) fıkralarında yazılı ecnebi memleketlerden mezun olanlara ruhsatname verilebilmek için çıktıkları mektebin asli talebesi olarak tahsil dereceleri geçirmiş ve mektebin bütün tedrisatını muntazaman ve fiilen takib etmiş ve mektebde cari usullere göre geçirilmesi lazım gelen bütün imtihanları bitirmiş bulunmaları şarttır.

Madde 3 - Birinci maddenin (a) ve (b) fıkralarında yazılı vesikaları haiz bulunanlara (Yüksek mühendis) veya (Yüksek mimar) ve (c) ve (d) fıkralarında yazılı vesikaları haiz bulunanlara da (Mühendis) veya (Mimar) unvanı verilir. Bu unvanlar diploma veya ruhsatnamelere de derç olunur.

Madde 4 - Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk veya ecnebi yüksek mekteplerinde cari usullere göre doktora imtihanı vererek buna mahsus diplomayı almış olanlar doktor mühendis unvanını taşırlar.

Madde 5 - Programları Türk yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebi programlarından dun ve teknik okulu programlarından yüksek olan ve fakat bulunduğu memleketçe yüksek mekteplerden sayılan bir mühendis veya mimar mektebini 2 nci maddede yazılı şartlar dairesinde bitirmek suretile diploma almış olanlara (mühendis) veya (mimar) şahadetnamesi verilir.

Geçen fıkrada yazılı mekteplerden mezun olanlar yüksek mühendis veya yüksek mimar ruhsatnamesi almak istedikleri takdirde yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinin alakalı ihtisas şubeleri ders programları mucibince okumadıkları derslerin imtihanlarını muvaffakiyetle geçirmiş olmaları şarttır.

Madde 6 - Bu kanunda yazılı ruhsatnamenin verilmesi ve mekteb programları muadeletlerinin tetkiki ve bu işlerle uğraşacak heyetin teşkili usulleri ve ruhsatnamelerden

alınacak harç miktarları alakalı vekaletlerin mütaleaları alınarak Nafia Vekaletince hazırlanacak bir nizamname ile tesbit olunur.

Madde 7 - (Değişik madde: 29/06/2001 - 4708 S.K./13. md.)

1 inci maddede belirtilen diploma veya ruhsatnamelerden birini haiz olmayanlar Türkiye'de mühendis veya mimar unvanı ile istihdam olunamazlar, imzalarla sanat icra edemezler, bu unvanları kullanarak rey veremezler ve imza da koyamazlar.

Madde 8 - (Değişik fıkra: 23/01/2008-5728 S.K./94.mad) Yukarıdaki madde hükümlerine aykırı harekette bulunanlar, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.

Birinci maddede yazılı diploma ve ruhsatnameyi haiz olmayanları bu vesikaları haiz olanlara mahsus unvan ve yetkiyle işlerinde kullanan kişilerle hükmi şahsiyetlerin mümessilleri de aynı suretle cezaya mahkûm edilirler.

Madde 9 - Devlet daire ve müesseselerinde belediye hizmetlerinde bulunan Yüksek mühendis, Yüksek mimar, mühendis, mimar ve fen memurları çalışma saatleri dışında bile olsa ücretli veya ücretsiz hususi surette sanatlarını icra edemezler. Ancak serbest meslek erbabı bulunmayan ve mahallin belediye veya Nafia idarelerinin müracaatı ve en büyük mülkiye amirinin muvafakatine zaruret bulunduğu tahakkuk eden yerlerde tasdik ve murakabesi kendilerine veya mensub oldukları mahalli idarelere aid olmıyan memleketin umranile alakalı hususi mesleki işleri devamlı olmamak ve hariçte bir yazıhane açmamak ve asıl vazifelerinin çalışma saatleri dışında yapmak şartıyla birinci fıkrada yazılı memurlar iş kabul edebilirler.

Profesörlük, öğretmenlik ve doçentlik birinci fıkrada yazılı memnuiyet hükmünden müstesnadır.

Madde 10 - 1035 ve 3077 sayılı kanunlar ilga edilmiştir.

Madde 11 - Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 12 - Bu Kanun hükümlerinin icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Geçici Madde 1 - 3077 sayılı Kanunun neşrinden evvel 1035 sayılı Kanuna göre mühendis veya mimar unvanile verilmiş olan diplomalarla ruhsatnameler, Yüksek mühendis veya yüksek mimarlık unvanile verilecek ruhsatnameler hükmünde olup bu kanunun neşrinden itibaren en çok altı ay içinde bu mühendis ve mimarlar diploma ve ruhsatnamelerini yeni unvanlarına göre değiştirmek mecburiyetindedirler.

Ek 6 Türk Mühendis Ve Mimar Odaları Birliği Kanunu

Kanun Numarası: 6235

Kabul Tarihi: 27/01/1954

Resmi Gazete Tarihi: 04/02/1954

Resmi Gazete Sayısı: 8625

I - ODALAR BİRLİĞİ

Madde 1 - (Değişik madde: 19/04/1983 - KHK 66/1 md.)

Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen yetkili olup da mesleki faaliyette bulunan yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarları teşkilatı içinde toplayan tüzel kişiliğe sahip Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği kurulmuştur.

Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan Birliğin ve Odaların merkezi Ankara'dadır.

Madde 2 - (Değişik madde: 19/04/1983 - KHK 66/2 md.)

Birliğin kuruluş amacı ile yapamayacağı faaliyetler ve işler aşağıda gösterilmiştir.

Birliğin kuruluş amacı:

a) Bütün mühendis ve mimarları ihtisas kollarına ayırmak ve her kol için bir oda kurulmasına karar vermek;

Bu suretle aynı ihtisasa mensup meslek mensuplarını bir Odanın bünyesinde toplamak; merkezde idare heyeti, haysiyet divanı ve murakipler gibi görevlilere yetecek kadar üyesi bulunmayan Odanın merkezini, Umumi Heyetin belirleyeceği yerde açmak;

b) Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlakını korumak için gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak;

c) Meslek ve menfaatleriyle ilgili işlerde resmi makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı normları, fenni şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki görüş ve düşünceleri ilgililere bildirmektir.

(Değişik fıkra: 18/06/1997 - 4276/6 md.) Birlik ve organları, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar.

Madde 3 - (Değişik madde: 27/05/1959 - 7303/1 md.)

Birliğin idare uzuvları şunlardır:

a) Birlik Umumi Heyeti;

b) Birlik İdare Heyeti;

c) Yüksek Haysiyet Divanı.

Madde 4 - (Değişik fıkra: 06/09/1983 - KHK 85/1 md.) Birlik Umumi Heyeti; iki yılda bir Odaların, meslekte en az on yıl kıdemli olan üyeleri arasından toplam üye sayısının %2'si

oranında ve üç kişiden az, yüz kişiden çok olmamak üzere seçecekleri delegelerden oluşur. Birlik Umumi Heyeti, üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını çoğunlukla alır. Birinci toplantıda çoğunluğun sağlanamaması halinde ikinci toplantı için çoğunluk aranmaz. Birlik Umumi Heyetinin seçimle ilgili toplantılarına üyelerin katılmaları ve oy kullanmaları zorunlu olup geçerli bir mazereti olmaksızın katılmayanlar ile oy kullanmayanlar Yüksek Haysiyet Divanınca cezalandırılırlar.

(Değişik bent: 27/05/1959 - 7303/1 md.) Birlik Umumi Heyetinin vazifeleri şunlardır:

- a) Birliğin teşekkül maksadına mütaallik kararları ittihaz etmek;
- b) Mesleki inkişafı ve gerekli faaliyetleri hakkında sahalar aramak ve bu hususların esaslarını tesbit etmek;
- c) İdare Heyetinin çalışmalarını ve hesaplarını incelemek, direktifler vermek;
- d) Varidat ve masraf bütçelerini kabul etmek;
- e) Daimi veya muvakkat, ücretle veya ücretsiz vazifelileri tayin ve ücretlerini tesbit etmek;
- f) (Değişik alt bent: 06/09/1983 - KHK 85/1 md.) Gizli oyla, Birlik İdare Heyeti, Yüksek Haysiyet Divanı ile Birlik Denetçilerini ve bunların yedeklerini seçmek.

Birlik hissesini ödemiye odalar umumi heyet toplantısına katılamazlar.

Madde 5 - (Değişik madde: 19/04/1983 - KHK - 66/4 md.)

Birlik İdare Heyeti; her Oda bir üye ile temsil edilmek üzere, mevcut Oda adedine göre o Odanın genel kuruldaki delegeleri arasından Birlik Umumi Heyetince seçilecek üyelere oluşur.

İdare Heyeti, aralarından gizli oyla başkan, başkan vekili ve muhasip seçer. İdare Heyetinden ayrılan üye hangi Odaya mensup ise onun yerini yedek üyesi alır.

Madde 6 - Birlik İdare Heyetinin vazifeleri:

Umumi Heyetce alınacak kararları tatbik etmek, odaların çalışmalarını kontrol ve teshil etmek, bu kanunla tanınan hak ve yetkilerin iyi bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve Birliği dahilinde ve hariçte temsil etmek.

Madde 7 - (Değişik madde: 27/05/1959 - 7303/1 md.)

Birlik Umumi Katibi, Birlik İdare Heyeti tarafından tayin olunur. Vazifesi, umumi heyetle idare heyeti kararlarını ve birlik işlerini yürütmektir.

Umumi Katip İdare Heyeti toplantılarına iştirak eder, düşüncelerini bildirir. Ancak, reye iştirak edemez.

Madde 8 - (Değişik madde: 19/04/1983 - KHK - 66/5 md.)

Yüksek Haysiyet Divanı; Birlik umumi heyetince delegeler arasından gizli oyla seçilen beş asil üyeden kurulur. Ayrıca beş yedek üye de seçilir.

Madde 9 - Yüksek Haysiyet Divanına seçilen asıl ve yedek azanın müddeti iki yıldır. Müddeti dolanlar yeniden seçilebilir.

Madde 10 - Yüksek Haysiyet Divanı mürettep adedi ile içtima eder ve ekseriyetle karar verir. Yüksek Haysiyet Divanı Oda Haysiyet Divanı kararı ile vakı itirazları evrak üzerinden

tetkik ve esbabı mucibe beyanı ile tasdik eder veya bozar ve dosyayı alakalı odaya iade eder.

Oda Haysiyet Divanı, kararında ısrar ettiği takdirde nihai karar Yüksek Haysiyet Divanına aittir.

Yüksek Haysiyet Divanının verdiği nihai karar kati olup (...)

Madde 11 - (Değişik madde: 19/04/1983 - KHK - 66/6 md.)

Bayındırlık Bakanlığı gerekli hallerde Yüksek Haysiyet Divanını toplantıya çağırır. Divanca alınan kararların tebliğ ve infazını sağlamakla Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği görevlidir.

Madde 12 - (Değişik madde: 27/05/1959 - 7303/1 md.)

Birlik gelirleri şunlardır:

a) Birlik İdare Heyetince odalara kayıtlı aza adedine göre her yıl için aza başına tesbit olunacak ve odalar bütçelerinden ödenecek hisse;

b) Odalarca yapılacak fevkalade yardımlar;

c) Neşriyat gelirleri;

d) Yardım ve bağışlar;

e) Sair gelirler.

II - ODALAR

Madde 13 - Lüzum görülen yerlerde Birlik Umumi Heyeti kararıyle (Türk mühendis ve mimarları odaları) açılabilir.

Madde 14 - (Değişik madde: 27/05/1959 - 7303/1 md.)

Her ihtisas şubesi yalnız bir oda açar. İhtisas ve işğal mevzuları ayrı olan mühendis ve mimarlar; ancak ihtisas veya işğal mevzularının taalluk ettiği odaya kaydolunurlar.

Madde 15 - Odalarda asli aza olabilmek için Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde olmak ve Türkiye hudutları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen salahiyyetli bulunmak şarttır.

Madde 16 - Orman ve ziraat yüksek mühendis ve mühendisleri de mensup buldukları cemiyetlerin umumi heyetleri kararı ile oda kurarak Birliğe dahil olurlar.

Madde 17 - Sayıları oda teşkiline müsait olmıyan ihtisas mensupları Birlik Umumi Heyeti kararıyle ihtisaslarına göre en yakın odaya ithal olunur.

Madde 18 - Her oda kendi umumi heyeti kararı ile tayin ve tesbit olunacak yerlerde şubeler açabilir ve mümessillikler ihdas edebilir.

Madde 19 - (Değişik madde: 19/04/1983 - KHK - 66/7 md.)

Odalar, bu kanunun 2 nci maddesinde belirtilen amaç için Birlik Umumi Heyetince kararlaştırılan işlerden yalnız odalarını ilgilendiren kısımlar ile görevlidirler.

(Değişik fıkra: 18/06/1997 - 4276/7 md.) Odalar va organları, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar.

Madde 20 - Odaların idare uzuvları şunlardır:

- a) Oda Umumi Heyeti;
- b) Oda İdare Heyeti;
- c) Oda Haysiyet Divanı.

Madde 21 - (Değişik madde: 27/05/1959 - 7303/1 md.)

Şube umumi heyeti o şubeye kayıtlı asil azalardan, oda umumi heyeti ise odaya kayıtlı asil azalardan teşekkül eder.

(Ek fıkra: 06/09/1983 - KHK 85/2 md.) Şube ve Oda Umumi Heyetleri üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını çoğunlukla alır. Birinci toplantıda çoğunluğun sağlanamaması halinde ikinci toplantı için çoğunluk aranmaz. Umumi Heyetlerin seçimle ilgili toplantılarına üyelerin katılmaları ve oy kullanmaları zorunlu olup geçerli bir mazereti olmaksızın katılmayanlar ile oy kullanmayanlar Oda Haysiyet Divanıca cezalandırılırlar.

Madde 22 - Oda Umumi Heyetinin vazifeleri:

- a) Odaların maksadı teşekkülüne ait kararları almak; idare heyeti çalışmalarını incelemek ve direktifler vermek, hesaplarını tetkik ve bütçesini yapmak;
- b) İdare heyeti, haysiyet divanı aza ve yedekleri ile murakıplarını seçmek;
- c) Birlik Umumi Heyetine gidecek asıl ve yedek delegeleri seçmek.

(Ek fıkra: 19/04/1983 - KHK - 66/8 md.) Umumi Heyetin kararları bir tutanakla tespit edilir. Tutanak, Umumi Heyet Başkanlık Divanı tarafından imzalanır ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine gönderilir.

Madde 23 - (Değişik madde: 27/05/1959 - 7303/1 md.)

Oda idare heyeti, oda umumi heyetince seçilen beş veya yedi azadan teşekkül eder.

İdare Heyeti kendi aralarından gizli reyle reis, reisvekili, katip ve muhasip seçer.

Madde 24 - Oda İdare Hayetinin vazifeleri:

Umumi Heyetçe alınan kararları tatbik etmek ve bu kanunla tanınan hak ve yetkileri iyi bir şekilde kullanmak ve oda ile Birlik arasındaki irtibat ve işbirliğini sağlamak.

Madde 25 - Oda haysiyet divanı, oda umumi heyetince iki sene müddetle seçilen beş kişiden teşekkül eder.

Oda haysiyet divanı mürettep adedi ile içtima eder ve ekseriyetle karar verir.

Madde 26 - Odalara kayıtlı meslek mensuplarından bu kanuna aykırı hareketleri görülenlerle, meslekle alakalı işlerde gerek kasten ve gerekse ihmal göstermek suretiyle zarara sebebiyet veren veya akdettiği mukavalelere riayet etmiyen veyahut meslek şeref ve haysiyetini muhıl durumları tesbit olunanlara kayıtlı buldukları oda haysiyet divanıca aşağıda yazılı inzibati cezalar verilir:

- a) Yazılı ihtar;
- b) (25) liradan (100) liraya kadar para cezası;
- c) (100) liradan (1 000) liraya kadar para cezası;

ç) 15 günden 6 aya kadar serbest sanat icrasından men'i;

d) Odadan ihraç.

Bu cezaların verilmesinde sıra gözetilmez. Ancak sebep teşkil eden hadisenin mahiyet ve neticelerine göre bu cezalardan biri tatbik olunur.

Madde 27 - Haysiyet divanları tarafından verilen yazılı ihtar ve (100) liraya kadar para cezaları kati olup (...)

Ancak 26 ncı maddenin (c, ç, d) bentlerinde yazılı cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ve oda idare heyeti yoluyla Yüksek Haysiyet Divanına itiraz olunabileceği gibi, bu cezalar Yüksek Haysiyet Divanının tasdikından geçirilmedikçe de tatbik olunamaz.

Madde 28 - (Değişik madde: 19/04/1983 - KHK - 66/9 md.)

Odadan ihraç edilenler süresiz olarak, sanat icrasından geçici olarak men edilenler ise, men süresi içinde; hiçbir şekil ve biçimde mesleki faaliyette bulunamazlar. Bunlar Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından derhal bütün ilgili yerlere ve kuruluşlara duyurulur.

Madde 29 - Muvakkaten sanat icrasından menolunanlar sanatlarını icraya devam ederlerse cezaları bir misli daha artırılır.

Madde 30 - Her türlü oda aidatı ile diğer para cezalarını tebliğ gününden itibaren otuz gün içinde mensup oldukları odaya ödemiyenler hakkında İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre takibat yapılır.

Madde 31 - Odalardan ihraç kararı ancak umumi hükümlere göre medeni haklarını kaybetmiş olanlar veya meslek camiasından uzaklaştırılmalarında mutlak zaruret görülenler hakkında verilebilir.

Madde 32 - (Değişik madde: 27/05/1959 - 7303/1 md.)

Odaların gelirleri:

a) Aza kaydiyeleri;

b) Aza yıllık aidatı;

c) Hizmet karşılığı alınan ücretler;

ç) Vesika ücretleri;

d) Neşriyat hasılatı;

e) Bağış ve yardımlar;

f) Para cezaları;

g) İştiraklerden mütevellit karlar;

h) Mesleki müsabakalarda derece ve mansiyon alanlarla jüriye aza seçilenlerin alacakları paraların yüzde beşleri;

i) Müteferrik gelirler.

III - UMUMİ HÜKÜMLER

Madde 33 - Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin

icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihdisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler.

(Ek fıkra: 19/04/1983 - KHK - 66/10 md.) Kamu Kurumu ve Kuruluşları ile İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşlarında asli ve sürekli olarak çalışan mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının meslek ve ihtisaslarıyla ilgili odaya girmeleri isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımdan, Odaya kayıtlı meslekdaşlarının yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Bu konuda Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ile ilgili hükümler saklıdır.

Madde 34 - (Değişik madde: 27/02/2003 - 4817 S.K./26. md.)

Yabancı müteahhit veya yabancı kuruluşlar, Türkiye'de Devlet daireleri ile resmi ve özel kuruluş ve şahıslara karşı resen veya yerli kuruluşlarla birlikte taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlıkla ilgili işlerde, yalnız bu işe münhasır kalmak kaydıyla, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının ve Odalar Birliğinin görüşleri alınarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen çalışma izni ile yabancı uzman çalıştırabilirler.

Madde 35 - (Değişik madde: 27/02/2003 - 4817 S.K./27. md.)

34 üncü madde kapsamına girmeyen işlerde yabancı mühendis ve yüksek mühendisler ile mimar ve yüksek mimarlar, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Odalar Birliğinin görüşleri alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen çalışma izni ile çalıştırılabilir.

Madde 36 - 34 ve 35 inci maddeler gereğince gelen yabancı meslek mensupları Türkiye'de bir aydan fazla kaldıkları takdirde ihtisaslarına en yakın odaya müracaatla geçici aza olarak kaydolunurlar.

Madde 37 - Yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar kanunen kendilerine verilmiş olan unvandan başka herhangi bir unvan kullanamazlar.

Madde 38 - Bu kanunun 33 ve 34 üncü maddelerinde yazılı vecibeleri yerine getirmiyen yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar Türkiye'de mesleki faaliyetten menedilirler.

Madde 39 - Bu kanun hükümleri müteşebbis heyetlerce ihzar ve Birlik Umumi Heyetince tasvip edilecek bir talimatname ile tatbik olunur.

Ek Madde 1 - (Ek madde: 19/04/1983 - KHK - 66/12 md.)

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini veya Odaları temsil etmek üzere uluslararası toplantı ve kongrelere katılmak, Bayındırlık Bakanlığından izin alınmasına bağlıdır. Bu izin verilmeden önce, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıkları ile toplantı ve kongrenin konusuna göre diğer ilgili Bakanlıkların görüşleri de alınabilir.

Ek Madde 2 - (Ek madde: 19/04/1983 - KHK - 66/12 md.)

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ile Odaların bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre gizli oyla yapılacak organ seçimlerine ilişkin işlemler, aşağıdaki esaslara göre yargı gözetimi altında gerçekleştirilir.

Seçim yapılacak genel kurul toplantısında en az onbeş gün önce seçimlere katılacak üyeleri veya delegeleri belirleyen liste, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazıyla birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hakime tevdi edilir. Bir yerde birden fazla İlçe

Seçim Kurulu bulunması halinde görevli hakim Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihleri, gündemde yer alan diğer konular gözönünde bulundurularak görüşmelerin bir Cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanmasını ve seçimlerin ertesi gün olan Pazar gününün dokuz - onyedinci saatleri arasında yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur.

Hakim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarını belirleyen liste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve ilgili Odanın ilan yerlerinde asılmak suretiyle üç gün süre ile ilan edilir.

İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hakim tarafından incelenir ve engeç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar onaylanarak Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine veya ilgili Odaya gönderilir.

Hakim kamu görevlileri veya aday olmayan mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirler. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula yaşlı üye başkanlık eder.

Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

Seçime katılacak üye veya delege sayısının dörtyüz kişiden fazla olması halinde her dörtyüz kişi için bir oy sandığı bulunur ve her seçim sandığı için ayrı bir kurul oluşturulur. Yüz'e kadar olan üye fazlalığı sandık sayısında nazara alınmaz. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hakim tarafından belirlenir.

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hakim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hakim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hakim, yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ile ilgili Odaya bildirir.

(Değişik fıkra: 06/09/1983 - KHK - 85/3 md.) Oy verme işlemi, gizli oy açık tasnif esaslarına göre yapılır. Listede adı yazılı bulunmayan üye oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin oda, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği veya resmi kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, üzerinde ilçe seçim kurulu mühürü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından her seçim için ayrı ayrı verilecek kağıtlara yazılmak ve mühürlü zarflara konulmak suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki kağıtlara yazılan veya mühürsüz zarflara konulan oylar geçersiz sayılır. Delege seçimlerinde, basılı aday listeleri kullanılabilir.

Hakim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama

nedeniyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği pazar gününü tespit ederek Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine veya ilgili Odaya bildirir. Belirtilen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

İlçe seçim kurulu başkanı hakime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir.

Bu ücret ve Birliğin ve Odaların diğer seçim giderleri kendi bütçelerinden karşılanır.

Seçimler sırasında sandık kurulu başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar Devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hakimin ve sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, eyleminin ağırlığına göre bu Kanunda yazılı disiplin cezaları verilir.

Ek Madde 3 - (Ek madde: 19/04/1983 - KHK - 66/12 md.)

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği üzerinde, Bayındırlık Bakanlığınca; ihtisas dallarına göre Odalar üzerinde ise, ilgili bakanlıklarca idari ve mali denetim yapılır. İlgili Bakanlıklar; Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile tesbit edilir.

Ek Madde 4 - (Ek madde: 19/04/1983 - KHK - 66/12 md.)

(Değişik fıkra: 18/06/1997 - 4276/8 md.) Amaçları dışında faaliyet gösteren Birlik ve odaların sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince basit usule göre yargılama yapılarak karar verilir ve dava en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Görevlerine son verilen organların yerine en geç bir ay içerisinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlarlar.

İlgili Bakanlıkların bu Kanun Hükümünde Kararname uyarınca Birlik ve Oda organlarının karar ve işlemleri hakkındaki tasarruflarına, Birliğin ve Odaların görevli organları tarafından uyulması zorunludur.

İlgili Bakanlığın tasarruflarını kanuni bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun zorunlu kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen Birlik ve Oda organları hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organ başkan ve üyelerinin kanunda yazılı ceza sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür.

(Değişik fıkra: 18/06/1997 - 4276/8 md.) Ancak, milli güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, Birlik ve odalar, vali tarafından faaliyetten men edilebilir. Faaliyetten men kararı, yirmidört saat içinde görevli hakimin onayına sunulur. Hakim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar, aksi halde, bu idari karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

Ek Madde 5 - (Mülga madde: 29/06/2001 - 4708 S.K./13. md.)

Ek Madde 6 - (Mülga madde: 29/06/2001 - 4708 S.K./13. md.)

Ek Madde 7 - (Mülga madde: 29/06/2001 - 4708 S.K./13. md.)

Muvakkat Madde 1 - Türkiye'de mevcut bilumum yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar bu kanunun neşrinden itibaren iki ay içinde Bayındırlık Vekaletinden alacakları birer beyannameyi doldurarak buldukları yer bayındırlık müdürlüklerine veya doğrudan doğruya Bayındırlık Vekaletine vermeye mecburdurlar.

Muvakkat Madde 2 - Bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay içinde Bayındırlık Vekaletinin teşebbüsü ile mezkur tarihte faaliyet halinde bulunan mesleki birliklerce gönderilecek ikişer temsilci ile Bayındırlık Vekaletinin tayin edeceği beş temsilciden müteşekkil müteşebbis heyet Bayındırlık Vekaletinde toplanır. Kanunun neşrinden itibaren üç ay içinde Odalar Birliği Talimatnamesiyle kurulacak odaların hazırlıklarını ve ilk umumi heyet toplantısı için lüzumlu diğer bilumum hazırlıkları tamamlar ve ilan eder. Kanunun neşrinden itibaren altı ay içinde o tarihte faaliyette bulunan birlikler umumi heyetlerini topluyarak üç kişiden az olmamak üzere kayıtlı azalarının yüzde beşi nispetinde delegelerini seçer, bunların isim ve adreslerini Bayındırlık Vekaletine bildirir. Vekaletçe bir ay içinde birliklerce seçilen delegelere yazılı davetiye gönderilerek toplantıya davet olunur. Toplanan bu heyet Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliğinin birinci Umumi Heyetini teşkil eder.

Umumi Heyet, toplantısını idare etmek üzere bir reis, iki reis vekili, dört de katip seçer. Bu heyet kararlarını ekseriyetle verir. Yalnız Talimatnameye ait kararlarda üçte iki ekseriyet aranır.

Muvakkat Madde 3 - Birinci Odalar Birliği Umumi Heyetinin vazifeleri:

a) Müteşebbis heyet tarafından hazırlanmış bulunan Odalar Birliği Talimatnamesini müzakere ve kabul etmek;

b) Kurulması icabeden ve müteşebbis heyet tarafından hazırlanmış olan odaları tesbit etmek ve oda teşkili mümkün olmayan meslek mensuplarının hangi odaya kayıtlı olacaklarını tetkik ve tayin etmek;

c) Odalar Birliği İdare Heyetini ve yedeklerini seçmek;

ç) Odalar Birliği Umumi Katibini ve murakıplarını seçmek;

d) Yüksek Haysiyet Divanı azalarını ve yedeklerini seçmek.

Muvakkat Madde 4 - (Ek madde: 27/05/1959 - 7303/1 md.)

Birlik İdare Heyeti bu kanunun neşrinden itibaren 3 ay içinde birlik ve odaların durumunu nizamname ve talimatnamelerini bu kanun hükümlerine uydurmaya, hariçte olan oda merkezlerini Ankara'ya getirmeye, ihtisas ve iştiğal mevzuları dışındaki odalara kaydolanları mensup olduğu odaya nakletmeye ve bu hususlara riayet etmeyenler hakkında 6235 sayılı kanunun 38 inci maddesi hükümlerini tatbika mecburdur.

Muvakkat Madde 5 - (Ek madde: 27/05/1959 - 7303/1 md.)

Bu kanunun mer'iyete girdiği tarihe kadar tahakkuk eden borçlar tahsil olunur.

Geçici Madde 6 - (Mülga madde: 29/06/2001 - 4708 S.K./13. md.)

Geçici Madde 7 - (Mülga madde: 29/06/2001 - 4708 S.K./13. md.)

Madde 40 - Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'iyete girer.

Madde 41 - (Değişik madde: 19/04/1983 - KHK - 66/11 md.)

Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ÖZGEÇMİŞ

Doğum tarihi 31.01.1984

Doğum yeri İstanbul

Lise 1998-2001 Kabataş Erkek Anadolu Lisesi

Lisans 2001-2006 Yıldız Üniversitesi Mimarlık Fak.
Mimarlık Bölümü

Yüksek Lisans 2006-... Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı, Yapı Programı

Çalıştığı kurum(lar)

2006-2007 Midek A.Ş.

2007-Devam ediyor OPTİMA Mühendislik Taah. Ltd. Şti.